

vergadering **41**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 29 juni 2022

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
ACTUELE VRAAG van Guy D'haeseleer aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over het invoeren van een vermogenstoets in de sociale huur bij inschrijving voor en toewijzing van een sociale huurwoning	
ACTUELE VRAAG van Celia Groothedde aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de middelentoets voor sociale huurders	
ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de nieuwe maatregelen voor sociaal wonen	
ACTUELE VRAAG van Vera Jans aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over sociaal en betaalbaar wonen en de mogelijkheid tot gemengde projecten	
ACTUELE VRAAG van Sarah Smeyers aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over het betrekken van de private sector bij de bouw van betaalbare huurwoningen	
ACTUELE VRAAG van Mercedes Van Volcem aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de betrokkenheid van de private sector bij de bouw van sociale en bescheiden woningen	
ACTUELE VRAAG van Hannelore Goeman aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de aankondiging dat er middelen voor sociale woningbouw naar bouwpromotoren zullen gaan	5
ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over taalkennis als toegangspoort tot de arbeidsmarkt	20
ACTUELE VRAAG van Sofie Joosen aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de uitgewerkte uitkoopregeling voor varkensboeren	
ACTUELE VRAAG van Bart Dochy aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de opkoopregeling voor varkens	23
ACTUELE VRAAG van Adeline Blancquaert aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toename van het aantal gevallen van vrouwelijke genitale verminking in Vlaanderen	27
ACTUELE VRAAG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de extra plaatsen in het buitengewoon onderwijs	
ACTUELE VRAAG van Kathleen Krekels aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de extra werkingsmiddelen voor personeelsleden in het buitengewoon onderwijs	30

ACTUELE VRAAG van Maaïke De Vreese aan Zuhâl Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de voorwaardelijke vrijlating als oplossing voor de overbevolking van de gevangenen en de gevolgen hiervan voor de Vlaamse justitie	37
ACTUELE VRAAG van Leo Pieters aan Zuhâl Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de lage waterstand in de Maas en de gevolgen daarvan, mogelijk zelfs voor de drinkwatervoorziening	
ACTUELE VRAAG van Mieke Schauvliege aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het zakkende waterpeil van de Maas	41
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	47
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet 'Iedereen verdient vakantie' van 29 juni 2018	
– 1261 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	47
Artikelsgewijze bespreking	52
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Veldwetboek van 7 oktober 1886, het Bosdecreet van 13 juni 1990, het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002, wat betreft het beschermen van de bossen en het natuurbeheer van openbare terreinen	
– 1292 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 5	
Algemene bespreking	52
Artikelsgewijze bespreking	58
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019	
– 1303 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	58
Artikelsgewijze bespreking	61
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 5 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie, tot wijziging van het Groeipakketdecreet van 2018 en tot uitlegging van artikel 8 van het Groeipakketdecreet van 2018	
– 1305 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	61
Artikelsgewijze bespreking	65
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Emmily Talpe, Paul Van Miert, Orry Van de Wauwer, An Moerenhout en Annick Lambrecht over het nemen van concrete maatregelen voor de bescherming en versterking van de Europese lgbtqi+-vrijheidszone	
– 1273 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3	
Bespreking	66
VERSLAG VAN HET VERZOEKSCRIFT tot invoering van een verjarings-termijn in artikel 9 van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 (rijexamen)	
– 1341 (2021-2022) – Nr. 1	
Verslag	71

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet 'Iedereen verdient vakantie' van 29 juni 2018 – 1261 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	72
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	73
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Veldwetboek van 7 oktober 1886, het Bosdecreet van 13 juni 1990, het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002, wat betreft het beschermen van de bossen en het natuurbeheer van openbare terreinen – 1292 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 5 Aangehouden stemmingsen Hoofdelijke stemming	74 75
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 – 1303 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3 Hoofdelijke stemming	75
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 5 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie, tot wijziging van het Groeipakketdecreet van 2018 en tot uitlegging van artikel 8 van het Groeipakketdecreet van 2018 – 1305 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3 Aangehouden stemmingsen Hoofdelijke stemming	76 76
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Emmily Talpe, Paul Van Miert, Orry Van de Wauwer, An Moerenhout en Annick Lambrecht over het nemen van concrete maatregelen voor de bescherming en versterking van de Europese lgbtqi+-vrijheidszone – 1273 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3 Hoofdelijke stemming	77
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	77
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	80
Individuele stemmingsen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	80

OPENING VAN DE VERGADERING**Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans**

– De vergadering wordt geopend om 14.01 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Joris Nachtergaele: ambtsverplichtingen;

Stijn De Roo, Ilse Malfroot, Freya Saeys: familieverplichtingen;

Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Filip Brusselmans, Allesia Claes, Piet De Bruyn, Tom De Meester, Sihame El Kaouakibi, An Moerenhout, Carmen Ryheul, Emmily Talpe, Freya Van den Bossche, Maxim Veys: gezondheidsredenen.

ACTUELE VRAAG van Guy D'haeseleer aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over het invoeren van een vermogenstoets in de sociale huur bij inschrijving voor en toewijzing van een sociale huurwoning

ACTUELE VRAAG van Celia Groothedde aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de middelentoets voor sociale huurders

ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de nieuwe maatregelen voor sociaal wonen

ACTUELE VRAAG van Vera Jans aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over sociaal en betaalbaar wonen en de mogelijkheid tot gemengde projecten

ACTUELE VRAAG van Sarah Smeyers aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over het betrekken van de private sector bij de bouw van betaalbare huurwoningen

ACTUELE VRAAG van Mercedes Van Volcem aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de betrokkenheid van de private sector bij de bouw van sociale en bescheiden woningen

ACTUELE VRAAG van Hannelore Goeman aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de aankondiging dat er middelen voor sociale woningbouw naar bouwpromotoren zullen gaan

De voorzitter: De heer D'haeseleer heeft het woord.

Guy D'haeseleer (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, de Vlaamse Regering heeft deze week beslist dat vanaf 2024 de sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM's) via de zogenaamde middelentoets zullen controleren hoeveel de kandidaat-huurders op hun rekening hebben staan. Wie te veel op zijn rekening heeft staan, zal geen aanspraak meer kunnen maken op een sociale woning.

Op zich hebben we niks tegen het principe dat we ervoor moeten zorgen dat de sociale woningen terechtkomen bij degenen die er het meeste recht op hebben. Maar we zullen het er toch ook over eens zijn dat het louter een symbooldossier is. Mensen die al jaren op een wachtlijst staan, moeten voldoen aan de inkomensgrens en mogen dus niet te veel verdienen. Denkt u nu echt dat er veel mensen zijn die naast hun maandelijkse huur- en energiekosten nog eens tienduizenden euro's kunnen sparen? Dit bewijst nog maar eens hoe ver deze regering staat van de realiteit. Hoe wereldvreemd kan men zijn? Bovendien zijn er op het eerste gezicht nog ontelbare achterpoortjes waardoor kandidaat-huurders er wel voor zorgen dat ze onder die maximumbedragen blijven.

Minister, het zal dus niet via deze weg zijn dat u de wachtlijsten zult inkorten. Integendeel, u moet sociale woningen bouwen. Dat is uw opdracht. Ik vrees dat u met deze maatregelen vooral de aandacht wilt afleiden van de kern van de zaak, namelijk uw falend beleid inzake de bouw en renovatie van sociale woningen. Er zijn de laatste tien jaar nog nooit zo weinig sociale woningen gebouwd als dit jaar. Dat is een triest record dat u op uw naam mag schrijven.

Ik hoop ook dat de Vlaamse Regering evenveel tijd en energie zal steken in het opsporen van rekeningen en vermogens van de grote fraudeurs in dit land, die meestal buiten schot blijven en hun boetes zomaar kunnen afkopen. Ook op dat vlak bestaat er immers een heel groot rechtvaardigheidsgevoel bij de burgers.

Minister, hoe groot schat u het effect van deze middelentoets? Komen er ook extra middelen voor de maatschappijen die deze moeten uitvoeren? Op welke manier zult u de rekeningen en beleggingen van buitenlanders controleren? Ik vrees dat de brave Vlaming hier weer de dupe wordt en de buitenlanders de dans zullen ontspringen. Wanneer bent u van plan om ook de grote fraudeurs aan te pakken? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, er moest weer eens een ballonnetje worden opgelaten over mensen die het moeilijk hebben. Sociale huurders moeten van u nu gecontroleerd worden, en dat moest op de radio grootscheeps verkondigd worden, want er moest ergens maar eens iemand zitten die een beetje profiteert. Natuurlijk, u weet wat dan het effect is: sociale media beginnen te gonzen van de woordspelingen: 'Ah ja, sociale huur, dat zit vol met profiteurs.' Mensen die recht hebben op een sociale woning en op dit moment in moeilijkheden zitten, zullen wel twee keer nadenken voor ze zich op dit moment op de wachtlijst inschrijven.

U bent minister van Wonen. U moest trots zijn dat sociaal wonen mensen uit de miserie kan helpen. U moest al uw energie steken in het ervoor zorgen dat die wachtlijst van 170.000 mensen, meer dan er op dit moment sociale woningen ter beschikking zijn, wordt weggewerkt.

U kent de feiten heel goed, of u zou ze toch moeten kennen, als minister van Wonen. Jaar na jaar zijn het armere mensen die een sociale woning toegewezen krijgen. Dat zijn de feiten. Het gaat om veel mensen die in of op de rand van de dakloosheid zitten door een totaal oververhitte huurmarkt. Die mensen zijn het die u zou moeten helpen. En u steekt de energie van de sector en van uw kabinet in een pestmaatregel.

U hebt op dit moment 6,5 procent sociale woningen. Als we even rond ons kijken, zien we dat Nederland er 28 procent heeft, Frankrijk 18 procent, Denemarken 20 procent. En gemeenten die meer willen bouwen dan 15 procent, die weigert u leningen. U zou nu volop moeten bouwen, en volop patrimonium moeten opbouwen voor de generaties gezinnen die het nog moeilijk gaan krijgen in de sociale woningbouw. En wat beslist u? U zult de privésector subsidiëren met een half

miljard euro. Een half miljard euro, minister. Een negatieve rente van min één procent – gewone mensen kunnen het niet geloven, als ze dat horen – om tijdelijk te mogen sociaal verhuren.

Minister, wanneer zult u eindelijk eens kwetsbare mensen beschermen in plaats van hen schrik aan te jagen? Wanneer zult u eindelijk een beleid voeren voor kwetsbare mensen in plaats van voor bouwpromotoren? (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, collega's, bedankt voor de algemene aandacht voor dit thema hier vandaag, vooral bij de meerderheid, moet ik zeggen. (*Opmerkingen van de voorzitter*)

Minister, ik wil beginnen met u proficiat te wensen. Proficiat, het is u weer gelukt! U staat weer op de voorpagina, over sociale huurders, over misbruik, over fraude. Het is u weer gelukt! Misbruik en fraude, terwijl het gewoon gaat over een paar mensen met een laag inkomen die er toch in zijn geslaagd om een beetje spaarcentjes aan de kant te zetten. Dat is genoeg voor u om over fraude en misbruik te spreken.

Ondertussen komen er amper sociale woningen bij, is de wachtlijst nog nooit zo lang geweest, gaat dit absoluut niets veranderen aan de lengte van die wacht-lijst. U doet dus niets voor die 170.000 mensen die op een sociale woning staan te wachten, maar u staat er weer mee in de kranten. Proficiat!

266 miljard euro verdwijnt elk jaar uit ons land, van grote bedrijven richting belastingparadijzen. Daar hoor ik de N-VA nooit over, nooit. Maar als het gaat over mensen die hun hele leven lang gewerkt hebben, met een klein pensioentje, die recht hebben op een sociale woning, dan gaan die wel hun rekeninguittreksels op tafel moeten leggen, zodat jullie kunnen controleren of ze zeker niet te veel gespaard hebben tijdens hun leven. Dat zijn twee maten en twee gewichten, minister.

Toen Fernand Huts, multimiljardair, bij de Vlaamse Regering kwam aankloppen voor miljoenen euro's subsidies voor zijn zonnepanelenparken, hebben jullie dan gevraagd om zijn rekeninguittreksels op tafel te leggen, om te zien of hij die centen wel echt nodig had? Ik dacht het niet, minister. Maar wanneer mensen die zo weinig verdienen dat ze recht hebben op een sociale woning, zich inschrijven op een wachtlijst, om die woning effectief te kunnen opnemen, dan zegt u hun dat ze eerst al hun spaarcentjes moeten opgebruiken vooraleer ze zich zelfs maar mogen inschrijven op die wachtlijsten.

Minister, dat soort beleid straalt geen rechtvaardigheid uit, zoals u zegt. Dat soort beleid straalt enkel en alleen hypocrisie uit. Als u ziet dat dit beleid niet zal helpen om de wachtlijsten te verkorten, als u ziet dat er in tien jaar zo weinig sociale woningen bij zijn gekomen, en u ondertussen zelfs het geld voor sociale woningen doorsluisst naar privéontwikkelaars, dan is mijn vraag: wat is uw concrete ambitie voor het realiseren van publieke sociale woningen deze legislatuur? (*Applaus bij de PVDA*)

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (cd&v): Collega's, minister, wij hebben hier in januari een soortgelijk debat gevoerd. U hebt toen, naar aanleiding van een half miljard euro middelen bestemd voor sociale woningbouw die niet uitgegeven geraakten, een voorstel geopperd om dat te besteden aan andere doelgroepen. Wij hebben toen, vanuit de cd&v, heel duidelijk gemaakt dat het voor ons cruciaal is dat elke euro bestemd voor sociaal wonen ook gaat naar sociaal wonen.

Ik herhaal wat ik ook toen zei: het maakt voor ons niet uit wie het bouwt, wel wie erin woont. Het is dan ook goed dat vrijdag beslist is dat alle middelen ook zullen gaan naar de bouw van sociale woningen, en dat binnen gemengde projecten. Mijns inziens, onzes inziens, is dat het model van de toekomst: projecten met minstens een derde sociale woningen, gefinancierd vanuit middelen die voorzien zijn voor sociale woningen, die ook enkel naar sociale woningen gaan, en daarnaast ook een stuk betaalbare woningen voor jonge mensen, voor starters, voor mensen met een karig loon, die net niet in aanmerking komen voor sociale woningen, maar die het ook moeilijk hebben op de woningmarkt. Daarvoor moet u extra middelen voorzien, om dan die gemengde projecten mogelijk te maken.

Kunt u mij bevestigen, minister, dat elke euro die werd voorzien voor sociaal wonen, naar sociaal wonen zal gaan en dat er bijkomende middelen voorzien zijn voor het onderdeel betaalbaar wonen? Dank u wel. *(Applaus van Peter Van Rompuy en Willem-Frederik Schiltz)*

De voorzitter: Mevrouw Smeyers heeft het woord.

Sarah Smeyers (N-VA): Minister, door de huidige Vlaamse Regering werd het budget voor sociaal wonen fors opgetrokken, tot 4,5 miljard euro. Elk jaar dus een goed miljard om te investeren in de renovatie of in nieuwbouw van sociale woningen: een zeer goed en een zeer sociaal plan. En toen kwam corona en slonk de capaciteit van de bouwsector. Ook – en u bent niet te beroerd om dat telkens ook te benoemen – zorgde de hervorming van de woonmaatschappijen voor enige vertraging. Maar u bleef niet bij de pakken zitten. Om te vermijden dat meer dan de helft van dat jaarlijks voorziene miljard euro verloren zou gaan, lanceerde u een paar maanden geleden – en we herinneren ons nog de commotie hier in het parlement – het idee om de private bouwsector, de private investeerders, warm te maken om mee te bouwen aan die extra sociale woningen. U liet zich in dat debat in het parlement en in de commotie die daarop ontstond niet uit uw lood slaan en u hebt nu dus dat financieel plan, die financiële stimuli klaar om private investeerders te overtuigen mee te bouwen aan die broodnodige extra sociale woonprojecten. U noemde dat zelf 'gemengde bouwprojecten'. Mijn vraag is of u dat project en die financiële stimuli wat extra kunt duiden voor ons. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Vooraleer ik het woord geef aan collega Van Volcem, wil ik nog iets zeggen aan collega Jans. Ik zie hier net een tweet van u: "Élke partij in [@vlaparl](#) dient vraag in over sociaal wonen. Thema leeft duidelijk. En toch staat voorzitter geen debat toe." Wanneer hebt u mij die vraag gesteld?

Vera Jans (cd&v): Voorzitter, u weet dat u het bent, en enkel u, die beslist wanneer er wordt overgegaan tot een debat op basis van de actuele vragen. Het is vrij uniek dat er hier zeven actuele vragen zijn over een thema en dat we de kans niet krijgen om daar met elkaar grondig over in debat te gaan.

De voorzitter: Uw fractie had dat perfect kunnen vragen. *(Opmerkingen)*

Er was geen vraag om een actualiteitsdebat. U hebt gelijk dat ik als voorzitter inderdaad kan beslissen, maar we hebben hier eerder al met zeven vragen gestaan over andere thema's.

Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, vorige vrijdag en de week voordien hebt u een aantal beslissingen genomen inzake het woonbeleid. Wat zien we vandaag? Dat er inderdaad 170.000 mensen – en wellicht zal er morgen een nog groter cijfer bekendgemaakt worden – wachten op een sociale woning. We zien ook – ik heb gisteren nog de lijsten geanalyseerd, die ook gepubliceerd zijn op de

website van het VMSW – dat er vorig jaar 686 woningen bij gekomen zijn, voor alle huisvestingsmaatschappijen samen. Dat betekent 1 à 2 per gemeente.

Minister, in de 13 centrumsteden samen, die ik nauw opvolg, zijn er 72.000 wachtenden. Vorig jaar is het aantal sociale woningen in die 13 centrumsteden zelfs met 332 verminderd.

Minister, ik zit al lang in de commissie Wonen en reeds lang zeg ik dat het bestaande systeem op zijn grenzen botst, dat het louter bijbouwen van sociale woningen door sociale bouwmaatschappijen telkens maar druppels op een hete plaat zijn. En vandaag is de lijst historisch lang en zijn er nog nooit zo weinig sociale woningen gebouwd.

Minister, van de linkse partijen krijgt u veel kritiek, maar van mij in dezen niet. Ik zeg u: het is geen dag te vroeg dat u de onbenutte kredieten, kredieten van 600 miljoen euro die normaal allemaal bedoeld zijn voor die sociale huisvestingsmaatschappijen maar waarvoor ze geen projecten indienen of waartegen in beroep wordt gegaan, blijft aanwenden voor wonen en dat u ervoor zorgt dat er, om het even wie ze bouwt, voor de mensen die wachten en die het moeilijk hebben en ook voor jonge gezinnen, betaalbare huurwoningen bij komen en dat u ook de private sector betreft bij het realiseren van het doel.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Mag ik nog mijn vraag stellen?

De voorzitter: Snel dan, alstublieft.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, is dit alleen het begin of zult u dat ook structureel verderzetten? (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Minister, er staan 170.000 mensen op de wachtlijst voor een sociale woning. Dat zijn mensen die geen woning kunnen kopen en voor wie de private markt onbetaalbaar is geworden. Al maanden is mijn fractie, en vooral mijn collega Maxim Veys, aan het zeggen dat u bijna niets doet om extra sociale woningen te bouwen om die mensen te helpen. Er wordt veel met budgetten gegoocheld, maar u krijgt het budget niet uitgegeven en de woningen niet gebouwd. Deze week lezen we dat u twee nieuwe maatregelen lanceert om die wachtlijsten in te korten.

De eerste is die middelentoets voor kandidaat-huurders. Kijk, we vinden het niet meer dan rechtvaardig dat mensen die ze het meest nodig hebben, het eerst in aanmerking komen voor een sociale woning. Maar u gaf eigenlijk zelf al toe dat er amper mensen zijn die vandaag op de wachtlijst staan die zulke bedragen op hun rekening hebben staan. Dat is dus een pure symboolmaatregel. Ik neem trouwens ook akte van het feit dat de N-VA plots voorstander is van een overheid die inzage krijgt in de rekeningen en het vermogen van haar burgers. Maar laten we dat dan vooral doortrekken, minister. Niet alleen een vermogenstoets voor het toekennen van sociale rechten aan de laagste vermogens, maar ook een vermogenstoets voor de hoogste vermogens zodat die ook eindelijk een eerlijke bijdrage gaan betalen aan onze welvaartstaat.

Met de tweede maatregel belooft u extra sociale woningen te bouwen. U wilt private bouwpromotoren geld geven voor gemengde projecten met een derde sociale, een derde betaalbare en een derde marktconforme woningen. Nu, laat mij eerst focussen op het eerste derde, want zij doen er voor ons het meeste toe. Mag ik ervan uitgaan dat het beschikbare budget van 600 miljoen euro voor sociale

woningen enkel en alleen naar die eerste categorie gaat? Ik heb het over die 600 miljoen euro waarmee u tot dusver geen sociale woningen hebt gebouwd gekregen en die u eerst gewoon aan uw vrienden in de privé zou geven. Strikt genomen geeft u ze natuurlijk nog altijd aan de privé, alleen moeten ze de middelen nu specifiek voor sociale woningen gebruiken. Dat klopt toch?

Wat ons het meest interesseert is dat die woningen worden gebouwd. Maar het is natuurlijk belangrijk dat ze ook gewoon sociale woningen zijn en blijven. Want anders is het opnieuw een verdoken subsidie aan de privé.

Minister, kunt u garanderen dat de sociale woningen die nu via de privé worden bijgebouwd altijd sociale woningen zullen blijven? (*Applaus bij Vooruit*)

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Dank aan de 7 vraagstellers. Dit is inderdaad een heel belangrijk debat. Ik mag nu 14 minuten besteden om te antwoorden, heb ik begrepen. Maar ik zal het zo lang niet trekken.

Eerst en vooral ben ik er eigenlijk van overtuigd, als ik jullie vraagstellingen hoor, dat jullie met de uitgangsprincipes die we hier gekozen hebben helemaal akkoord gaan. Jullie stellen die niet in vraag. Er zijn namelijk twee sporen waarop we van het begin van deze legislatuur al uitdrukkelijk werken en waarvan dit, de beide maatregelen, een nieuwe stap is. Het geconventioneerd verhuren, het betaalbaar wonen en de middelentoets zijn op die twee principes geënt. Eerst en vooral betekent dat dat we meer aanbod nodig hebben. Als je iets wilt doen aan de druk op de woonmarkt in Vlaanderen, dan ga je moeten zorgen dat je meer aanbod hebt. Dat extra aanbod is zoals een ventiel op een fietsband. Als je dat ventiel lost, dan verlaagt ook in de rest van de band de druk. Dus gaan we nu specifiek kijken naar dat deel waar we het meest nodig hebben om de druk op de volledige woonmarkt te verminderen. Dat betekent dat we zowel extra sociale woningen zullen bijbouwen – daar zetten we specifiek op in – alsook private huurmarkt-woningen zullen realiseren aan de onderkant van de private huurmarkt waar we vandaag zien dat er een te klein aanbod is. We zien in heel wat steden en gemeenten in Vlaanderen dat zowat alle partijen, behalve uiteraard de PVDA en het Vlaams Belang, mee dergelijke projecten op poten zetten. Dat gebeurt in Gent, het bestaat in Leuven, in Antwerpen. Het bestaat vandaag al dat we op de onderkant van de private huurmarkt inzetten.

Het tweede principe – en dat is ook een dat ik jullie in zijn algemeenheid niet heb horen challengen of in vraag stellen – is het feit dat we die rechtvaardigheid in het oog moeten houden. We hebben inderdaad nog altijd een zeer grote wacht-lijst. Naast het wegwerken en afbouwen van die wachtlijst moeten we natuurlijk zorgen dat de woningen die er wel zijn gaan naar de mensen die ze ook effectief nodig hebben. Dat is een zeer moeilijke oefening. Het is niet zo evident om die keuze te maken. Ik geef dat grif toe. Voor elk voorbeeld dat u nu geeft en waarvan u zegt dat er iemand wordt gekwetst of gepest, kan ik u een voorbeeld op de wachtlijst geven van iemand die dat spaargeld niet heeft en die dus die woning meer nodig heeft dan die persoon met dat spaargeld. Dat is geen gemakkelijke afweging, absoluut niet, maar ze moet wel gebeuren om een eerlijk systeem te hebben.

Dat we die rechtvaardigheid, die eerlijkheid daar opnieuw gaan inbouwen, met verschillende maatregelen, waarop ik straks nog zal terugkomen, is belangrijk voor de sociale huurders zelf. Ik ben er zeker van dat genoeg mensen onder jullie regelmatig ook eens praten met die sociale huurders. Dan zullen jullie horen dat dat ook de bezorgdheid is bij zowel sociale huurders als kandidaat-huurders, en misschien bij die kandidaten nog het meest van al, omdat zij zich dikwijls achteruitgesteld voelen. Dat is natuurlijk een subjectief gevoel, maar dat gevoel is er desalniettemin wel.

Die eerlijkheid is bovendien heel belangrijk voor de rest van Vlaanderen. Er zijn daar 6 miljoen mensen die bereid zijn om die solidariteit te betalen, die daar graag voor bijbetalen, maar die willen natuurlijk ook zien dat hun centen, hun solidariteit terecht komt bij die mensen die dat het meest nodig hebben. Voor het draagvlak voor sociaal wonen is het belangrijk dat we dat signaal geven en die maatregelen nemen.

De twee principes zijn dus het aanbod en de rechtvaardigheid. Ik ga nu concreet in op het aanbod. We gaan inderdaad kijken in de richting van private ontwikkelaars om hen te verleiden om gemengde projecten op poten te zetten. Moet je die vraag aan private ontwikkelaars stellen? Ja, dat gebeurt vandaag óók al. Er bestaat vandaag al heel wat ter zake, zoals de constructieve benadering overheidsopdrachten (CBO), Design & Insulate, SVK Pro en ga zo maar door. Die systemen bestaan al. Mijnheer D'Haese, wie bouwt vandaag eigenlijk de sociale woningen, denkt u? Denkt u dat dat vrijwilligers zijn of zo? Die aannemers zijn ook private ondernemers, en daar is ook niks mis mee! (*Applaus bij de meerderheid*)

Er is niks mis mee dat die daarmee winst boeken. Ik hoop maar dat we nog altijd een welvaartsstaat hebben die op die economische groei is gebouwd. Laten we dat dus ook ondersteunen. Ik ben het er helemaal mee eens dat we zeker niet aan oversubsidiëring mogen doen. Dat hebben we ook al op verschillende manieren teruggedraaid. We kunnen echter wel vanuit de overheid ondersteunen om ervoor te zorgen dat daar een bepaalde maatschappelijke rol mee wordt vervuld. Ik kom daar nog op terug.

Wat gaan we precies vragen aan die private investeerders? In de gemengde projecten die zij moeten realiseren, moeten er minstens voor een derde sociale woningen zijn. Voor dat deel kunnen zij een rentesubsidie krijgen. Het gaat niet om die leningsmachtiging, want dat vervalt sowieso. Dat is begrotingstechnisch. Dat wordt omgezet naar een rentesubsidie. Die private ontwikkelaars kunnen daar een tegemoetkoming krijgen, tot het equivalent van min 1 procent. Dat derde van de woningen moet dan natuurlijk wel sociaal worden verhuurd. Mevrouw Jans, dat betekent dus dat dat specifiek is gericht op die sociale doelgroep. Daarvoor gebruiken we die ongebruikte middelen van de FS3-leningen uit de sociale woningbouw.

Verder moet minimaal een derde naar betaalbaar wonen gaan. Dat is nieuw. Aan de onderkant van de private huurmarkt zijn de problemen vandaag de dag dikwijls het grootst. Aan iedereen uit linkse hoek die een vraag stelde: die mensen zitten vandaag de dag ook in de miserie. Zij hebben het óók niet gemakkelijk. Mijn initieel voorstel was daar het meest op gericht. Dit systeem biedt daar een oplossing voor. Dit systeem zal die mensen aan de onderkant van de private huurmarkt helpen. Een derde van het project zal daarop gericht moeten zijn. Wat krijgt men daarvoor? Geen min 1 procent rentesubsidie, maar wel een rentesubsidie die maakt dat het renteloos is. Dat komt uit een ander potje binnen de begroting Wonen dan dat van de FS3-leningen die worden omgezet.

Wij géven dat geld niet aan die private investeerders. Dat is het belangrijkste. Dat is geen cadeau dat ze krijgen. In ruil moeten zij die woningen een aantal jaren verhuren voor een lagere huurprijs. Twee vliegen in één klap: niet alleen zullen we daarmee zorgen dat er een groter aanbod is specifiek voor dat deel van de huurmarkt waar de uitdaging vandaag het grootst is, we gaan daarmee ook de algemene huurprijzen wat drukken. Dat is heel bescheiden en zal niet meteen het grote verschil maken, maar het is met dergelijke ingrepen dat we het moeten doen. Daarmee kunnen we die huurprijzen een klein beetje drukken. Volgens de berekeningen gaat dat al gauw over 100 à 200 euro per maand. Dat is wel degelijk een wereld van verschil voor die mensen aan de onderkant van de private huurmarkt. Het gaat over mensen die net afgestudeerd zijn en willen sparen om

een eigen woning te kopen, over gescheiden mensen, over alleenstaande ouders, over mensen die door een langdurige ziekte of wat dan ook hun job zijn kwijtgeraakt. Die groep wordt hiermee geholpen. Voor die groep is er trouwens ook een inkomensgrens. Dat is ook zeer belangrijk. Anders zouden we die ondersteuning nooit mogen geven van Europa, want dat zou bedrijfssteun zijn. De inkomensgrens is 46.000 euro voor een alleenstaande en 65.000 à 66.000 euro voor een gezin.

Met het andere derde mag die private ontwikkelaar doen wat hij wil. Er zijn drie mogelijkheden. Ofwel zet hij die ook in als sociale woningen en dan krijgt hij hetzelfde voordeel: die rentesubsidie die overeenkomt met een 1 procentlening, zoals u weet. Dat kan hij kiezen. Maar hij kan er ook voor kiezen om dat derde in te zetten voor betaalbaar wonen en dan krijgt hij opnieuw dat renteloze voordeel: dezelfde ondersteuning met uiteraard dezelfde voorwaarden, namelijk verhuren aan een lagere huurprijs dan de markthuurprijs. De derde optie is dat de private ontwikkelaar dat helemaal vrij doet. We moeten hen ook verleiden om daar met hun kapitaal in te stappen en er zo voor te zorgen dat we die versnelling kunnen krijgen. En dan mogen zij zelf kiezen, daarmee kunnen ze doen wat ze willen. Maar uiteraard krijgen ze daar geen euro ondersteuning voor. Dat is evident. Dat is het systeem dat we nu op poten zetten.

We zullen absoluut ons best moeten doen om private investeerders daar warm voor te maken. We hebben al informele contacten gehad en ik ben er zeker van dat er daar interesse voor is. Je krijgt dan natuurlijk ook heel wat andere problemen te horen, dat weten jullie: het vergunningenbeleid, de ruimte om te gaan bouwen, beroepschrijven, voortdurende beroepen die tegen elk groot project worden opgestart. Die problemen liggen allemaal buiten mijn bevoegdheden, maar daar zullen we ook op moeten letten.

We zullen daarover de komende weken een formeel overleg opstarten. Tegelijkertijd met het verder regelgevend uitwerken van die regeling zullen we proberen geïnteresseerde partijen daarvoor rond de tafel te krijgen. Dat is het eerste deel.

Ik kom nu tot het tweede deel. Ik zal effectief mijn 14 minuten kunnen volpraten. Het tweede deel is het principe van de rechtvaardigheid. Ook dat hebben jullie niet in vraag gesteld. Terwijl we een inspanning doen om die wachtlijst weg te werken, moeten we er natuurlijk ook voor zorgen dat de woningen die er vandaag zijn naar de mensen gaan die die het meeste nodig hebben. En die twee elementen zijn even belangrijk voor mij. Ik heb ook de mails gekregen van de mensen die daardoor nu uit de boot zouden vallen. Dat begrijp ik heel goed. Maar voor elk voorbeeld dat u daarvan geeft, staat er daarnaast iemand op die wachtlijst die dat spaargeld niet heeft. En dan is mijn redenering dat zo iemand het vandaag nog moeilijker heeft om in zijn of haar woonbehoeften te voorzien. En dus is het logischer dat we hen iets sneller zullen helpen dan degenen die daar wel spaargeld voor hebben.

Zo hebben we al verschillende instrumenten in het leven geroepen. We hebben ook het eigendomsonderzoek in het buitenland. Ook dat is een manier om ervoor te zorgen dat we met die woningen mikken op die mensen die we effectief voor ogen hebben om te helpen, die de zorg van de samenleving nodig hebben. En zullen dat er zeer veel zijn? Ik denk het niet. Ik hoop eerlijk gezegd van niet. Want anders zou dat echt wel het failliet van ons systeem betekenen. Ik denk en hoop van niet. Maar al zijn het er maar enkelen, daartegenover staan wel gezinnen en mensen die daardoor wél die beschikbare woning krijgen. En daar is het mij om te doen. Niet om die ene buiten te werken of buiten te houden, maar wel om die persoon, dat gezin dat het wél nodig heeft, dat het méér nodig heeft, te helpen. Dat is wat hier tegenover staat.

Daarnaast verwijs ik naar de taalkennisvereiste. Sociale huurders hechten daar trouwens zelf zeer veel belang aan en we krijgen daar zeer veel reacties op in persoonlijke gesprekken.

Ten derde is er het feit dat men zich moet inschrijven bij VDAB. Dat lijkt mij ook maar logisch. Dat is ook niet zo'n groot deel, want het grootste deel van de mensen in een sociale woning is trouwens gepensioneerd. Maar van zij die kunnen werken, vragen we dat ze ook gaan werken en dat ze indien mogelijk in hun eigen woonbehoefte voorzien omdat die woning dan kan gaan naar diegene die dat niet kan.

En nu is er dan de middelentoets. Ik heb er al een paar zaken over gezegd. Die bestaat ook in buurlanden. Daarnet gaf iemand een voorbeeld over het aantal sociale woningen in andere landen. Wel, ook in andere landen bestaat zo'n middelentoets. In Nederland bestaat dat bijvoorbeeld ook. Daar is het op een andere leest geschoeid. U weet dat de definitie van sociaal wonen daar iets anders is, maar ook daar bestaat dat. Ook bij het OCMW bestaat het. Velen onder u zijn lokaal actief. Wat gebeurt er daar wanneer er een leefloon wordt toegekend? Dan wordt er ook een dergelijke toets bekeken, dan wordt er ook gecontroleerd of het effectief nodig is dat we die mensen ondersteunen. Dat lijkt mij de basis te zijn van uw solidariteit. Het draagvlak van uw solidariteit zal daarvan afhangen.

Hoe zullen we dat systeem praktisch aanpakken? We zullen dat in twee stappen doen. Ten eerste zullen we op het moment dat je je inschrijft op die wachtlijst een verklaring op een vragen dat je effectief voldoet aan de voorwaarden waar-aan je moet voldoen om een sociale woning te krijgen. De middelentoets is een van die voorwaarden. En ten tweede zullen we op het moment van de toewijzing wel degelijk vragen om rekeningafschriften te tonen van alle rekeningen die men heeft, ook de buitenlandse rekeningen. Men zal die dan optellen en bekijken of men al dan niet aan die voorwaarden voldoet.

Ik denk dat ik hiermee de meeste vragen heb beantwoord. Dank u wel. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer D'haeseleer heeft het woord.

Guy D'haeseleer (Vlaams Belang): Minister, in grote lijnen kunnen we u volgen voor wat de principes betreft, maar het probleem is natuurlijk dat u veel aan aankondigingspolitiek doet en zwaait met budgetoverschotten, maar dat er op het terrein niets verandert. Er geraakt geen spade in de grond onder uw beleid. Dat is de realiteit.

Als u het hebt over rechtvaardigheidspolitiek, dan denk ik inderdaad ook dat de burger voor een deel uw redenering kan volgen. Maar de burger zou het ook rechtvaardig vinden als u naast de rekeningen van de kleine man, van de kleine Vlamingen, ook eens de rekeningen van de grote fraudeurs gaat controleren. Maar daar hoor ik u niets over zeggen.

U zegt ook dat we moeten werken aan de aanbodzijde. Dat is waar. Maar zolang u niet werkt aan de vraagzijde, minister, dan blijft het dweilen met de kraan open. Zolang u niet werkt aan de massale immigratie dan kunt u morgen nog 10.000 sociale woningen per jaar bouwen en dan zult u er nog niet geraken. Dan zal de vraag nog altijd groter blijven dan het aanbod.

Ik heb een bijkomende vraag – u hebt er zijdelings al even op geantwoord – over de controle op de rekeningen van de buitenlanders. U slaagt er nog niet in om via die regeringen de kadastragegevens te pakken te krijgen van de eigendommen in het buitenland. Hoe zou u er dan in slagen om inzage te krijgen in hun rekenin-

gen? Mijn concrete vraag is welke gegevensbronnen u daarvoor zult gebruiken? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Het is een interessante insteek, minister. Eerst grootscheeps ballonnen oplaten, en daarna zeggen: kijk naar mijn beleid. Oké, we zullen kijken naar uw beleid.

Hoe komt het eigenlijk dat die 4,5 miljard euro niet opgeraakt? Dat is geld dat u normaal gezien investeert – want het is geen geld dat u uitgeeft – in sociale woningen. Dat komt ten eerste doordat u de sector in een zeer complexe hervorming hebt gestort, op een moment dat die volop de oververhitte markt en de wooncrisis aan het temperen zouden moeten zijn. Ten tweede komt dat omdat u het de gemeenten die meer willen bouwen niet toelaat, want ze krijgen geen leningen meer. Dan zijn er degenen die de doelstellingen niet halen, omdat ze het niet willen, en daar gaat u niet achteraan.

Ten derde komt het omdat u een instrument zou kunnen inbouwen waardoor de mensen meer sociale woningen zouden bouwen: de bindende sociale last. De vorige bindende sociale last is bij Europa afgesprongen op een administratief punt. U kunt dat probleemloos weer indienen, maar dat gebeurt niet. In plaats daarvan zegt u dat we gaan subsidiëren om woningen te laten bouwen die de Vlaamse overheid eventjes mag lenen. Het gaat over negen à tien jaar, minister. Op dit moment is het bij de sociale verhuurkantoren (SVK's) wel minstens vijftien jaar. U zegt dat we sociaal gaan wonen, minister, maar welke afgestudeerde heeft opeens 44.000 euro per jaar? Als u wijst naar de lokale besturen dan gaat het wel over mensen die minder verdienen, over mensen die worstelen.

Gaat u nu, in plaats van ballonnetjes op te laten over uw beleid, eens echt beleid voeren voor die kwetsbare mensen, in plaats van voor mensen die het op dit moment kunnen betalen? *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, u hebt het over rechtvaardigheid en solidariteit, maar bij de N-VA is het altijd solidariteit tussen hen die weinig hebben en hen die nog minder hebben, en nooit solidariteit tussen hen die veel hebben en hen die een klein beetje meer kunnen gebruiken. U organiseert de concurrentie tussen mensen met een laag inkomen en met een beetje spaargeld, en mensen met een laag inkomen zonder spaargeld. Als het gaat over de Panama-fraudeurs, als het gaat over de grote vermogens, dan horen we de N-VA nooit. Dan is het privacy, dan is het bankgeheim, dan mogen we er niet aankomen. *(Opmerkingen bij de meerderheid)*

Minister, u spreekt hier over sociaal wonen, en aan de andere kant spreekt u over sociaal verhuren. Ik denk dat het tijd wordt dat u dat verduidelijkt. Volgens mij gaat dit helemaal niet over een derde sociale woningen, het gaat over woningen die voor een derde door sociale verhuurkantoren verhuurd zullen worden. Uiteraard gebeurt de bouw door private bedrijven, dat is evident. Er bestaan geen staatssteenbakkerijen! Het gaat er hier over wie het eigendom heeft van die woningen, wie de sleutels in handen houdt. U geeft die sleutels, met de centen erbij, aan de privésector. Minister, waarom aarzelt u om niet gewoon opnieuw een sociale last in te voeren die het voor grote projecten verplicht maakt om een bepaald percentage sociale woningen te bouwen, zonder dat u daar nog een subsidieslurf moet aan hangen? Wat houdt u tegen? *(Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (cd&v): Minister, dank u wel voor uw heel heldere antwoorden. Ik wil heel duidelijk stellen dat wij niet alleen ... *(Opmerkingen bij de N-VA)*

De voorzitter: Collega's, mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (cd&v): Ik was de minister aan het bedanken voor zijn antwoord en aan het zeggen dat wij vanuit cd&v absoluut bondgenoot zijn in de twee principes die u genoemd hebt, maar ook in de projecten waarover beslist werd en waarover u hier nu heel veel helderheid geschapen hebt. Voor ons maakt het niet uit wie de woningen bouwt. Voor ons is het belangrijk dat er sociale woningen bij komen, dat er betaalbare woningen voor mensen met een inkomensgrens bij komen, en dat er bijkomend aanbod zal zijn. Dit is wat er beslist is. Voor ons was het van belang dat elke euro bestemd voor sociaal wonen naar sociaal wonen zou gaan. Dat is een feit. Voor ons was het van belang dat er betaalbare woningen bij komen voor jonge mensen, voor starters, voor mensen met een karig inkomen, die net niet op een sociale wachtlijst geraken voor een sociale woning. Ook zij krijgen in dit model extra aanbod. Ook daarvoor voorziet u bijkomende middelen en ook nog verder bijkomend aanbod.

Minister, mijn bijkomende vraag is wat het tijdspad is om ervoor te zorgen dat de ontwikkelaars zo snel als mogelijk, zoveel als mogelijk deze projecten gaan bouwen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Smeyers heeft het woord.

Sarah Smeyers (N-VA): Minister, u hebt twee kapstukken: rechtvaardigheid langs de ene kant en meer aanbod langs de andere kant. Collega's, dat rechtvaardigheidsprincipe voelt de Vlaming trouwens als evident aan. Als u aankondigt dat u de spaarrekeningen gaat controleren, dat u de middelentoets zoals bij het OCMW gaat invoeren, – sorry voor de linkse kant van het parlement – dan zegt de Vlaming thuis: 'Is dat niet altijd zo geweest?' *(Applaus bij de N-VA)*

Tegen rechtvaardigheid zeggen wij ja, tegen evidentie ook. En dan is er het belangrijkste: meer aanbod op de sociale huurmarkt. Minister, u gaat dat doen met de vernieuwende oplossing. U doet daar een beroep op de investeerders. Mijnheer D'Haese, u hebt het altijd over wij die de partij van de rijken zijn en wij roepen die investeerders op om mee die stenen te bouwen voor de sociale huurders. Minister, ik wil toch dat vernieuwende benadrukken. Dat vind ik zeer goed. U zet in op meer sociale woningen voor die gekende wachtlijst, maar – en dat is zeer belangrijk – u zet ook in op meer woningen, u noemt dat betaalbaar wonen, voor de middenklasse. Want die wachtlijst bestaat nog niet, maar o wee, wees maar zeker, die mensen hebben het ook broodnodig. Dank u wel voor uw initiatief. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, aanboduitbreiding is inderdaad zeer belangrijk, zeker als we zien dat er maar 668 woningen bij gekomen zijn voor 170.000 wachtende mensen. Maar als u het aanbod wilt uitbreiden, denk ik dat er nog een aantal hete hangijzers zijn. We zien vandaag dat de prijzen van de grondstoffen stijgen en dat de rente ook stijgt. In die zin is uw rentesubsidie een hele goede maatregel. Maar waar wringt ook het schoentje? Dat is bij het vergunningenbeleid. Dat is inderdaad niet uw bevoegdheid, maar vandaag – we zijn allemaal lokaal actief – zien we dat zodra iets beweegt, zodra iets een beetje hoog is, zodra men in een centrum bouwt, er altijd wel een actiegroep is die opstaat, een buur die opstaat om te zeggen dat ze een bepaald project niet willen, of dat het de mobiliteit zal versterken. Er is altijd wel een reden om niet te bouwen. Zelfs uw eigen minister, Zuhail Demir, gaat in haar vrije dagen in de grote vakantie zelf zeggen dat ze tegen dat en dat sociaal project beroep zal aan-tekenen.

Minister, als u het aanbodbeleid voor betaalbaar wonen, zowel huurwoningen, sociale woningen als koopwoningen, wilt realiseren – en we hebben er 400.000 nodig tegen 2050 –, moet u dringend samenzitten met minister Demir. (*Applaus bij Open Vld*)

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Minister, ik heb het al gezegd. Voor ons is het prioritair dat er nu sociale woningen bij gebouwd worden. De wachtlijsten zijn schandalig lang. Dus als we investeren in sociale woningen, dan moeten dat ook sociale woningen blijven. Daar heb ik u geen garanties over horen geven. Dat maakt mij bijzonder ongerust want waar wij natuurlijk bang voor zijn, is dat de sociale woningen die jullie vandaag subsidiëren, die verhuurd worden via SVK's, dat dat morgen privéwoningen worden in eigendom, in handen van de bouwpromotoren die ze dan met gigawinsten kunnen doorverkopen of doorverhuren terwijl de wachtlijsten er alleen maar langer op worden.

Tweede punt: wij focussen op sociale woningen, dat is voor ons het belangrijkste. Er zijn natuurlijk nog twee andere categorieën: marktconforme en betaalbare woningen, die ze kunnen verhuren aan maximaal 900 tot 1000 euro per maand, minister. Ik weet niet in welke wereld u leeft, maar voor een starter die 1700 euro per maand verdient, in het beste geval, is dat allerminst betaalbaar. Dat is natuurlijk veel lucratiever voor uw vrienden bouwpromotoren om in te investeren.

Kunt u mij garanderen dat het een derde sociale woningen ook echt eerst zal worden gebouwd? (*Applaus bij Vooruit*)

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Dank u wel, collega's, voor het debat. Ik probeer om nog op de bijkomende vragen te antwoorden.

Eerst en vooral was er de vraag naar een vermogenskadaster. Dat is trouwens een vraag die aan de overkant van de straat moet worden gesteld, maar we weten allemaal dat dat er in de eerste plaats is op gericht om extra belastingen in te voeren en dat is niet waar wij voor kiezen. Dat is de reden waarom wij daarvan afblijven. Voor iedereen die ervoor pleit: het is aan de overkant van de straat dat het moet gebeuren. Ik zou dan willen vragen om eerst te pleiten voor de afschaffing van het fiscale voordeel voor tweede verblijven. Het zou al zeer fijn zijn mochten we dat doen. Wij hebben de woonbonus hier in Vlaanderen afgeschaft, dat was ook geen gemakkelijke maatregel, maar absoluut nodig en ik sta er ook nog altijd achter. Neem die boodschap in elk geval mee naar de overkant van de straat.

Mijnheer D'haeseleer, ik weet dat u graag zou hebben dat wij contacten hebben met Noord-Afrikaanse regeringen en dergelijke meer, om te gaan kijken waar die rekeningen zijn. In alle eerlijkheid ben ik niet geneigd om daar veel vertrouwen in te hebben. We hebben die discussie nog al gehad, u vroeg om het buitenlandse eigendomsonderzoek te laten doen. Wij laten dat nu doen door onderzoeksbureaus, u zei dat we die gegevens te pakken moesten krijgen van de desbetreffende regeringen. Vergeef me, maar voor mij zijn dat geen betrouwbare partners om die informatie te krijgen. Ik begrijp ook niet goed hoe u dat wel kunt beweren.

Laat het duidelijk zijn dat we met deze regering wel degelijk sinds het begin het voornemen hebben om maximaal te investeren in sociaal wonen. De 4,5 miljard euro leningsmachtigingen die we voor deze legislatuur hebben, is daar het mooiste bewijs van en die gaan we nu ook omtrent naar een rentesubsidie, waardoor die niet verloren gaan. Er zijn veel redenen waarom het de laatste jaren inderdaad moeilijker is: corona is er geweest en de bouwpreizen zijn gestegen. Ga het maar

eens vragen: er zijn heel wat mensen en sociale huisvestingsmaatschappijen die uitstellen omwille van de gestegen bouwrijzen, de supply chain en dergelijke meer. En er was ook de hervorming, dat steek ik niet onder stoelen of banken. Heel eerlijk: ja, we hebben ervoor gekozen om die hervorming nu te doen en wat betekent dat? Dat het nu even moeilijk is om effectief nog zeer veel te bouwen, maar op lange termijn is het er net op gericht om de bouwcapaciteit te verhogen. We doen nu een investering in de toekomst. U mag daarop blijven hameren, maar ik blijf het een goede keuze vinden om die hervorming te doen, omdat we die extra bouwcapaciteit nodig hebben.

Mevrouw Groothedde, wat betreft die 15 procent zegt u dat gemeenten niet meer mogen doen dan ... Het gaat om vijf gemeenten: Genk en Zelzate zijn de grootste, dan ben ik er twee kwijt en dan is er nog Spiere-Helkijn. Daarmee zullen we het ook niet doen, hoor, daarmee zal het ook niet lukken.

De sociale last is een vraagstuk voor Ruimtelijke Ordening, voor alle duidelijkheid, dus ik ben zeer terughoudend, ik spreek me daar niet over uit. Ik zal er een bedenking bij meegeven: vandaag zien we – en dat was vroeger wel anders – dat ook de prijzen voor de middenklassenwoningen omhoog gaan. En dat is natuurlijk wat de sociale last ook deed, die zorgde er inderdaad voor dat er een bepaald aanbod was aan een lagere prijs, maar wat men daar verloor aan rendement, werd natuurlijk doorgerekend aan al de rest en de rest steeg. Dat had ook een prijsopdrijvend effect voor de middenklassenwoningen en dat is natuurlijk waarom we toch moeten opletten om dat te gaan promoten, waarom de wereld er vandaag misschien anders uitziet dan tien of vijftien jaar geleden, toen die prijzen nog veel lager waren. Maar goed, nogmaals, ik geef het maar mee als bedenking, het is niet mijn bevoegdheid.

Mijnheer D'Haese, wat betreft de solidariteit: u moet het maar eens uitleggen aan die Vlaming die vandaag de hoogste belastingen van Europa betaalt, van het Westen, denk ik. Volgens de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) hebben wij trouwens ook al het meest verdelende belastingstelsel van de wereld, we zitten daar bij de top. Als u dus nu komt zeggen dat de solidariteit van de sterke naar de zwakke schouders niet goed is in Vlaanderen, dan is het nergens goed. Nergens, want het is hier wel het beste van overal. Op dat punt scoren wij het beste qua herverdeling, dus we doen het op dat vlak ook zeer goed.

Wat uw vraag over sociaal wonen betreft: het worden woonmaatschappijen. We gooien ze samen. Ik weet dat u de commissie niet opvolgt, en dat is geen verwijt, maar we gaan die twee samenvoegen. We doen dat nu eerst met die hervorming door ze in één maatschappij te steken, maar dat wordt verder vervolgd. Er is al gevraagd om die huurprijsberekeningen en dergelijke op elkaar af te stemmen. We hebben dat nu niet gedaan omdat we met die hervorming zitten die de sector al door hetere vuren stuurt. Daar zal nog een beweging op volgen, maar dat zal voor later zijn. We kunnen het niet allemaal in een keer.

Wat het tijdspad betreft, mevrouw Jans, voor mijn part gebeurt het natuurlijk zo snel mogelijk. Maar we moeten daar eerlijk in zijn: een gemiddeld project vandaag duurt ongeveer tussen vier en zeven jaar. Ik steek dat ook niet onder stoelen of banken. En er zijn een paar mensen, waaronder mevrouw Van Volcem, die daar de redenen voor opgenoemd hebben. Tussen vier en zeven jaar duurt het vooraleer een project effectief tot realisatie komt, door vergunningen, ruimte en ga zo maar door. Wij gaan het uitwerken van de regelgeving nu wel al opstarten. En we gaan natuurlijk ook al in overleg, zoals ik daarnet gezegd heb.

Mevrouw Goeman, er zijn twee zaken. Eerst en vooral, die wachtlijst moeten we afbouwen. Daar doen we nu ook moeite voor. Maar u mag ook niet vergeten hoe

die er gekomen is. En dat weet u nochtans het beste. In Vlaanderen breiden we soms het recht op iets uit – en dat is iets wat in mijn ogen veel te veel gebeurt, en dat zeg ik dan eerder als minister van Begroting. In 2013 hebben we in dit geval de inkomensgrenzen verhoogd. Meer mensen hebben dus recht op een sociale woning, maar we hadden ze niet. Dat is iets wat ik betreur. Want zo creëer je natuurlijk elke wachtlijst die je maar wilt. Het is zeer fijn om als politicus te kunnen zeggen dat je ergens recht op hebt. Maar dan blijkt nadien dat we die woningen niet hebben. Dat is wat er in 2013 gebeurd is. Toen heeft men de inkomensgrenzen verhoogd, waardoor meer mensen recht hebben op een sociale woning, maar zonder dat we die woningen hadden. Ik betreur die manier van werken, ik vind dat geen goed idee. Maar goed, wij proberen dat nu aan te passen. Die mensen hebben recht op die woning. Ik denk ook dat zij daar nood aan hebben. En dus doen wij ons best om die woningen nu ook effectief te gaan bouwen.

U hebt het dan over die 900 à 1000 euro, maar ik heb u ook wel gezegd dat dat de marktprijs is. Daar moet u die 100 à 200 euro van aftrekken. Dan maakt het wel al een verschil. Dat is wel al haalbaar. Vandaag is de gemiddelde huurprijs van een woning, een appartement of een huis, 800 euro. Daar maken we het verschil. Deze maatregel gaat op dat punt voor dat betaalbaar wonen wel degelijk een wereld van verschil maken voor die mensen die er een beroep willen op doen. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer D'haeseleer heeft het woord.

Guy D'haeseleer (Vlaams Belang): Minister, u bent meester in het aankondigen van plannen. Wij hopen dat die plannen nu ook eindelijk eens gevolgd worden door daden, maar ik vrees dat dat deze legislatuur niet meer het geval zal zijn.

Ik wil toch nog even terugkomen op de eigendomscontrole bij vreemdelingen. U zegt dat ik blijkbaar meer vertrouwen heb in de buitenlandse administratie. Ten eerste, minister, krijgt België die gegevens al van het buitenland. Alleen mogen ze niet toegepast worden voor sociale doeleinden en mogen ze alleen gebruikt worden in de fiscaliteit. Wat wij altijd gezegd hebben, minister, is dat wij bepalen welke voorwaarden vervuld moeten worden. En wij vragen dat er een door de Vlaamse Regering gecontroleerde, sluitende, gehomologeerde uitwisseling van gegevens komt die sluitend is, waardoor er niemand nog door de mazen van het net kan glippen. Zolang die landen niet willen meewerken, komt er gewoon geen enkele onderdaan van die landen nog in een sociale woning. Ik ben ervan overtuigd dat dit veel meer zal teweegbrengen dan uw gepruts in de marge. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, betaalbare woningen aan 900 à 1000 euro, welke alleenstaande ouder of startende student kan dat in godsnaam betalen? Welke mensen zijn dat? Het patrimonium dat overblijft, is wel te duur. De bindende sociale last kan perfect worden uitgevoerd zonder dat dat een prijsopdrijvingseffect heeft. Uw partij heeft daar alle bevoegdheden voor in handen. Uw erfenis zal zijn dat er 4,5 miljard euro leentegoeden niet uitgegeven zal raken in de grootste wooncrisis in decennia, terwijl u een sector lamlegt.

Wat hebt u wel gerealiseerd? Ja, uw onderzoek naar buitenlandse tegoeden. Ik heb daarstraks even uitgerekend hoeveel succes dat heeft, terwijl u erover aan het praten was. Het gaat over 0,0005 procent, vijf tienduizendsten. Als minister van Begroting zou u er brandhout van maken.

Maar 1 ding hebt u wel bereikt, namelijk dat de 250.000 mensen die recht hebben op een sociale woning nu met wantrouwen naar elkaar kijken. Gefeliciteerd! (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Ik wil nog 2 zaken zeggen, minister. Ten eerste roep ik u op om te focussen om de zaken te deblokken die ervoor zorgen dat het aantal sociale woningen niet of nauwelijks aangroeit – vorig jaar waren het er 668 – in plaats van telkens opnieuw voorpagina's te halen met fraude en misbruik bij sociale huurders. Beste vrienden, beste kameraden van Vooruit, ik moet toch wel zeggen dat het me verbaast dat jullie meegaan in het tegen elkaar opzetten van mensen aan de onderkant van de samenleving in plaats van naar boven te kijken.

Ten tweede stel ik voor dat we, voor we dit systeem van de middelentoets invoeren, dit hier samen uittesten: niet gewoon 6000 euro voor iedereen maar iedereen brengt mooi zijn rekeninguittreksels binnen. We kijken wie het echt nodig heeft en die kunnen dan nog iets krijgen. Al de rest krijgt niets. We zullen eens zien hoe dit werkt en of we dit dan willen invoeren voor sociale huurders. (*Applaus bij de PVDA*)

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (cd&v): Minister, wat hier voorligt, is een ijzersterk project. Geld bestemd voor sociaal wonen gaat naar sociaal wonen en er komen extra sociale woningen bij. U voorziet in extra middelen voor betaalbaar wonen, er komen extra betaalbare woningen bij en u investeert in het model van de toekomst, meer bepaald gemengde projecten met een mix van woningen waarbij mensen echt voor elke portefeuille een appartement of een pand kunnen vinden. En ik vind het jammer dat een aantal collega's van de oppositie hier dan toch wel karikaturen maken van wat er voorligt.

Voorzitter, ik zal onthouden wat ik vandaag heb geleerd. Minister, bij het eerstvolgende debat hierover zullen we samen een aantal argumenten van de oppositie met de grond gelijk maken want wat u hier hebt beslist, is sterk voor ons woonbeleid en sterk voor ons sociaal woonbeleid. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Smeyers heeft het woord.

Sarah Smeyers (N-VA): Minister, u hebt uw kop niet in het zand gestoken. U hebt de realiteit benoemd. U bent niet te beroerd om dat ook te doen, elke keer opnieuw, maar u hebt ook naar een vernieuwende oplossing gezocht om de voorziene 4,5 miljard euro voor sociale woningen te besteden tijdens deze legislatuur. En ik herhaal, en ik kan het niet genoeg benadrukken, dat uw vernieuwende oplossing echt wel goed is, dat die visionair is. U zorgt ervoor dat de bestaande sociale wachtlijst – en u hebt ook geduid waarom die zo lang is – stelselmatig wordt weggewerkt. Dat is broodnodig maar tegelijkertijd ziet u als minister van Financiën ook in dat de inflatie ervoor zorgt dat een hele grote groep, die middenklasse, die alleenstaande ouder, die net afgestudeerde het even moeilijk zal hebben op de betaalbare woningmarkt zoals u die zelf noemt. En dat vind ik net de sterkte van uw project. Dank u wel. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, ik hoop dat dit het begin is van een reeks maatregelen want we leven toch in niet-evidente tijden. We zien dat de winkelkarren steeds duurder worden, dat de energieprijzen de pan uit swingen, dat de prijzen van grondstoffen om een woning te bouwen steeds hoger liggen, dat de huurprijzen worden geïndexeerd. Dat heeft allemaal een impact op het budget van

mensen. Ik denk dat heel veel jonge mensen die vandaag een woning willen huren of kopen het zeer moeilijk hebben.

De prijzen zijn de laatste twee à drie jaar met 20 à 25 procent gestegen. En door de stijgende prijzen voor boodschappen, energie enzovoort kunnen die mensen nog moeilijk sparen om een woning te kunnen verwerven. Ik denk dan ook dat het een goede zaak is dat u inzet op meer betaalbare huurwoningen. Ik ben eigenlijk echt fan van uw beleid want steeds meer mensen zullen moeten gaan huren. Dat aanbod moet er dus ook zijn. Hoe meer huurwoningen u realiseert voor de middenklasse die niet meteen kan kopen, hoe meer u de onderkant van de markt verlicht en hoe meer ademruimte er is voor andere mensen. Ik vraag u dan ook om vooral in te zetten op het aanbodbeleid en alstublieft ook te overleggen met de minister van Omgeving om meer te kunnen realiseren. *(Applaus bij Open Vld en de N-VA)*

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Minister, ja, Vooruit is een partij die strijdt voor betaalbaar wonen voor iedereen en ik verwacht hetzelfde van de minister van Wonen. Als ik u hier dan bezig hoor dan blijf ik het toch een beetje wrang vinden dat u een hele sector mismeeuert waardoor de bouw van sociale woningen stilvalt, om dan te komen zeggen dat de privésector het maar moet oplossen. Dat is een beetje zoals met De Lijn: eerst langzaam doodknippen en dan zeggen dat privatisering de enige oplossing is. Dat is de story van deze Vlaamse Regering: 'starve the beast', privatiseer de boel om nadien vast te stellen dat het probleem alleen maar groter wordt. *(Opmerkingen bij de meerderheid)*

Minister, als ik u hier bezig hoor, ben ik niet overtuigd dat die sociale woningen snel zullen worden gebouwd, niet overtuigd dat die sociaal zullen blijven, niet overtuigd dat de wachtlijsten korter zullen worden maar wel overtuigd dat vooral uw vrienden in de privésector er goed aan zullen verdienen. *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over taalkennis als toegangspoort tot de arbeidsmarkt

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik voel me een beetje eenzaam, nadat ik tijdens de vorige vraag dit hoekje hier bekeken heb. Dus iedereen is welkom om ook achter mij te staan.

Talenkennis: er zijn 57.000 vacatures bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB) geplaatst waarvan men zegt dat er geen kennis van het Nederlands voor vereist is. 57.000! Dat is een pak. Uit een recent onderzoek van Statbel blijkt dat ook redelijk wat mensen die niet in Vlaanderen geboren zijn, ongeveer 45 procent, zeggen dat ze de Nederlandse taal niet machtig zijn. Die mensen geven aan dat ze door hun gebrekkige kennis van het Nederlands onmogelijk een job kunnen vinden, terwijl er 57.000 vacatures zijn van werkgevers die aangeven dat ze succesvol Nederlands willen aanleren op de werkvloer. Mijn vraag is dus vrij eenvoudig: kunnen we, minister, aan al die mensen die zeggen dat ze geen job vinden omdat ze geen Nederlands kennen, laten weten dat er 57.000 kansen voor hen liggen waar ze met open armen gaan ontvangen worden, om samen mee aan de slag te gaan en welvaart te creëren?

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Dank u wel, collega Ronse, voor uw vraag. Het stelt mij in de mogelijkheid om nog eens de aandacht te vestigen op het belangrijke eerste actieplan 'Vijf voor Taal'. Het is de allereerste keer dat wij in Vlaanderen een heel concreet actieplan uitrollen om het taalniveau van de werkzoekenden op de werkvloer op te krikken. We hebben dezelfde missie, collega Ronse: die om de basiskennis van het Nederlands op de werkvloer absoluut te verbeteren. Als je vergelijkt met cijfers uit Brussel en Wallonië, is het niet zo verrassend dat nieuwkomers de Franse taal eerder machtig zijn dan de Nederlandse taal. Maar we gaan ons daar zeker niet achter verschuilen. Het is zeker zo dat het Nederlands belangrijk is als basis op die werkvloer.

Vandaag wordt er concreet aan gewerkt om dat actieplan volop uit te rollen op die werkvloer, maar de effecten daarvan zijn inderdaad vandaag nog niet zichtbaar. Ik geef u wel graag een concrete tussenstand: vandaag werken we aan een heel concrete tool waarmee de bemiddelaars aan de slag kunnen gaan om het taalniveau van de werkzoekenden te kunnen screenen en te kijken wat daar het gepaste aanbod zou zijn. Uiteindelijk is het ook belangrijk om, via geïntegreerde trajecten, de werkzoekenden maximaal te begeleiden naar die arbeidsmarkt. Het werkplekleren, het leren van de taal tijdens je opleiding op de werk-vloer, is een heel belangrijke component. Daarnaast moeten we ook benadrukken dat het leren van de taal tijdens de opleiding van VDAB ook heel belangrijk is.

Ten slotte zijn er ook nog een aantal applicaties. Ik vind het belangrijk om hier nog eens de webstek van VDAB voor de tewerkstelling van anderstalig talent te vermelden. Tot slot is er een applicatie die je op je iPhone kunt downloaden om de beschrijving van de concrete werksituaties gemakkelijk te vertalen.

Ik vind het belangrijk, collega's, om nog eens te benadrukken dat de werkvloer als het ware de grootste school van Vlaanderen moet zijn. We reiken de hand ook uit naar de werkgevers om ook aan het Nederlands op de werkvloer de nodige aandacht te schenken. De krapte leert ons vandaag ook dat het niveau dat gevraagd wordt voor heel wat vacatures, soms te hoog ligt en dat het inderdaad op die manier een kans moet zijn om de anderstalige werkzoekenden sneller aan te werven.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik vind dat u dat heel mooi verwoordt: de werkvloer moet de grootste school van Vlaanderen zijn om het Nederlands aan te leren. En ik geloof daar ook sterk in. Ik was onlangs in Kortrijk, de mooiste stad van Vlaanderen, in een opleidingscentrum voor spuitgieters. Daar waren twee mensen die in Brussel wonen en die geen woord Nederlands en moeizaam Frans spraken, maar die werden opgeleid tot spuitgieters. En na een paar maanden hebben die mensen de basis van de Nederlandse taal, weliswaar met mondjesmaat, kunnen aanleren, en ze zijn ondertussen aan de slag bij bedrijven, als spuitgieter. Die mensen bouwen mee aan onze welvaart en zorgen ervoor dat er middelen komen om te herverdelen onder diegenen die het moeilijk hebben en het echt nodig hebben. Ik vind dat fantastisch. Het is trouwens een van de projecten die u mee ondersteunt, dus ook hulde aan u daarvoor.

Mijn simpele vraag is: kunnen we vandaag ook bij VDAB mensen die het Nederlands niet kennen, schorsen als ze niet willen ingaan op een job waar die talenkennis niet vereist is?

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Horeca Focus en de stad Antwerpen hebben samen met VDAB recent een opleiding voor anderstalige nieuwkomers georganiseerd om te kunnen gaan werken in de horeca. Er waren amper 130 geïnteres-

seerden en daarvan zijn uiteindelijk slechts 32 anderstalige nieuwkomers geslaagd. De directeur van VDAB in de provincie Antwerpen zei daarover, en ik citeer: "Consumenten moeten er niet van schrikken als ze deze zomer eens een pintje in het Engels moeten bestellen. Tijdens de opleiding hebben de anderstalige cursisten wel een beetje Nederlands geleerd dat gerelateerd is aan het horecavak, maar dat wil niet zeggen dat ze in het Nederlands ook over pakweg het weer kunnen praten. Maar dat hoeft ook niet."

Mijnheer Brouns, ik geloof mijn oren niet. Mijn vraag aan u, als kersvers minister, is: ligt voor deze Vlaamse Regering de lat wat de Nederlandse taal voor migranten betreft, werkelijk zo laag dat ze met een klant niet eens een praatje over het weer kunnen maken? Ik mag hopen van niet.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (cd&v): Collega's, taal is essentieel voor de integratie op de arbeidsmarkt en om succes te hebben in de samenleving en in de job. Het is een zeer goede zaak dat de Vlaamse overheid daar haar verantwoordelijkheid in neemt. Met uw actieplan Vijf voor Taal gaan we bakens kunnen verzetten en meer mensen het Nederlands machtig laten zijn en op die manier duurzaam laten integreren in de arbeidsmarkt.

Maar het is niet alleen de overheid die inspanningen moet leveren, ook de betrokken werkzoekende, de betrokken werknemer, en ook de betrokken werkgevers. En we subsidiëren ook heel wat werkgevers in dit land om mensen tewerk te stellen. Denk maar aan de dienstenchequesector, waar in totaal 180.000 mensen aan de slag zijn, met Vlaamse subsidies. 45 procent van die mensen zijn van buitenlandse origine. Heel veel van hen zijn het Nederlands niet helemaal machtig, dus daar is een taalopleiding zeker aan de orde.

Minister, ik zou durven te suggereren dat u de werkgevers die een beroep doen op uw subsidies voor dienstencheques, maar bijvoorbeeld ook in de sociale economie, verplicht om bij de aanwerving van een anderstalige ook effectief in een taaltraject te gaan voorzien. Op die manier kunnen we die mensen ook een duurzame toekomst geven op de arbeidsmarkt en in de Vlaamse samenleving.

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Collega Ronse, vanaf het ogenblik dat er een passend aanbod wordt gedaan en dat wordt geweigerd, kan er gesanctioneerd worden. Dat is klaar en duidelijk.

Ik bestel die pint inderdaad graag in het Nederlands. Ik denk dat dat ook moet kunnen. Dat is natuurlijk ook de oproep die ik doe. Ik denk dat we allemaal ambassadeur moeten zijn om dat Nederlands op de werkvloer te leren. Dat is cruciaal. Dat wil ik onderstrepen.

Collega Bothuyne, de sector doet vandaag heel grote inspanningen om mensen met een beperkte kennis van het Nederlands te integreren in de sector. Ik verwijs heel graag naar een aantal concrete cijfers. In 2021 werden 406 taalcoachings voorzien in de dienstenchequesector. Minister Crevits heeft daar deze legislatuur specifieke middelen voor vrijgemaakt. Daarnaast zijn er ook nog eens 577 taalcoachings in het kader van de VIA-middelen (Vlaamse Intersectorale Akkoorden). Die gingen ook vaak naar de dienstenchequemedewerkers.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik wil toch afsluiten met een hulde aan alle mensen die de taal niet machtig zijn en die toch de moeite doen om hier aan de slag te gaan en

de taal op de werkvloer aan te leren. Ik vind ook dat ik mijn pintje – mijn pintjes, trouwens – in het Nederlands moet kunnen bestellen, maar ik heb er heel veel vertrouwen in dat de mensen die vandaag in een Vlaams café aan de slag gaan tijdens de piekuren en Vlaamse ondernemers helpen om mee de 'coup de feu', zoals ze dat zeggen aan de kust, te gaan lenigen, wel Nederlands zullen leren en dat ze het Nederlands ook zeer snel zullen leren. We hebben nog 57.000 van die mensen nodig, dus ik zou zeggen: welkom op de Vlaamse werkvloer, zoals u zegt, minister, de grootste leerschool van het Nederlands, onze mooie Vlaamse taal. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Sofie Joosen aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de uitgewerkte uitkoopregeling voor varkensboeren

ACTUELE VRAAG van Bart Dochy aan Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de opkoopregeling voor varkens

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Beste collega's, een belangrijke stap om de aanhoudende crisis in de varkenssector het hoofd te bieden, is gezet. Deze Vlaamse Regering heeft een uitkoopregeling afgeklopt voor varkensbedrijven met een impactscore van 0,5 procent of meer op de omliggende natuur. 200 miljoen euro is reeds voorzien. Ik durf de prijzen die onze boeren gaan krijgen voor hun varkens echt wel billijk te noemen. De eerste signalen die ik uit de sector mocht ontvangen, waren alvast positief. Minister, hoe zal het verdere verloop van deze uitkoopregeling eruitzien? Welke timing stelt u voorop?

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (cd&v): Voorzitter, minister, collega's, aanvullend op de vraag van collega Joosen zou ik nog iets verder willen gaan. De doelstelling van de uitkoopregeling zoals ze is opgesteld, is in eerste instantie het aspect van de vermindering van het stikstofgehalte of van de stikstof in het bad. De link moet natuurlijk gemaakt worden met het effect op de volledige sector, maar ik neem aan dat dat ook kan worden meegenomen wanneer verder evaluaties van het stikstofbeleid zullen worden gedaan.

Wanneer mensen de overweging maken om al dan niet in te gaan op een vermindering van de stikstofuitstoot door hun bedrijfsactiviteit stop te zetten, dan is het zeer belangrijk dat ze alle aspecten kennen. Een van die aspecten is de fiscaliteit die zal worden gelegd op de uitkoopsom die eventueel aan die mensen zal worden betaald. Minister, ik weet dat dat geen Vlaamse bevoegdheid is, maar u had gezegd dat u met uw federale collega zou overleggen. Wat is de fiscaliteit waaraan de uitkoopregeling zal worden onderworpen?

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Dank u wel, collega's, voor de belangrijke vraag. Sta me toe eerst te zeggen dat ik heel tevreden ben met deze stopzetregeling voor de varkenssector. Het is een duidelijke vraag vanuit de sector zelf, die daar breed gedragen werd en die een dubbel doel heeft: enerzijds de reductie van emissies die noodzakelijk zijn, dat weten we allemaal, en anderzijds ook een kans geven aan degenen die willen afbouwen en degenen die willen stoppen. Heel belangrijk hierbij, en dat ik wil benadrukken, is dat we daarmee ook zuurstof moeten kunnen geven aan onze jonge boeren.

Afgelopen vrijdag is er een principiële akkoord gemaakt rond deze regeling op de Vlaamse Regering. Deze regeling ligt nu voor aan de Europese Commissie om een definitief ja te vragen. Er is uiteraard vooraf met de Europese Commissie over deze regeling gesproken. Ze ligt nu voor advies voor aan de Raad van State.

Wat de fiscaliteit betreft, kan het uiteraard niet de bedoeling zijn dat wij die getroffen varkenshouders nog eens extra gaan straffen als het ware. Wat dat betreft, is het zo dat degenen die hun activiteit hebben ondergebracht in een vennootschap, onderworpen zijn aan de vennootschapsbelasting. Maar ook heel wat bedrijven worden belast in het regime van de personenbelasting. Zij zullen daar afzonderlijk op worden getaxeerd via een reeds bestaand bijzonder regime, tegen de gemiddelde aanslagvoet van het laatste volledige jaar waarin het bedrijf belastbare beroepsinkomsten heeft gehad. Er wordt dus gewerkt met een zo gunstig mogelijk fiscaal regime voor degenen die daar vrijwillig instappen.

Collega Joosen, u hebt gevraagd naar de verschillende stappen. Ik heb verwezen naar de Europese Commissie waar de regeling nu voorligt voor een definitief groen licht. Er is advies gevraagd aan de Vlaamse Toezichtcommissie en ook aan de Raad van State. Er zal nu een vooraankondiging komen waarin het reglement wordt bekendgemaakt, waarin men kan lezen wat de voorwaarden zijn. Het besluit is goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Er zal dus een maand de tijd zijn om daarop in te schrijven. Dan zal er een behandelingsperiode zijn en kan er worden overgegaan tot uitbetaling.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Dank u wel, minister, voor de verdere schets van de timing. Ik schat in dat ongeveer 900 bedrijven in aanmerking zullen komen. Vandaag zijn er in totaal nog 3500 bedrijven actief. Dat zal ongeveer 25 procent zijn van alle bedrijven. Deze Vlaamse Regering heeft een reductie vooropgesteld van de varkensstapel van 30 procent. Deze uitkoopregeling zal natuurlijk een belangrijke stap kunnen zijn in de richting van die 30 procent.

U hebt inderdaad aangegeven dat de Europese Commissie hier nog haar fiat voor moet geven, maar u zei dat u al wat informatie hebt ingewonnen. Dan benieuwt het mij natuurlijk ten eerste of de Europese Commissie hier positief op zal reageren en of u nog pijnpunten ziet voor een goedkeuring.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (cd&v): Dank u, minister, voor dit duidelijke antwoord. Zoals ik reeds aanhaalde, is het voor een individuele landbouwer, die overweegt om al dan niet in te stappen in een dergelijke regeling, heel belangrijk om te weten wat de finaliteit is. Dat betekent dat de vergoedingen die vermeld staan in het besluit duidelijk zijn, maar als die nog onderworpen worden aan fiscaliteit, en men heeft daar nog onzekerheid over, dan is dat een probleem.

Ik ben zeer blij dat u nu, hier, vandaag, twee dingen zegt. Ten eerste zegt u dat de fiscaliteit uitgeklaard is, en dat het getaxeerd wordt aan het tarief van het voorgaande jaar, zo heb ik het begrepen, voor de mensen die in de forfaitaire personenbelasting zitten. U geeft ook duidelijk aan dat de link belangrijk is tussen de afbouw van dit aspect van de stikstof en de ontwikkelingskansen voor onze jonge boeren.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Minister, het wordt al eens gesuggereerd dat dit komt vanwege het stikstofprobleem, maar het is natuurlijk alleen maar mogelijk, en het komt ook voor een groot deel omdat er een crisis is in de varkenssector. Ik heb er

op zich niets tegen dat de overheid dan intervenueert, maar ik denk dat het wel belangrijk is dat diezelfde overheid aan de belastingbetaler, met wiens geld die opkoopregeling zal betaald worden, garandeert dat het niet zo is dat de staat de kosten opraapt wanneer het slecht gaat in de sector, en dan, bij wijze van spreken, een jaar later opnieuw vergunningen geeft aan de volgende, als het er misschien weer beter uitziet, en opnieuw een kost creëert voor de volgende belastingbetaler.

Met andere woorden, simpel gezegd: kunt u garanderen dat, wanneer we die varkens met belastinggeld opkopen, de bedrijven uitkopen, dat dan ook de vergunning verdwijnt, de nitraatmissierechten verdwijnen, en dat het probleem niet terugkomt binnen zes maanden, als er plotseling opnieuw iemand zin heeft om te investeren, in de wetenschap dat er toch een verzekering is, en dat de staat altijd weer de kosten zal oprapen als het misloopt?

Ik denk dat we die duidelijkheid wel aan de belastingbetaler moeten bieden. Het is een garantie die u absoluut moet kunnen geven.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Dank u, minister, voor het antwoord op de interessante vragen. Collega Joosen zegt dat er wellicht negenhonderd bedrijven in aanmerking komen. Als we die willen overtuigen om in te stappen in dit systeem, dan moet, collega Dochy, het fiscaal stelsel daartoe optimaal zijn, om dat stikstofbad effectief leeg te krijgen, en met dat significantiekader eindelijk opnieuw marge te bieden aan jonge ondernemers.

Ik vraag me af, minister, of het fiscaal stelsel dat u schetst daartoe wel voldoende is. We maken, denk ik, wel een onderscheid tussen zij die verplicht moeten stoppen, en zij die vrijwillig zouden stoppen. De vraag is waar dat onderscheid vandaan komt. Als ik me niet vergis is de behandeling van de rode bedrijven fiscaal interessanter dan die voor zij die er vrijwillig uit zouden stappen.

Ik vraag u ten eerste of dat klopt, en ook waar die ongelijke behandeling dan vandaan komt, en of die vol te houden en te verantwoorden is.

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Minister, we gaan een aantal bedrijven de kans geven om uit te stappen. Er is nu al een roep om die uitstappers te compenseren om jonge boeren weer ontwikkelruimte te geven. Dat kan natuurlijk niet. We moeten eerst het bad, dat sterk aan het overlopen is, voor een stukje leegmaken. Dan pas kunnen we opnieuw nieuwe ontwikkelingskansen geven voor jonge boeren.

In dat verband – we hebben het daar vroeger al over gehad – blijft het me toch verbazen dat er een drempel van 0,5 procent impact blijft gelden voor de varkensbedrijven die mogen instappen, vermits deze regel wel in het stikstofakkoord zit, maar toch als eerste doel had om mensen de kans te geven om eruit te stappen. Dat was trouwens op vraag van de sector, vanwege de diepe crisis die in de varkenssector heerst.

Waarom doet u die drempel van 0,5 procent niet weg? Daarmee geeft u meer bedrijven de kans om te stoppen. Op die manier zult u meer stikstof wegnemen en dus meer ontwikkelkansen creëren voor jonge boeren.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik moet eerlijk zeggen, minister, dat ik het niet meer begrijp. Ik heb deze morgen de opkoopregeling van de varkens

aangekaart, en toen zei u dat dit niets te maken had met het stikstofakkoord. Vandaag hoor ik en lees ik dat alles bepaald wordt door de impactscore, en 30 procent van de varkensstapel moet het uiteindelijke doel zijn.

Ik lees bij uw vrienden van Boerenbond dat de opkoopregeling van de varkensbedrijven niet zou meetellen in het geheel van de stikstofemissie. Wat voor onzin is dat nu feitelijk?

Jullie zeggen, en ik hoor het Jan Jambon hier nog zeggen in februari: de reductie van 30 procent van de varkensstapel was een onderdeel van het stikstofakkoord. Ik hoor verschillende collega's zeggen: dit stikstofbad moet leeg; we gaan 30 procent van de varkensstapel wegdoen, maar we gaan dat niet meetellen in het hele verhaal van het stikstofbad. Wel, dat begrijp ik dus niet. Ik zou daar toch graag wat meer uitleg bij krijgen. Klopt het wat Boerenbond zegt of klopt dat niet? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Minister Brouns heeft het woord.

Minister Jo Brouns: Collega Joosen, ik ga natuurlijk niet vooruitlopen op het antwoord van de Europese Commissie, maar ik ben wel hoopvol. Vandaar ook dat er voorafgaande contacten geweest zijn. Die waren alvast positief.

Collega Dochy, ik herhaal het graag: het kan inderdaad niet de bedoeling zijn dat de maatregelen die we uitgewerkt hebben in deze stoppersregeling, uitgehold worden via de fiscaliteit. Dat is de ambitie die ik daarstraks ook geduid heb.

Collega Tobback, het klopt inderdaad dat de NER's verdwijnen en dat het niet de bedoeling kan zijn dat je opnieuw uitstoot gaat creëren op diezelfde plaats.

Collega Coenegrachts, er is inderdaad een verschil met de opkoopregeling – daar gaat het vandaag over. De rode bedrijven zitten in het flankerend beleid. En die drempel is natuurlijk meegenomen in het kader van het stikstofverhaal.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Minister, ik denk dat we met deze uitkoopregeling echt wel tegemoetkomen aan de noodkreten vanuit de sector, een sector die het al heel lang heel erg moeilijk heeft door hoge voederprijzen en lage prijzen voor het varkensvlees. Heel wat landbouwers en heel wat varkensboeren die wensen te stoppen, gaan dat dus nu kunnen doen onder gunstige voorwaarden. Laten we niet onderschatten welke wereld van verschil dat voor bepaalde gezinnen kan betekenen.

Daarnaast geeft dit natuurlijk ook meer toekomstperspectief aan de resterende boeren, de boeren die verder willen doen. Ik denk dus dat dit een win-winsituatie is. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (cd&v): Nogmaals bedankt, minister, voor die duidelijkheid. Het klopt inderdaad dat die 0,5 procent door heel wat actoren in vraag wordt gesteld. Maar ik heb ook gelezen dat Europa vraagt om een relatie te hebben met het stikstofverhaal.

Collega Sintobin, uw opmerking verwondert mij dan ook, omdat het heel duidelijk is dat er in elk geval ook een relatie moet zijn met stikstofreductie wanneer er een dergelijke opkoopregeling komt. Maar daarnaast zijn er ook nog andere regelingen die vandaag van toepassing zijn. Ik wil u vragen, minister, om uw goede contacten met uw federale collega te gebruiken om het dossier van de nertsenhouders op te

nemen, een dossier dat nog lopende is en waarbij nog heel wat onduidelijkheid is omtrent de fiscaliteit. (*Applaus van Kathleen Krekels en Arnout Coel*)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Adeline Blancquaert aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toename van het aantal gevallen van vrouwelijke genitale verminking in Vlaanderen

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, beste collega's, uit een nieuwe studie van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen en de FOD Volksgezondheid blijkt dat genitale verminking in ons land de afgelopen jaren immens toegenomen is. En vrouwelijke genitale verminking verwijst naar vaginale verminking zonder enige medische reden. En de gevolgen daarvan, collega's, zijn dramatisch, gaande van chronische pijn en psychologische trauma's tot zelfs onvruchtbaarheid.

Minister, in ons land zijn er reeds 23.000 vrouwen en meisjes genitaal verminkt. Daarnaast riskeren maar liefst 12.000 vrouwen en meisjes om genitaal verminkt te worden, bijvoorbeeld als ze op reis gaan naar het land van herkomst maar ook hier in Vlaanderen zelf. Dat is redelijk frappant, minister, want in 2007 spraken we over 'maar' 8000 gevallen. Dat wil zeggen dat we de dag van vandaag met een verviervoudiging te maken hebben.

Collega's, de meerderheid van de slachtoffers van een dergelijke verminking leeft hier in Vlaanderen. Opmerkelijk is dat het hier voornamelijk over jonge meisjes gaat: 12.730 van de betrokkenen zijn minderjarigen. Hallucinant, hier in Vlaanderen.

Vandaar ook mijn vraag aan u, minister, ik probeer het opnieuw: welke initiatieven zult u nemen om een halt toe te roepen aan deze barbaarse praktijken? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank, collega, voor de vraag. Ik ben gedegouteerd als ik deze cijfers zie. Ik vind dat verschrikkelijk. Diegenen die geen inzicht hebben in wat dat met een meisje doet, moeten eens op het internet gaan kijken. Genitaal verminkt worden is afschuwelijk. Je wordt er koud van. Ik ga zeker, collega, contact opnemen met de makers van het onderzoek om inzicht te krijgen in de evolutie van de cijfers. Je moet natuurlijk inzicht krijgen vooraleer je actie kunt ondernemen. Er gebeuren vandaag al een paar dingen. Collega Beke zal u daar uitleg over gegeven hebben. Maar het is duidelijk niet genoeg, als je de evolutie van de cijfers ziet.

We hebben afgesproken om onder andere met GAMS – dat is de groep voor de afschaffing van vrouwelijke genitale verminking, die al een subsidie krijgt van Vlaanderen – op heel korte termijn samen te zitten. Zij werken goed samen met ons agentschap Opgroeien. We moeten kijken hoe we dit kunnen verbeteren en hoe we ook meer mensen kunnen bereiken. Wij zijn bevoegd voor preventie, het reactieve is een federale bevoegdheid. Daar is men bevoegd voor het uitspreken van de straffen want, laat ons wel wezen, dit zijn strafbare praktijken.

Dus, collega, het is zeer duidelijk: ik zal contact opnemen met de makers van de studie maar we gaan ook met onze eigen organisaties kijken hoe we hen kunnen versterken. Als het gaat over preventie kunnen we toch nog een tand bij steken.

Ik doe dit, collega's, ter bescherming van al die meisjes die nodeloos verminkt worden en pijn lijden.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Dank u wel, minister. De steun aan GAMS was er natuurlijk al. Het is positief dat organisaties ondersteund worden in de strijd tegen genitale verminking. Maar er is meer nodig. Laat ons ook eerlijk zijn: dergelijke praktijken gebeuren in het Midden-Oosten en in Afrika, niet in Europa. Het is ook belangrijk dat we de oorzaak benoemen waarom dit fenomeen opduikt in Vlaanderen, namelijk de massa-immigratie. Die zorgt ervoor dat mensen uit landen waar dergelijke praktijken nog steeds courant zijn, hier bij ons in Vlaanderen terechtkomen. Ouders en families die ervan overtuigd zijn dat hun dochters op dergelijke manier verminkt mogen worden zijn het toonbeeld van de gevaren die massa-immigratie met zich meebrengt.

Inderdaad, minister, Vlaanderen is momenteel nog enkel bevoegd voor preventie. Er moeten dus initiatieven worden genomen met de federale collega's. Maar u zetelt in cd&v. Op het federale niveau zetelt cd&v in de regering. Uw partij is ook bevoegd voor migratie. Vandaar ook mijn bijkomende vraag: hoe en op welke termijn zult u in contact treden met uw federale collega's om dergelijke praktijken een halt toe te roepen? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Minister, het is op vraag van dit parlement dat sinds 2019 de vzw GAMS, die ongelooflijk goed werk levert in deze materie, door Vlaanderen wordt gesubsidieerd.

Ik kreeg recent het antwoord op een vraag van u naar aanleiding van een jaarrapport. Uit het jaarrapport blijkt dat zij heel tevreden zijn met die subsidie, dat zij hun werking daardoor kunnen uitbreiden en voornamelijk ook voor lokale verankering en fysieke inbedding zorgen in Antwerpen, Gent en Brussel. De noden zijn wel nog groot in Limburg en West-Vlaanderen.

Het is goed dat we dit blijven subsidiëren. De noden zijn inderdaad hoog en het is een zeer belangrijke problematiek die we zo goed, zo kwaad en zo snel mogelijk willen verminderen. We willen zelfs vermijden dat het nog gebeurt.

In uw antwoord was er ook sprake van een nieuwe prevalentiestudie. Lopen de cijfers die we nu hebben gelijk of verwachten we nog de nieuwe prevalentiestudie waarop we ons beleid verder kunnen uitbouwen?

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Ik zal niet zeggen dat Vlaanderen 'maar' de bevoegdheid heeft van preventie in de materie van vrouwelijke genitale verminking. Ik zou zeggen dat Vlaanderen de essentiële bevoegdheid heeft. Want dat is precies wat er moet gebeuren: de preventie moet zo ontzettend goed in handen worden genomen, dat dit niet tot absoluut minimaal gebeurt.

Minister, wat dat betreft, heb ik wel een heel concrete vraag voor u. In Vlaanderen bevinden meer dan 16.000 vrouwen zich in de risicogroep. Dat is het merendeel. Dat is bijna een verdubbeling sinds 2016. Een verdubbeling. Als we dan bekijken hoeveel mensen er aan het werk zijn bij GAMS, die inderdaad zeer goed werk leveren, dan zijn dat twee deeltijdsen. Wij hebben dus de dringende vraag om GAMS daarin te versterken en ervoor te zorgen dat er behoorlijk aan preventie kan worden gedaan, want het grote risico ligt in onze grootsteden, in Antwerpen, in Hasselt. Minister, gaat u daar iets aan doen?

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Vrouwelijke genitale verminking is echt afschuwelijk. We moeten dan ook krachtdadig inzetten op een beleid tegen die vrouwelijke genitale verminking. Ook preventie maakt daar natuurlijk deel van uit, net zoals gepaste hulpverlening. Minister, ik wil ook voldoende aandacht vragen voor het lokale welzijnsbeleid ter zake, zoals de Huizen van het Kind of het geïntegreerd breed onthaal (GBO).

We weten dat de vakantieperiode altijd wel een risicovolle periode is voor jonge meisjes die met hun familie terugkeren naar het land van herkomst. We weten ook dat GAMS stelt dat het overtuigen en sensibiliseren van ouders op een cultuursensitieve manier moet gebeuren, het liefst ook met mensen uit de landen van herkomst. Hoe kan er in deze periode worden gezorgd voor extra waakzaamheid bij de diverse sociale diensten, maar ook voor voldoende vorming voor hen, vanuit de overtuiging van GAMS dat dat op een cultuursensitieve manier moet gebeuren?

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Het is huiveringwekkend hoeveel meisjes nog altijd worden gedwongen tot genitale verminking, wat mij betreft een misdadige praktijk met een ongelooflijke impact op de fysieke en mentale gezondheid van vrouwen. Laat me dus heel duidelijk zeggen: ik heb er genoeg van. Ik heb er genoeg van dat conservatieve mannen, of ze nu moslim of katholiek zijn, zich het recht toe-eigenen om te bepalen wat wij vrouwen met ons eigen lichaam doen, of dat nu gaat over schaamlippen of over onze baarmoeder. Mijnheer Sintobin, na wat er is gebeurd in de Verenigde Staten is het hoog tijd dat wij vrouwen op-nieuw zeggen dat wij en niemand anders baas zijn over onze eigen buik. Mevrouw Blancquaert, u kunt in mijn partij een bondgenoot vinden in de strijd tegen genitale verminking, maar wanneer zal het Vlaams Belang een bondgenoot zijn van alle vrouwen om ook baas te zijn over hun eigen lichaam? (*Applaus bij Vooruit en Groen*)

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Minister, ik deel de afschuw en verontwaardiging van u en collega Saeys over deze praktijken. Dat duizenden vrouwen, waaronder bijna vierduizend kinderen, nog steeds te maken krijgen met de verminking van hun lichaam, is echt onbegrijpelijk, zoals hier al een paar keer is gezegd, in ons land, maar eigenlijk in eender welk land.

U hebt gesproken over dat actieplan. De bevoegdheden zijn gespleten, wat natuurlijk een beetje typisch is in dit land. Wij zijn bevoegd voor preventie. Kunt u voldoende wegen op dat actieplan zodat het preventieve luik voldoende aan bod komt? Kunnen we bijvoorbeeld ook de CLB's een rol laten spelen? Ik vraag dat omdat de meeste kinderen die hiermee te maken krijgen, niet van elders komen, maar hier worden geboren. We zouden dus misschien aan de toegangspoort kunnen optreden om deze praktijken te voorkomen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, dank u wel. Eerst en vooral, de studie die vandaag in de krant stond, betreft de nieuwe federale cijfers. Dat is vrij lang onderzocht. Ik kan niet onmiddellijk zeggen wat de relatie is met een eventueel Vlaams onderzoek, maar wat ik net heb gezegd, is dat het voor mij heel belangrijk is dat we in overleg gaan om een goed zicht te krijgen op wat daarin staat, hoe die evolutie is, wie die mensen zijn enzovoort.

Ten tweede, er is een nationaal actieplan tegen genitale verminking. De federale overheid doet haar deel: de feiten zijn strafbaar, men kan optreden. Je hebt ook ons deel, het Vlaamse deel, waarvan sensibilisering deel uitmaakt.

Ten derde ben ik blij dat iedereen het erover eens is dat GAMS goed werk levert. Collega Groothedde, om die reden heb ik in mijn eerste antwoord gezegd dat voor mij GAMS moet worden versterkt. Ik vind dat heel belangrijk. Maar we gaan dat niet willekeurig doen. We moeten goed bekijken waar precies ze iets extra's nodig hebben. Een collega gaf al een voorbeeld. We gaan dat dus doen op die plaatsen en op die wijze zoals ze dat nodig hebben, maar het lijkt me een evidentie dat ze wat worden versterkt.

Collega Schryvers, een van de opdrachten van GAMS is net om contacten te leggen met de lokale Huizen van het Kind en zo de netwerken te versterken. Ik geef een voorbeeld. Mensen maken reisplannen, komen bij de huisarts, voor een inenting of voor iets anders. Wel, die huisarts kan onmiddellijk mee de link leggen. Dat betekent dat het hele cordon van welzijnswerkers of -netwerkers, heel dat eerstelijnsnetwerk, goed geïnformeerd moet zijn. Ik moet nu bekijken of we dat via GAMS kunnen doen of dat we via onze administratie een extra steentje moeten bijdragen.

Tot slot, collega's, hoorde ik net de link met migratie, maar daar zou ik toch iets over willen zeggen. Het gaat hier over jonge meisjes die worden verminkt. En of ze nu in Vlaanderen worden verminkt of elders, dat zal mij worst wezen. Dit mag niet gebeuren! En wij moeten alles in het werk stellen om dat te vermijden. *(Applaus bij de meerderheid, Groen, Vooruit en de PVDA. Opmerkingen van Stefaan Sintobin en Johan Deckmyn)*

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Collega Goeman, de beste bondgenoot die ik mij in de strijd voor de vrijheden van de vrouw kan voorstellen, zal toch wel verdorie mijn partij, het Vlaams Belang, zijn. Want of u het nu graag hoort of niet, minister Crevits, het is enkel en alleen door die ongebreidelde instroom van migranten dat we in dit Vlaams Parlement – het Vlaams Parlement 'begot' – moeten debatteren over hallucinante verminkingen die hier plaatsvinden. En die instroom, collega Goeman, hebben we allemaal te danken aan partijen zoals die van u. Die instroom hebben we te danken aan het jarenlange linkse opengrenzenbeleid dat hier jammer genoeg werd gevoerd.

Minister, preventie is goed en preventie is nodig, maar laten we verdorie toch ook eens werk maken van die keiharde bestraffing van ouders, van families, maar ook van dokters die ervan overtuigd zijn dat hun dochters, hun kinderen zomaar mogen worden verminkt. Daarmee maken zij duidelijk dat ze geen plek hebben noch verdienen in onze samenleving. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Loes Vandromme aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de extra plaatsen in het buitengewoon onderwijs

ACTUELE VRAAG van Kathleen Krekels aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs,

Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de extra werkingsmiddelen voor personeelsleden in het buitengewoon onderwijs

De voorzitter: Dan hebben we nu drie samengevoegde actuele vragen: van mevrouw Vandromme, mevrouw Krekels en de heer De Gucht. Maar de heer De Gucht heb ik vandaag nog niet gezien.

Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Minister, collega's, nooit waren er meer leerlingen die naar het buitengewoon onderwijs willen, die daar een plaatsje zoeken. Onze fractie, cd&v, heeft altijd haar waardering geuit voor dat buitengewoon onderwijs, voor die plek waar men heel specifiek kan ingaan op de onderwijsnoden van die specifieke leerlingen, wat men in het gewoon onderwijs soms niet kan.

Er zijn extra middelen voorzien, minister. Onze fractie is tevreden dat er een oplossing wordt gevonden voor die meest kwetsbare leerlingen.

Maar toch willen we een lijn trekken. Een lijn die we al een aantal keren hebben getrokken, minister, is dat we het gewoon en het buitengewoon onderwijs dichter bij elkaar willen brengen. In de conceptnota Masterplan Scholenbouw 2.0 staat te lezen dat er een prioriteit kan worden geboden aan de verdere uitbouw of aan het bouwen van nieuwe inclusieve campussen. Dat zijn campussen waarin zowel het gewoon als het buitengewoon onderwijs hun stek vinden.

Laten we eerlijk zijn, inclusief onderwijs is een uitdaging. In gesprekken over inclusief onderwijs blijkt dat ouders aangeven dat het voor hen echt superbelangrijk is dat ze hun kinderen bijvoorbeeld samen aan de schoolpoort kunnen afzetten of dat leerkrachten uit het gewoon onderwijs en het buitengewoon onderwijs expertise met elkaar kunnen delen in de leraarskamer.

Minister, ik heb een heel concrete vraag. U gaf al een keer aan dat u een dubbele deur zou willen plaatsen tussen het gewoon onderwijs en het buitengewoon onderwijs. Ik zie dat er daar zelfs geen deur hoeft te zijn. Minister, hoeveel van de twintig projecten die werden ingediend, maken werk van zo'n inclusieve campus? Hoe kunnen we dat in de toekomst verder ondersteunen?

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Collega's van de oppositie, ik mis hier vooraan toch een beetje jullie aanwezigheid. Als het moeilijk is voor de mensen, als ze geen plaats vinden in het buitengewoon onderwijs, dan staan jullie hier al eerste om te zeggen: 'Er zijn te weinig plaatsen, hoe komt dat toch? We moeten meer investeren.' Nu doen we dat, en nu blijven jullie mooi op jullie stoel zitten. Maar dat terzijde. *(Opmerkingen van Björn Rzoska, Johan Danen en Jos D'Haese)*

Het zijn prioriteiten die gesteld worden. Dat geheel terzijde, maar ik wou het toch even kwijt.

Nu, minister, u investeert inderdaad. U had voordien al 25 miljoen euro geïnvesteerd voor structurele maatregelen om het capaciteitstekort op te vangen. U doet daar nu 10 miljoen euro bovenop, waardoor er nog eens duizend extra plaatsen gecreëerd kunnen worden. Maar daarbovenop – en dat vind ik toch ook heel belangrijk – investeert u nog eens 10 miljoen euro om aan snelle capaciteitsuitbreiding te kunnen doen, in het bijzonder voor het volgende schooljaar. Daaraan gekoppeld is er ook 5 miljoen euro voor extra werkingsmiddelen en omkaderingsmiddelen om aan die scholen te kunnen geven. Ik denk dat het heel belangrijk is voor de scholen om goed te beseffen dat er ook extra werkings- en omkaderingsmiddelen gekoppeld worden.

U geeft in uw persbericht ook aan dat u prioritair wilt inzetten op de type 2- en type 3-kinderen, voor wie er echt wel plaatsen te kort zijn. Dat zijn de mentaal zwakkere kinderen, en de kinderen met een gedragsproblematiek. Mijn vraag is: op basis van welke parameters gaan die bijkomende middelen concreet worden ingezet? Hoe zal dat in zijn werk gaan?

De voorzitter: Is collega De Gucht nog altijd spoorloos? (*Opmerkingen van Björn Rzoska en Jos D'Haese*)

Nee nee, u mag niets overnemen, tenzij u het programma van Open Vld wilt vertolken. (*Gelach*)

Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik zal het misschien eerst hebben over de omvang van de problematiek. Ik ben gestart in 2019. Toen waren er 47.000 plaatsen voor kinderen en jongeren in het bijzonder onderwijs. Dat was de totaliteit van zowel basisonderwijs als secundair onderwijs. 3 jaar later zitten we aan 52.000. Op slechts 3 jaar tijd is er dus een aangroei van 5000. En nog is de vraag groeiend, en dus halen we alles uit de kast om voor die meest kwetsbare kinderen en jongeren toch nog extra plaatsen te kunnen creëren.

Dat vergt soms heel wat puzzelwerk. We hebben structurele maatregelen, waarmee we het bijvoorbeeld mogelijk gemaakt hebben dat het buitengewoon onderwijs in de toekomst niet enkel meer voor twee types kan worden geprogrammeerd, voor twee soorten beperkingen. Het kan nu al voor één type van beperking. Ten tweede hebben we het mogelijk gemaakt dat er via versnelde procedure extra capaciteit kan worden gecreëerd met containers of 'mobiele units', zoals ze genoemd worden. We zorgen ook via de klassieke infrastructuurmiddelen en via Design Build Finance Maintain (DBFM) voor extra middelen voor infrastructuur.

Wat ook nieuw is, is dat we ervoor gezorgd hebben dat in de zogenaamde capaciteitsmonitor voor het eerst ook aandacht is voor de specifieke doelgroep van kinderen en jongeren van het buitengewoon onderwijs. Vroeger richtte die capaciteitsmonitor zich eigenlijk enkel naar het meer klassieke aso, bso en tso. We proberen nu ook op het vlak van het buitengewoon onderwijs vooruit te kijken naar welke de noden in de toekomst zijn. We trekken die lijn nog meer door, door eigenlijk prioriteit te geven aan die doelgroep. De pot die we gebruiken voor middelen om te voldoen aan de noden die worden geregistreerd door de capaciteitsmonitor, gaan we nog dit jaar prioritair besteden aan capaciteitsprojecten voor het buitengewoon onderwijs. Aanvankelijk hadden we voorzien om daarvoor prioritair 25 miljoen euro uit te trekken. De respons vanuit het veld was dermate positief dat de vraag groter was dan het aanbod aan middelen. Daarom hebben we beslist om daar nog eens 10 miljoen euro bij te doen. Dat is dus 35 miljoen euro, maar ik moet erkennen dat dat meestal voor de middellange termijn is. Dat is voor volgend jaar en de jaren daarna.

Maar ook dit jaar hebben we al problemen, en daarvoor specifiek hebben we nog eens 10 miljoen euro uitgetrokken. Dat bedrag is opgesplitst in 5 miljoen euro voor werkingsmiddelen, zeg maar voor leerkrachten en dergelijke, en 5 miljoen euro voor infrastructuur. Die oproep zetten we nu in de markt. De scholen hebben tijd tot 1 augustus om daarop te reageren. Dat kunnen scholen voor buitengewoon onderwijs zijn, maar dat kunnen ook scholen zijn voor gewoon onderwijs. Een school voor buitengewoon onderwijs kan dan ook nog eens een vestigingsplaats organiseren bij een school voor gewoon onderwijs. Maar een school voor gewoon onderwijs kan evengoed ook de stap zetten naar de organisatie van buitengewoon onderwijs. We zorgen voor een permeabele, een doorlaatbare, een doorwaadbare structuur, voor een goede samenwerking dus.

Wanneer het aanbod van het veld en de vraag naar financiële ondersteuning uiteindelijk groter zou zijn dan de beschikbare middelen, dan moeten we keuzes maken. Dan zullen we dat doen op grond van de criteria die we anders hanteren voor de toewijzing van capaciteitsmiddelen in het buitengewoon onderwijs. Hier gaat het wel heel gefocust op de grootste nood. Dat wil zeggen dat de grootste nood momenteel bestaat bij kinderen en jongeren voor type 2 en 3. Daar ligt de focus nu want daar moet je vaststellen dat het aanbod echt tekortschiet. Slot-som: we mobiliseren zoveel mogelijk mensen en middelen. We zitten te puzzelen en samen te werken, zelfs op mijn kabinet, met de organisatoren om er toch maar voor te zorgen dat we de meest kwetsbaren een juiste plaats kunnen geven in een school.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Minister, het is goed dat er gepuzzeld wordt en dat er aandacht is voor die heel kwetsbare jongeren en leerlingen. Maar als er een ambitie neergeschreven wordt in de conceptnota over inclusieve campussen, dan denk ik dat we die ambitie ook moeten proberen waar te maken. U hebt niet geantwoord op mijn vraag over hoeveel van de projecten... Maar ik kan alvast één mooi project, het project in Beringen van VIBO Sint-Barbara aanhalen waar er gezegd wordt dat we de ambitie van een inclusieve campus ook willen waarmaken en op zoek gaan naar hoe we dat inclusieve kunnen realiseren, minister. Daar mogen we nog een tandje bij steken. We mogen radicaal de kaart trekken van de inclusieve campus in de toekomst. Minister, bent u ook bereid om meer reguliere middelen, maar ook die 5 miljoen euro echt daarop in te zetten en dat als prioriteit naar voren te schuiven?

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Minister, dank u wel voor uw antwoorden. Ik wil nog even ingaan op de 10 miljoen euro die u expliciet inzet voor het volgende schooljaar, voor snelle capaciteitsuitbreiding en de werkingsmiddelen. U geeft aan dat er een oproep gelanceerd is die afrondt op 1 augustus. Ik veronderstel dan dat in de loop van augustus de scholen gaan weten welke scholen de middelen krijgen en welke misschien ook niet. Laat ons hopen dat we kunnen tegemoetkomen aan iedereen.

Maar dan is er inderdaad de volgende vraag: zal er ook rekening gehouden worden met de regio's die de grootste capaciteitsnoden hebben? Hoe gaat de communicatie richting de ouders gebeuren? Want de scholen krijgen in augustus duidelijkheid. Ze gaan zich dan moeten beginnen te organiseren. Ouders geven nu al aan dat ze geen plaats hebben en ze vragen waar ze terecht kunnen. Hoe snel gaat de communicatie naar de ouders gebeuren over wanneer en of hun kind al dan niet een plaats kan krijgen in de school waarin zij hopen dat hun kind terecht kan?

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Minister, u somt een aantal maatregelen op, maar het probleem is wel nog heel groot. Alleen al in Antwerpen hebben volgend jaar vijfhonderd kinderen geen plaats op school. De situatie is dus urgent. Wat moeten de ouders doen waarvan de kinderen geen plaats hebben? Stoppen met werken en hun kind zelf onderwijzen? Minister, u vernietigde het M-decreet en de opvolger, het Leersteundecreet, is weeral uitgesteld. Er zijn minder plaatsen in gewone scholen. Er is ook bijna geen ondersteuning meer. En er is onvoldoende plaats in het buitengewoon onderwijs. U kunt zo knikken, maar dat is de realiteit op het terrein. Minister, hoe gaat u het recht op onderwijs voor elk kind in deze samenleving garanderen?

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Geen zorgen, ik onderschrijf het programma van Open Vld, of toch grotendeels. *(Gelach. Applaus van Koen Daniëls en Katrien Partyka)*

Minister, ik denk dat u hier goede dingen gedaan hebt. Ik ga heel veel op bezoek bij scholen in het buitengewoon onderwijs. Dat is trouwens een aanrader voor alle collega's om dat eens te doen. De energie die je daar hebt van zowel de kinderen als de leerkrachten, is iets heel positiefs en opbeurends. Je ziet daar een drive, een energie. De kinderen zijn er op hun plaats. Ze zijn vrolijk. Dat is echt fantastisch om te zien.

De dingen die u gedaan hebt, zijn de goede dingen: de types met elkaar combineren was een no-brainer, ervoor zorgen dat de combinatie met regulier onderwijs mogelijk is – in welke vorm dan ook, campusdelen en zo –, spreekt ook voor zich en dan is er ook nog de capaciteitsmonitor. Het is eigenlijk te gek voor woorden dat de plaatsen in het verleden nog niet accuraat kon worden ingeschat, maar ik ben blij dat u dat nu wel in orde hebt gemaakt of aan het maken bent.

Mijn concrete vraag ligt een beetje in het verlengde van de heer De Witte: in hoeverre zal dat allemaal op punt staan voor september? Dat is natuurlijk de eerste bezorgdheid voor de scholen in het buitengewoon onderwijs. Hoe zal het basistekort voor september in kaart worden gebracht, zal het accuraat zijn en hoe zullen we het tegen dan oplossen?

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (Vooruit): Elke extra euro telt inderdaad, elk extra plaatsje in het buitengewoon onderwijs telt en ik ben het eens met mijn collega van Open Vld: wie op bezoek gaat, is onder de indruk van de inzet, overgave en werkkraft van die mensen en van wat ze daar allemaal doen.

Het gaat uiteindelijk over onze meest kwetsbare kinderen en zij zaten al lang in onzekerheid. Onze schepen van Onderwijs in Antwerpen, Jinnih Beels, ijvert er eigenlijk al jaren voor om meer middelen vrij te maken en om meer structurele plaatsen in het buitengewoon onderwijs te creëren. Met onze fractie zijn we dan ook blij dat er iets beweegt en dat u 20 miljoen euro extra voorziet, om plaatsen bij te creëren. Spijtig genoeg zal dat het grote tekort van volgend schooljaar nog niet meteen oplossen.

Ten slotte moet er naast stenen ook worden geïnvesteerd in extra leerkrachten. Het lerarentekort is immers ook in het buitengewoon onderwijs bijzonder groot. Het zet de scholen, leerkrachten en leerlingen onder enorme druk, ondanks de enorme inzet van de leerkrachten.

Vandaar, minister, dat ik namens mijn fractie ook expliciet wil oproepen om ook te investeren in mensen in de klas, want zonder leerkrachten is er ook in het buitengewoon onderwijs geen onderwijs. Wilt u daar de volgende jaren toch ook extra aandacht aan besteden? Zodat we verder kunnen investeren in het bijzonder onderwijs en ook het inclusieve verhaal, zoals collega Vandromme zegt, niet vergeten.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Als het brandt, moeten we inderdaad blussen en dat gebeurt hier in zekere mate. Waarom ik vandaag echter niet vooraan sta, is om de volgende reden: ik begrijp niet dat jullie zich blijkbaar nooit afvragen hoe het komt dat er elk jaar steeds meer kinderen in het buitengewoon onderwijs terechtkomen. Dat is toch geen normale situatie? Wij zijn op dat vlak Europees kampioen. Dit jaar

zijn er 53.000, vorig jaar 50.000: 3000 extra leerlingen op een jaar, dat is gigantisch.

Tegelijk lezen we dat sommige leerlingen met een beperking vandaag niet meer terug kunnen naar hun gewone school, ook dat vind ik niet normaal, maar blijkbaar vinden jullie dat wel. Daar ben ik ook heel erg ontevreden over.

Professor Valcke zei onlangs nog dat heel wat kinderen die vandaag in het buitengewoon onderwijs zitten op voorwaarde van ondersteuning wel in het gewone onderwijs terecht kunnen. Wel, minister en mevrouw Krekels, dat is inclusief onderwijs.

Welke stappen zult u zetten richting meer inclusief onderwijs in Vlaanderen? Want dat is wat de Vlaming verwacht. (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Als het Vlaams Belang vinden we de aangekondigde capaciteitsinvestering zeker positief, maar om te zien of die investering voldoende zal zijn, zult u vraag en aanbod heel goed moeten blijven monitoren, want het verschilt jaar na jaar. Naar verwachting zal het aantal kinderen nog verder groeien, zeker in verband met de zogenaamde brede types.

Naast het kwantitatieve moeten we ook eens kijken naar de kwaliteit. U weet dat de Vlaamse onderwijsinspectie zich daarover al ernstige zorgen maakte in de Onderwijsspiegel 2020. Zo kreeg 30 procent van alle scholen in het buiten-gewoon basisonderwijs die ze toen hebben onderzocht een ongunstig advies. Dat is zorgwekkend. Door het uitblijven van het Leersteundecreet blijft het dus nog onzeker wat nu de langetermijnplannen van de regering zijn in verband met dit onderwijs en of er in de toekomst ook nog voldoende budget zal worden voorzien voor de nodige investeringen in de kwaliteit.

Ik wil dus vragen, minister, of u daar ook tijdig perspectief wilt bieden.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Vanzelfsprekend werken we verder aan de opvolging van het M-decreet, het Leersteundecreet, met een meer structurele oplossing. Daarbij zorgen we vanzelfsprekend voor extra ondersteuning in het gewone onderwijs. Dat ontslaat ons echter niet van de plicht om te blijven investeren in extra capaciteit, zowel op de korte, middellange als lange termijn, want sowieso is het buitengewoon onderwijs de beste oplossing en de beste plaats voor veel kinderen en jongeren. Niet alle profielen, niet alle kinderen en jongeren, kunnen terecht in het gewoon onderwijs.

U vroeg naar de korte termijn, mevrouw Vandromme, of eerst misschien de middellange termijn. Wel, binnen die oproep die gelanceerd is – ondertussen ter waarde van 35 miljoen euro – gaat ongeveer de helft van de projecten naar een mengvorm, een vorm van inclusief onderwijs waarbij er wordt samengewerkt tussen gewoon onderwijs en buitengewoon onderwijs. Woorden wekken, voorbeelden strekken. Dat is echt een weg die we zijn ingeslagen en die toch ook positief wordt onthaald, en waarop door het onderwijsveld zelf ook echt wordt ingeschreven. Ik heb gezegd dat 50 procent van de projecten naar inclusief onderwijs gaat, naar een mengvorm. Die 35 miljoen euro staat garant voor de creatie van duizend extra plaatsen, duizend extra plaatsen die erbij komen voor volgend jaar en de jaren daarop, maar vooral voor volgend jaar.

Wat betreft de korte termijn: als er een overweldigende oproep vanuit het veld komt en als we keuzes moeten maken, gaan we de criteria hanteren zoals we die

nu gebruiken voor de verdeling van de capaciteitsmiddelen buitengewoon onderwijs. Dat is een ingewikkeld systeem met een scorematrix waarbij op basis van het aantal plaatsen dat wordt aangeboden en vervolgens de ligging – gaat het over een onderwijszone met een grote krapte? – een letter van A tot en met D wordt toegekend. A zijn dan de meest prioritaire dossiers en die krijgen voorrang bij de toewijzing van de middelen. Dat is het systeem zowat.

Maar wat betreft de timing, heeft men tijd om in te dienen tot 1 augustus. U zult zeggen dat dat best wel een krappe termijn is. Het gaat natuurlijk ook over projecten die zo goed als klaarliggen. Want wij hebben goede contacten met het veld, wij weten ondertussen grosso modo ook vanwaar de aanvragen zullen komen. Er is al overlegd met de initiatiefnemers, zowel in het buitengewoon onderwijs als het gewoon onderwijs. We weten dus ongeveer wat we van de aanvragen kunnen verwachten. We hebben al een beetje gepuzzeld. We onderhouden bijvoorbeeld ook korte lijnen met de schepen van Antwerpen, met het kabinet daar. Daarom zeg ik ook dat het echt puzzelen is. Het is samenwerken met verschillende bestuurlijke niveaus, met verschillende netten en verschillende scholen. Dat loopt wel goed. We proberen ook zoveel mogelijk praktische problemen – want die hebben we wel op het vlak van vergunning en infrastructuur – weg te werken en de krachten te bundelen om er uiteindelijk voor te zorgen dat we de meest kwetsbare kinderen en jongeren alsnog tegen september toch zo veel mogelijk een plaats kunnen bieden.

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (cd&v): Dank u wel, minister.

Ons onderwijs staat echt onder druk en er zijn ongelooflijk veel uitdagingen. Op die lijst van uitdagingen staat zeker ook de zorg voor die leerlingen met specifieke onderwijsnoden. Ik ben zeer tevreden dat er op het terrein toch heel wat beweegt richting die inclusieve campussen. Want binnenkort, collega's, komt inderdaad het nieuwe M-decreet op ons af en vanuit de cd&v-fractie kijken wij in elk geval uit naar dat decreet.

Ik wil ook zeer duidelijk stellen dat wij ervan uitgaan dat we onderwijs altijd zullen blijven organiseren op een systeem waarbij zoveel mogelijk leerlingen naar het gewoon onderwijs gaan om les te volgen en als het niet kan, dat ze dan onderwijs krijgen dat zo dicht mogelijk bij dat gewoon onderwijs kan plaats-vinden. Die visie op inclusief onderwijs gaat voor ons nooit op de schop. Die inclusieve campus is alvast een weg die we moeten volgen en ik ben zeer blij dat het terrein – hetgeen we eigenlijk al een paar keer hebben aangehaald – ook volgt.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Dank u wel, minister, voor uw antwoorden en uw engagement.

Collega Danen, ik zeg het toch nog een keer. Buitengewoon onderwijs is nodig omdat het gewoon onderwijs soms niet meer in staat is om de noden die deze kinderen hebben op te vangen. Er is een heel erg grote diversiteit in ons onderwijs en het moet behapbaar zijn voor iedereen: voor kind, voor leerkracht en voor de ouder. En een school, collega Danen, is er nog altijd om te leren. Wij moeten ervoor zorgen dat kinderen het juiste kader krijgen om tot ontwikkeling en tot leren te komen. De focus moet altijd zijn dat het kind op de juiste plaats terechtkomt. Het buitengewoon onderwijs mag nooit een gemakkelijkskeuze zijn, daarover ben ik het volledig met u eens. Kinderen die erin terechtkomen, moeten daar op hun plaats zijn.

Maar als er vraag is naar bijkomende capaciteit, dat is het ook onze maatschappelijke plicht om ervoor te zorgen dat die plaatsen er komen. En dat is waar we aan tegemoet proberen te komen. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Maaike De Vreese aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de voorwaardelijke vrijlating als oplossing voor de overbevolking van de gevangenen en de gevolgen hiervan voor de Vlaamse justitie

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Minister, 'Vijf jaar cel voor ontvoering en verkrachting van ex-schoonzoon'. Dat was recent nog een van de krantenkoppen. Een vader en zijn zonen ontvoerden hun ex-schoonzoon. De man werd stevig gefolterd en verkracht. De vader en de meest betrokken zoon krijgen een celstraf van respectievelijk vijf en vier jaar. De minst betrokken zoon komt er met een werkstraf vanaf. Vijf en vier jaar, collega's.

Wanneer je ons justitieel apparaat een beetje kent, moet je al veel op je kerfstok hebben om een effectieve gevangenisstraf te krijgen. Een gevangenisstraf tout court loop je hier niet zomaar op.

Minister, vandaag wordt aan de overkant, in de commissie Justitie in de Kamer, voor de zoveelste keer gediscussieerd over het al dan niet uitvoeren van gevangenisstraffen. Het gaat over de aanpassing van de wet betreffende de externe rechtspositie die uw federale collega Van Quickenborne voorlegt. Zijn oorspronkelijke doel was justitie straffer maken, justitie strenger maken, en er eindelijk voor zorgen dat elke straf wordt uitgevoerd, maar in essentie gaat het over een uitstel van de effectieve uitvoering van de korte straffen, het schrappen van straffen onder de 6 maanden en het verlengen van de covidmaatregel, namelijk een strafkorting van 6 maanden, ook voor de langgestraften. Denk aan het voorbeeld dat ik zonet gaf, ook die mensen komen vervroegd vrij. Zo werden tijdens de pandemie niet minder dan 630 gedetineerden vervroegd vrijgelaten.

Minister, wat daar op federaal niveau gebeurt, heeft natuurlijk ook een enorme impact op het Vlaamse niveau, niet in het minst op onze justitieassistenten.

Welke impact hebben deze voorstellen op het Vlaamse niveau en hoe zult u daar als minister op reageren?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega, wij hebben dit ook allemaal in de kranten gelezen. Ik wil heel duidelijk zeggen dat ik persoonlijk vind dat straffen die uitgesproken zijn door de rechter in een rechtsstaat, ook moeten worden uitgevoerd. Alle straffen moeten tot de laatste dag worden uitgevoerd.

Aan de overkant is inderdaad een korting gegeven van zes maanden. Ik hoor hier aan deze kant zeggen dat dit een federale materie is en daar ga ik mee akkoord. Maar men moet wel goed weten dat er aan die korting van zes maanden die men geeft, slechts twee standaardvoorwaarden zijn gekoppeld. Onze justitieassistenten hebben hier geen mandaat tot opvolging. De standaardvoorwaarden om zes maanden voor het strafeinde vrij te komen zijn dat men het slachtoffer niet mag verontrusten – dat mankeerde er nog maar aan – en dat men geen nieuwe feiten mag plegen. Maar er is geen mandaat aan Vlaanderen gegeven.

Collega's, als er iets misloopt, moet jullie heel goed weten dat Vlaamse justitie-assistenten daar niet voor bevoegd zijn. Momenteel zitten er 6000 mensen in de gevangenis. Men spreekt altijd over de overbevolking van de gevangenis maar tegelijkertijd zijn er vandaag ook meer dan 30.000 mensen in Vlaanderen die een lopende alternatieve straf hebben. Het federale beleid legt meer nadruk op alternatieve straffen maar de toename van dat aantal en de snelheid waarmee de factuur wordt doorgeschoven naar Vlaanderen, zijn problematisch. Ik heb dat al meermaals aangekaart via interministeriële conferenties enzovoort. Daar zal dan ook een oplossing voor gevonden moeten worden.

In elk geval is die korting van zes maanden niet goed. We kunnen daar lang over debatteren maar eigenlijk is dit een slag in het gezicht van de slachtoffers. Op dit moment is ook niet duidelijk wie het slachtoffer zal informeren.

In de wettekst vandaag de dag zien we niet welke instantie bevoegd is om dat te melden. Ook dat is natuurlijk problematisch.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Minister, ik kan er zelf ook nog altijd totaal niet bij dat een covidmaatregel, een voorlopige maatregel, die toen misschien nog wel enigszins begrijpbaar was om toe te passen in het kader van de volksgezondheid, nu ook op systematische wijze gebruikt wordt om de overbevolking in onze gevangenis tegen te gaan. In plaats van straffeloosheid en recidive te voorkomen, zal dat voor mij de straffeloosheid veeleer doen toenemen.

Ik maak me ook enorme zorgen over de gevolgen die dit zal hebben op onze samenleving, en voornamelijk hoe slachtoffers hierop moeten reageren. Hoe moeten zij zich hierbij voelen? Als Vlaams minister stelt u die slachtoffers heel erg centraal. Minister, ik hoop toch ten minste dat de slachtoffers tijdig worden verwittigd over die strafkorting.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Voorzitter, minister, collega's, het is niet alleen een vraag die hier eigenlijk niet thuishoort, maar het is in politieke termen ook een getelefoneerde vraag. (*Applaus van Willem-Frederik Schiltz*)

Ik heb u in de commissie al een aantal keren gezegd, minister, dat uw partij en uzelf op een krampachtige manier proberen te bewijzen of te bevestigen dat u toch wel meer te zeggen hebt in Justitie dan u eigenlijk maar te zeggen hebt in Vlaanderen. Ik herinner mij dat we een paar weken terug nog een debat gehad hebben over terroristen en deradicalisering. Ik heb u toen gevraagd hoe het zat met het overleg met uw federale collega. Ik denk dat dat hier voor een stuk hetzelfde is. Uiteraard moet uw collega daar niet over overleggen met u. U geeft nu een reactie op de maatregelen die op federaal niveau genomen worden, maar u bent ook minister, dus ik herhaal mijn vraag. In welke mate hebt u al dan niet contact gehad met uw federale collega over wat de gevolgen zouden kunnen zijn voor Vlaanderen, onder andere wat enkelbandtoestanden en dat soort zaken betreft. Het heeft geen zin, in de huidige situatie, met de verdeelde bevoegdheden, om te discussiëren over wie gelijk heeft of wie niet gelijk heeft. Overleg zou hier op zijn plaats zijn. (*Applaus bij Groen, Vooruit, de PVDA en van Willem-Frederik Schiltz*)

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Voor ons is het wel duidelijk dat daders van een misdrijf moeten worden gestraft en straffen moeten worden uitgevoerd. Een gevangenisstraf is één mogelijkheid van bestraffing, maar zijn er natuurlijk ook

andere. Als we het hebben over een uitbreiding van de gevangenis capaciteit, moet dat voor ons ook hand in hand gaan met een langetermijnvisie op andere vormen van strafuitvoering, dus ook op die alternatieve strafuitvoering. Ik denk dat het ene echt niet zonder het andere kan.

De overgang van gevangenis naar maatschappij moet natuurlijk ook geleidelijk gebeuren, en daar moet voldoende opvolging voor zijn. Dat is een opvolging die in Vlaanderen natuurlijk ook mee gebeurt door de justitiehuisen. Ook aan het einde van hun straf vinden we opvolging wel heel belangrijk, omdat we natuurlijk allemaal dezelfde doelstelling hebben, minister, namelijk dat misdrijven bestraft worden en dat daders goed worden opgevolgd, teneinde recidive te voorkomen. We zitten hier inderdaad met een moeilijke bevoegdheidsverdeling, maar ik wil u daarom ook vragen om daarover verder in gesprek te gaan met de federale overheid, zodat er effectief tot oplossingen gekomen wordt.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Collega Vandenhove, als ik dat federale wanbeleid zo zie, hoop ik inderdaad dat die bevoegdheden allemaal zo snel mogelijk naar Vlaanderen worden overgeheveld. Want onze gevangenis zitten overvol en de federale minister van Justitie kiest voor de gemakkelijksoplossing: 'Zet de gevangenispoorten maar open, laat de gedetineerden maar voorwaardelijk vrij, want wij slagen er niet in om onze job deftig te doen.'

De Vlaamse justitiehuisen moeten er dan maar voor zorgen dat al die criminelen worden opgevolgd, in de hoop dat er geen nieuwe misdrijven zouden worden gepleegd. Onze justitiehuisen kreunen al onder de werkdruk. We hebben het daar al meermaals over gehad in de commissie, minister. Hoe de justitiehuisen met de huidige mensen en middelen die extra toestroom van cliënteel – we zullen het zo noemen – opvangen, ik heb er effectief het raden naar. Het niet of onvoldoende opvolgen van de voorwaardelijk in vrijheid gestelden is echter geen oplossing. Het zou ook een zeer ernstig veiligheidsrisico zijn voor onze Vlaamse maatschappij.

Minister, is het dan niet de hoogste tijd, in functie van de beschikbare opvolgingscapaciteit van onze Vlaamse justitiehuisen, om met de federale minister van Justitie voortaan bindende afspraken te maken in het kader van de voorwaardelijke invrijheidstelling?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Excuseer, mevrouw Groothedde. Ik had daarnet gevraagd: 'Dat was het?' Maar u krijgt het woord.

Celia Groothedde (Groen): Dank u wel. Ik weet dat ik in een uithoekje zit, maar ik ben blij dat u mij heel vaak wel ziet.

De voorzitter: U kunt u wel zichtbaar maken, hé. *(Gelach)*

Celia Groothedde (Groen): Ik ga dat als een compliment nemen, voorzitter.

Om op de vraag in te gaan: in het Vlaams Parlement weet ik niet hoe productief en trouwens ook hoe constructief het is om in te gaan op federale bevoegdheden. Ik ga het hebben over Vlaamse bevoegdheden. Dan kijk ik naar de zware werklust bij de justitiehuisen, die wij al zo vaak hebben aangekaart. Op bepaalde momenten konden de justitieassistenten het gewoon niet meer bijhouden. Ik vraag me af, minister, wat u de komende maanden aan die achterstand gaat doen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega's, om te antwoorden op de vraag van collega Vandenhove: u kent mij, collega, ik heb heel vaak contact met de federale collega's. Ik probeer altijd naar oplossingen te zoeken, ook in dit dossier. Er is meermaals contact geweest. Er zijn ook twee interministeriële conferenties (IMC's) geweest. Collega Groothedde, u hebt het over Vlaamse bevoegdheden, maar ik vind het wel een probleem als een dader zes maanden voor het strafeinde vrijkomt – ik weet niet in welke rechtsstaat dat nog kan gebeuren – en Vlaanderen zelfs geen mandaat krijgt. Wij kunnen niet opvolgen. Dat moet men hier heel goed weten. Als er overmorgen een dader vrijkomt en het slachtoffer opnieuw gaat aanvallen of wat dan ook, dan hebben wij zelfs geen mandaat om dat op te volgen. Onze justitiehuisen kunnen dat niet. Dat is niet voorzien.

Ja, uiteraard heeft dat een effect op de slachtoffers, want wij willen dat opvolgen. Ook als het gaat over elektronisch toezicht, collega's, heb ik het meermaals herhaald en ook aan de federale collega meegegeven dat er een tsunami van enkelbanden is. Ik wil wel, maar dat betekent ook wel dat er financiële middelen en mankracht ter beschikking moeten worden gesteld. We hebben afgelopen twee jaar op Vlaams niveau 240 mensen extra aangeworven. Dat is gigantisch veel. Als men iemand een elektronische enkelband geeft, dan moet men dat natuurlijk wel opvolgen.

Dat er bijvoorbeeld alternatieve straffen worden uitgesproken, daar ben ik niet tegen. Ik denk dat voor sommige daders een alternatieve straf beter is. Maar een alternatieve straf is voor mij niet iets wat een gevangenisstraf sowieso moet vervangen, want dan vind ik ook dat een alternatieve straf veel beter moet worden uitgevoerd. Ook dat vraagt middelen. Het debat moet inderdaad hier gevoerd worden, want het heeft natuurlijk effect op Vlaams niveau. Het is vandaag Kamercommissie. De Vlaamse bekommernissen komen daar ook ter sprake. Men zal daarover kunnen debatteren. Ik hoop dat alle politieke partijen daarnaar kijken.

Wat nieuwe straffen onder de zes maanden betreft, heeft men gezegd dat men die niet zal uitvoeren. De Raad van State zegt dat dat wel moet. Wat is daar de oplossing weer voor? Men gaat ze ook weer onder elektronisch toezicht plaatsen. Uiteraard, collega Groothedde, dat heeft een impact, dat is Vlaams. Dat wordt federaal beslist, maar dat zal in Vlaanderen een impact hebben. Dat zal geld kosten. Dat moet worden opgevolgd. Sta me toe dat we dat op een deftige manier willen doen. U zegt dat het debat hier niet thuishoort. Jawel, het debat hoort hier wel thuis, want het heeft een effect op mankracht, het heeft een effect op justitiehuisen en het heeft vooral een effect op slachtoffers. Ik denk dat ze in dezen, zeker die korting die men geeft op de gevangenisstraffen ... (*Opmerkingen van Willem-Frederik Schiltz*)

Ja, daar komt het op neer, mijnheer Schiltz. Ik weet ook niet hoe men het anders moet noemen. Van die zes maanden korting die men krijgt, vind ik het vooral problematisch dat dat niet wordt opgevolgd. Vlaanderen heeft geen mandaat om die daders de laatste zes maanden op te volgen. Ik hoop gewoon, collega's, in naam van alle slachtoffers, dat er niets gaat gebeuren want, o wee, als er iets gebeurt, dan staan we hier opnieuw. En naar wie gaan jullie dan weer wijzen? Naar Vlaanderen, want Vlaanderen heeft het niet opgevolgd. Maar Vlaanderen heeft in dezen helaas geen mandaat gekregen.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Collega's, als federale beslissingen een enorm nefaste impact hebben op Vlaamse verantwoordelijkheden, op Vlamingen, op slachtoffers, dan is het mijn verdomde plicht als volksvertegenwoordiger om dat hier in dit parlement aan te kaarten. Het gaat over foltering, slagen en verwondingen, diefstal met geweld ... Dat zijn de feiten waarover we spreken, feiten die

de slachtoffers hun leven lang achtervolgen. Het is dé kerntaak van de overheid om te voorzien in een veilige samenleving, het is dé taak om streng op te treden tegen daders maar ook om begripvol en ondersteunend te zijn naar de slacht-offers toe. Daar moeten we werk van maken. En daarom, minister, vraag ik u om tegen dit voorstel te ageren en vraag ik dat ook aan iedereen hier vandaag aanwezig. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Leo Pieters aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de lage waterstand in de Maas en de gevolgen daarvan, mogelijk zelfs voor de drinkwatervoorziening

ACTUELE VRAAG van Mieke Schauvliege aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het zakkende waterpeil van de Maas

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Peeters.

De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Voorzitter, collega's, minister, we zingen in het Limburgs volkslied "de brede stroom der Maas". En dat is ook zo als er een overstroming nadert, want dan zitten we aan een debiet van 3500-3600 kubieke meter per seconde. U moet zich dat even realiseren. Maar het probleem schuilt elders, en dat is de andere kant van de medaille, wanneer er maar 35 kubieke meter per seconde door de Maas stroomt. En dat is een probleem. We zitten met de Maasverdragen. We hebben waterverdragen tussen Vlaanderen en Nederland en daar hoort ook een Maasverdrag bij waarin sprake is van 60 kubieke meter per seconde. In een studie uitgevoerd in opdracht van RIWA, een vereniging van waterbedrijven die zorgen voor drinkwater, constateren ze dat dat te weinig gaat zijn voor hun drinkwatervoorziening. 60 kubieke meter betekent het volgende. 10 kubieke meter dient voor het leven rondom het water: de vogels, de vissen ... De rest, 50 kubieke meter, wordt verdeeld in twee: 25 kubieke meter voor Vlaanderen en 25 kubieke meter voor Nederland. De vraag is echter waar dat geldt. Want de Maas stroomt nergens door Vlaanderen, ze stroomt langs Vlaanderen, het is namelijk een Grensmaas die wordt gedeeld door Vlaanderen en Nederland. Het voornaamste is eigenlijk het water dat we krijgen van Wallonië en dat komt via het Albertkanaal. Luister goed: 40 procent van het drinkwater in Vlaanderen komt van de Maas, zijnde het Albertkanaal. Slechts 10 procent is voor Limburg zelf. Voor inwoners van Brugge, Gent en Antwerpen komt 100 procent van het drinkwater van de Maas.

Mijn vraag aan de minister is nu: welke verdragen hebben wij met Wallonië? En welke verdragen hebben wij met Frankrijk? Want in de Blue Deal is er duidelijk sprake van afspraken met Wallonië en Frankrijk over het water in de Maas.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Collega's, minister, het klopt inderdaad: 40 procent van ons drinkwater komt via de Maas en wordt dan verspreid over heel Vlaanderen. Met andere woorden: we zijn voor onze drinkwatervoorziening eigenlijk heel afhankelijk van het waterpeil van de Maas. Het klopt ook dat er onlangs een studie gemaakt is – ik heb ze hier bij me – waarin wordt onderzocht wat de effecten zijn van dat waterpeil op de drinkwatervoorziening. Dat is een heel uitgebreide studie waarin de waterpeilschommeling van de afgelopen veertig jaar werd onderzocht. Wat blijkt uit die studie? Kleine of grote gevolgen van de klimaatverandering, we gaan altijd een probleem hebben met de drinkwaterbevoorrading in Vlaanderen. Ik

herhaal het nog eens: kleine of grote klimaatwijzigingen, de impact daarvan zal altijd leiden tot drinkwaterproblemen in Vlaanderen, minister. Dat betekent dat alle alarmbellen zouden moeten afgaan.

En inderdaad, de Vlaamse Regering heeft een crisisplan opgesteld: een reactief afwegingskader dat zegt dat we moeten afschakelen wanneer het droog is, wat natuurlijk goed is. Als het brandt, moet er geblust worden en dan heb je zo'n plan nodig. Maar als het altijd brandt, dan moet je niet alleen blussen maar dan moet je ook zoeken naar de oorzaak van de brand. Dan moet je zorgen dat die brand niet meer voorkomt, minister. Mijn concrete vraag aan u is dan ook welke structurele maatregelen u zult nemen om ervoor te zorgen dat het waterpeil in de Maas op peil blijft zodat de bevoorrading van ons drinkwater gegarandeerd is, dat er altijd water uit de kraan zal komen. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dank u wel, collega's, voor uw bekommernissen over het waterpeil van de Maas en die zijn zeker niet nieuw. De Maas, die voor 55 kilometer door Vlaanderen stroomt, heeft de typische karakteristieken van een regenrivier: een zeer laag debiet in de zomerperiode en zeer hoge debieten in de winterperiode, met uitzondering dan van vorig jaar, toen we extreem hoge debieten kenden bij de waterbom in Wallonië. Kortom, de Maas is een regenrivier die verschillende debieten kent. We weten dat en we weten uiteraard ook dat de Maas belangrijk is voor de drinkwaterbevoorrading.

Vandaar dat we ook al geruime tijd een en ander in kaart brengen en ook verschillende maatregelen nemen. De Vlaamse Waterweg, die sowieso bevoegd is voor de Maas, heeft wat dat betreft heel wat maatregelen genomen. Tegelijkertijd hebben wij als Vlaamse overheid in het verleden, al in 2017, naar aanleiding van de extreme droogte toen, de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) opgericht waarbij we met alle stakeholders kijken hoe we kunnen zorgen voor voldoende drinkwater maar ook voor voldoende water, dus voor die meer-laagse hoogwaterveiligheid. Maar we hebben ook bij het begin van deze legislatuur de Blue Deal opgericht, met heel wat partners binnen de Vlaamse Regering, maar ook binnen de provincies en met lokale besturen, waarbij we ook kijken welke maatregelen we toekomstgericht moeten nemen in functie van de drinkwaterbeveiliging maar ook van de droogteproblematiek.

De Vlaamse Waterweg zegt dat de waterpeilen vandaag wel laag staan maar dat dat geen reden tot paniek is. Er is geen reden tot paniek omdat we een heel arsenaal aan maatregelen ingezet hebben en omdat alles constant gemonitord en opgevolgd wordt.

Wat zijn die maatregelen? Op de eerste plaats is er het dichtzetten van de watervangen. Vandaag de dag heeft men er ruim 50 procent van dichtgezet, wat betekent dat er veel minder water vanuit het Maasgebied richting de natuurgebieden en de bijrivieren gaat. Ten tweede hebben wij geïnvesteerd in heel wat pompinstallaties, ook op het Albertkanaal, dat uiteraard een rechtstreekse connectie heeft met de Maas. Wij hebben ook mobiele pompinstallaties. We zorgen voor het gegroepeerd schutten van de binnenvaartschepen aan onze sluizen.

Pas in de laatste fase gaan we over tot het beperken van het gebruik voor bedrijven. In een allerlaatste fase gaan we het drinkwater beperken. Maar zo ver zijn we vandaag de dag nog lang niet. Wat de drinkwatervoorziening betreft: dat is de bevoegdheid van collega Demir. Zij heeft recent nog een studie van AquaFlanders aangeleverd voor de drinkwatervoorziening van deze zomer. Daarin blijkt dat we wel degelijk tot eind september voldoende water hebben om die drinkwaterleveringen veilig te stellen, om te zorgen dat er voldoende drinkwater is, en dat dit water uit onze kraan zal blijven lopen.

Er is geen reden tot paniek. We volgen het op. Mijnheer Pieters, we hebben specifiek een afspraak met de Rijkswaterstaat uit Nederland, maar ook met de Société Publique de Gestion de l'Eau in Wallonië. Met Frankrijk hebben we geen afspraken, maar daar heeft Wallonië dan weer afspraken mee. Dus alles wordt wel degelijk internationaal in kaart gebracht en opgevolgd.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Bedankt voor uw antwoord, minister, maar het gaat natuurlijk om de beschikbaarheid van dat water. U hebt terecht gezegd dat de Maas een regenrivier is. Als er geen regen valt, is er ook geen water in de Maas. Het drinkwater is misschien nog op te lossen. Er zijn tal van systemen voor. Daar gaat het over in Nederland. We hebben 700 miljoen kubieke meter nodig om in Vlaanderen onze gang te kunnen gaan. Dat is 15 kubieke meter per seconde. Maar als dat water niet beschikbaar is, dan hebben we evenveel miljoenen euro's aan economische schade.

We moeten toch zien – ook met dat afschakelplan – dat we terechtkunnen, ook met het Albertkanaal. We willen in de toekomst meer over het water transporteren. We willen meer met dat water gaan doen. Dan vraag ik me af of dat wel altijd beschikbaar zal zijn.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, dank u voor uw antwoord. U verwijst natuurlijk naar het crisisplan dat is opgesteld, en het klopt dat er voor dit jaar geen probleem is. Die studie waar we naar verwezen, ging over een prognose voor de komende jaren. Daaruit blijkt dat we op termijn een structureel probleem zullen hebben. En onze vraag, mijn vraag, was alvast welke structurele maatregelen u zult nemen om te voorkomen dat we in de problemen komen.

Ik verwijs naar de scheepvaart. U hebt een aantal maatregelen opgesomd die zorgen dat we tijdelijk het probleem kunnen oplossen. Maar we weten dat de scheepvaart een enorme gebruiker is van water. Hoe zult u ervoor zorgen dat de drinkwatervoorziening, die we echt nodig hebben uit dat Albertkanaal, niet in het gedrang komt ten gevolge van de hoge nood aan water voor die scheepvaart?

30 procent van ons drinkwater wordt gebruikt door de industrie. Onlangs hebben we hier gediscussieerd over de vergunning van INEOS. INEOS gebruikt voor 100.000 inwoners aan drinkwater voor haar productieproces. Minister, welke maatregelen zult u nemen om het drinkwaterverbruik in de scheepvaart en in de industrie te beperken, zodanig dat de drinkwatervoorziening niet in het gedrang komt?

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Minister, het ging natuurlijk al over het afwegingskader. Dat lijkt me nogal evident. Mijn vraag is eigenlijk heel kort en simpel. Na de ingebruikname in 2021 was er voorzien om aanbevelingen en aandachtspunten te gaan evalueren. Op de site van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) is er sinds juni 2021 eigenlijk geen update verschenen. Nochtans gingen er bijstellingen zijn, zoals een dashboard met indicatorsets en waterbalans en dergelijke meer.

Ik vroeg me af hoe het stond met de evaluatie van dat afwegingskader.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Collega Pieters, ik zal niet citeren uit het Limburgs volkslied, maar eigenlijk mogen we gelukkig zijn dat ze eindelijk eens

moeten rekenen op Limburg voor iets. Ze zijn voor een groot deel van ons afhankelijk voor dat drinkwater. Ik ben akkoord met de vragen van de vraagstellers, uiteraard. Ik denk dat we daar zeer sterk op moeten letten, ook met de toenemende klimaatopwarming. Dat is inderdaad een van de afgeleide gevolgen daarvan.

Minister, ik heb een zeer specifieke vraag waar u in principe op moet kunnen antwoorden, vermits u inderdaad uit het Maasland komt, uit Dilsen-Stokkem. Daar is regelmatig sprake van het water dat opgepompt wordt uit de mijnstreekgebieden waar vroeger steenkool ontgonnen is, door de Limburgse Reconvertie-maatschappij (LRM), de vroegere Kempense Steenkoolmijnen (KS).

Regelmatig duikt op dat dat water zou kunnen worden gebruikt voor drinkwater. Dan zijn er weer andere studies die zeggen dat dat niet zo is. Op dit moment, denk ik, wordt het water gebruikt voor irrigatie.

Mijn vraag is: zijn er recente studies of initiatieven om toch te proberen dat water op de een of andere manier te gebruiken voor drinkwater? Wat is de stand van zaken? Hoe staat u daar zelf tegenover?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter, minister en goede collega's, een jaar geleden maar dan een maand verder, in de nacht van 14 op 15 juli 2021, stroomde – om het eigenlijk heel duidelijk te maken, collega Pieters – 3.350.000 liter water per seconde bij ons door de Maas. Het beeld van de Apocalyps heb ik nooit eerder dichterbij gezien.

De Maas is een regenrivier. Het jaar daarvoor, in de zomer van 2020, liep ik in dezelfde tenue die ik nu draag te voet van Smeermaas naar Borgharen en van Lanaken naar Maastricht en had ik helemaal geen natte voeten. We zijn dus gewend om om te gaan met extreme omstandigheden. We moeten ook durven zeggen dat we dat vandaag goed doen. De Waterweg heeft dat eigenlijk heel goed onder controle. Het hele Grensmaasproject is eigenlijk net bedoeld om alle ruimte, collega Schauvliege, aan het water te geven. De Maas is trouwens in Limburg niet bevaarbaar voor de scheepvaart. Daarom hebben wij een Albert-kanaal en de Zuid-Willemsvaart.

Ik denk dat we vooral de boodschap moeten geven: verspilling en verkwisting tegengaan maar geen paniek, net omdat de Vlaamse Waterweg – als het goed is, mag het worden gezegd – de drinkwatervoorziening verzekert. We moeten daar niet aan twijfelen en zeker ook geen twijfel beginnen te spuien.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (cd&v): Ik wil me aansluiten bij deze vraagstelling, waar de collega ernaar verwees dat het weer niet te voorspellen is. Het ene jaar is het heel wat anders dan het andere jaar. De boodschap moet voornamelijk zijn dat we zo min mogelijk hoogwaardig water gebruiken voor laagwaardige toepassingen. Met andere woorden: geen gebruik is het allerbeste, maar we moeten het, als het anders is, maximaal hergebruiken.

U hebt verwezen, minister, naar een aantal stappen die worden gezet als we in een kritische fase komen. En in een laatste kritische situatie hebben we het reactief afwegingskader. Ik heb hetzelfde opzoekingswerk als collega Perdaens gedaan, maar ik meende dat de verantwoordelijkheid in eerste instantie bij uw collega Demir ligt. Ik wil u toch, aangezien u antwoordt vanuit de regering, de volgende vraag voorleggen.

Vorig jaar zou dat reactief afwegingskader worden getest. Maar door de natte periode is dat niet gebeurd. Ik merk nu dat er op de website van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) sinds juni 2021 geen projectupdates meer gebeurd zijn. Wat is er het laatste jaar met dit afwegingskader gebeurd? En hoe zeker zijn we dat hiermee de kosten kunnen worden gedrukt bij het beperken van water-gebruik en dat we anderzijds de noodzakelijke watervoorziening kunnen garanderen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dank u wel, collega's, voor de bijkomende vragen en opmerkingen. Ik zal met de laatste beginnen.

Mevrouw Rombouts en mevrouw Perdaens, het klopt dat het afwegingskader gemaakt is. Men heeft daar al een heel aantal stappen gedaan. Het is in een gezamenlijke opdracht gebeurd door de VMM samen met de Vlaamse Waterweg, het Departement Omgeving, het Agentschap voor Natuur en Bos, Economie en Innovatie. Met al die partners samen heeft men een afwegingskader gemaakt in de lente van 2021. Het is al van toepassing bij droogte, maar omdat we vorig jaar die extreme wateroverlast hadden, is daar minder aandacht aan gegeven.

Tegelijkertijd zijn ook nog een aantal elementen verder in uitwerking. Het gaat dan specifiek over dat dashboard. Dat is men volop aan het uitwerken. Minister Demir neemt daarin volop de lead en het zal er binnenkort wel zijn. Tegelijkertijd kan ik u ook nog meegeven – en dat is dan specifiek de vraag van mevrouw Schauvliege – dat er wat betreft de economische impact van het tekort aan water voor de binnenvaart recent een studieopdracht is gegeven om te kijken wat de impact is op waterschaarste bij onze scheepvaart en hoe we daar toekomstgericht mee moeten omgaan.

Dat is specifiek wat we moeten doen, collega's. Of het, het ene moment, nu gaat over droogte en waterschaarste, of, het andere moment, over wateroverlast: we moeten dat allemaal in kaart brengen en er toekomstgericht een antwoord op bieden. We weten dat de klimaatverandering een blijvende impact zal hebben op heel die waterhuishouding. Vandaar dat we toekomstgericht tal van maatregelen moeten nemen, en dat doen we ook.

Dat doen we enerzijds in het kader van de Blue Deal, waarbij we met heel wat partners bekijken welke maatregelen we op korte termijn en welke we op lange termijn moeten nemen om Vlaanderen weerbaarder te maken. Anderzijds hebben we een expertenpanel aangesteld, onder leiding van Henk Ovink, met heel wat experts in heel wat verschillende disciplines. Dat bekijkt wat er moet gebeuren bij extreem weer, bij periodes van extreme wateroverlast. Ook daar zullen we toekomstgericht moeten bekijken hoe we Vlaanderen weerbaarder kunnen maken, hoe we meer ruimte kunnen geven aan rivieren, aan natuur, zodat er overal voldoende water kan worden vastgehouden en zullen we tegelijkertijd, waar dat nodig is, moeten zorgen voor harde maatregelen, onder andere in de vorm van kaaien en dijken die voldoende stevig en verankerd zijn.

We blijven dat dus allemaal continu doen. Daarnaast doen we ook al heel wat specifiek wat de economische aspecten voor de Vlaamse waterwegen betreft. Ik denk dat ik dat al voor een stuk heb gezegd. Onder andere is er het opsporen van lekken ter hoogte van onze sluizen. Als het waterpeil laag is in droogteperiodes zal men continu gegroepeerd gaan schutten in die sluizen om zo veel mogelijk waterverlies te voorkomen. Als er heel veel water is, als er water-overlast is, dan kunnen die pompen tegelijkertijd ook als waterkrachtcentrale dienen en ook nog energie opwekken. Op die manier proberen we zowel de droogteperiodes als de overschotperiodes echt optimaal te benutten en economisch rendabel te laten inzetten. De lekken worden opgespoord, er wordt continu gekeken naar voldoende infiltratieruimte. De bufferbekkens, de wachtbekkens, de waterbekkens moeten

voldoende worden gemonitord. Uiteraard zijn er ook de sensibiliseringsacties ten overstaan van alle burgers, en de onthardingsmaatregelen. Kortom, dat is een heel gamma aan maatregelen om een antwoord te bieden op al die aspecten.

Mijnheer Keulen, u hebt echter ook een punt als u zegt dat we vandaag ook geen onrust mogen creëren. Men volgt het op. Uit de recente studie blijkt heel duidelijk dat er sowieso tot eind september absoluut geen probleem is qua drinkwatervoorziening. De kraan zal blijven opengaan, maar de boodschap zal wel regelmatig worden gegeven dat men daar zuinig mee moet omgaan wanneer de droogte lang blijft aanslepen.

Mijnheer Vandenhove, specifiek wat de mijnstreek betreft, ik ken de problematiek daar inderdaad. In het mijnverzakkingsgebied in Eisden moet er nog continu water worden weggepompt om te voorkomen dat het hele gebied van Eisden-Dorp volledig blank komt te staan. Een heel deel van dat water gaat ook naar de omliggende waterwingebieden, onder andere naar natuurgebied Het Greven. Het is dus niet zo dat daar aan waterverspilling wordt gedaan. Integendeel, dat wordt optimaal benut. U weet dat er in het verleden al regelmatig studies zijn geweest om te bekijken of men dat water niet als drinkwater kan gebruiken, maar ter zake zijn er nog altijd heel wat tegenstrijdige versies. Ik denk dat u de studies van de Limburgse Reconversiemaatschappij (LRM) wat dat betreft ook wel kent. Ook dat blijven we echter opvolgen. Mocht het nuttig en nodig zijn dat dat water ook als drinkwater wordt gebruikt, dan moeten we dat zeker overwegen, maar vandaag blijkt uit diverse studies dat het niet als drinkwater kan worden gebruikt.

Om te besluiten, we blijven alleszins alles opvolgen, zowel in het kader van de Blue Deal als in het kader van het wat-alsscenario en de studie die op dit moment binnen ons expertenpanel loopt. Dat gaat zowel over droogte- als over wateroverlastscenario's. We moeten daar toekomstgericht een antwoord op bieden opdat eenieder beveiligd zou zijn in heel de kwestie van de waterhuishouding.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Minister, dank u voor uw antwoord. Wij hebben echter helemaal niet aangegeven dat het over september van dit jaar ging. Het is duidelijk dat u de studie waarschijnlijk ook niet hebt doorgenomen, want daarin ging het voornamelijk over 2050 en 2080. Een beetje naar de toekomst kijken zou dus geen kwaad kunnen.

Er worden werken uitgevoerd in de Maasvallei. Er is de verbreding van de winterbedding. Dat wordt voornamelijk gedaan met het oog op een overaanbod aan water, aangezien door de verbreding het debiet dan een beetje kan worden gekalmeerd. Dat heeft echter natuurlijk als bijeffect dat het water kabbelt, dat het niet meer zo is dat de Maas statig zeewaarts vloeit.

Maar dat brengt natuurlijk met zich mee dat als er lozingen zijn – en die zijn er, zowel in Wallonië als in Nederland – het gif op de bedding van de Maas blijft liggen. En dat is in de toekomst mogelijk een groot probleem voor het drinkwater. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, de aarde warmt op en de droogte neemt toe. Opnieuw is er een alarmerende studie die stelt dat op termijn – niet op het einde van dit jaar, noch op het einde van deze zomer, maar op termijn – de drinkwaterbevoorrading wordt bedreigd als we verder doen zoals we bezig zijn. Met andere woorden, er zijn echt structurele maatregelen nodig op alle vlakken: op het vlak van landbouw, op het vlak van industrie, op het vlak van scheepvaart, op het vlak van de huishoudens. En met proefprojecten alleen zullen we er niet

komen. De Blue Deal bevat heel wat interessante maatregelen, maar er zit geen enkele wetgeving in.

Minister, als u Vlaanderen écht wilt voorbereiden op een tekort aan drinkwater, dan zijn die structurele maatregelen en die wetgeving van structureel belang. Ik roep u op om daar echt werk van te maken. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 16.37 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 16.58 uur.*

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet 'Iedereen verdient vakantie' van 29 juni 2018 – 1261 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet 'Iedereen verdient vakantie' van 29 juni 2018.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Van den Brande heeft het woord.

Tine Van den Brande (Groen): Iedereen verdient vakantie, dat is inderdaad zo en dat geldt zeker voor mensen in armoede, mensen met een handicap of chronisch zieken. Met onze fractie onderschrijven wij dan ook het zeer grote belang van dit decreet.

We herinneren ons allen nog als gisteren hoe mensen door de pandemie hun kansen op verbinding verloren en geïsoleerd raakten toen vakanties, uitstappen, cultuur en sport wegvielen. Ontspanning, deelname aan het maatschappelijke leven, vakantie, het zijn basisbehoeften en grondrechten van elk mens.

Vandaag zien we dat de inflatie de drempels voor mensen om op vakantie te kunnen gaan nog verhoogt. De meest recente cijfers leren ons dat ongeveer 870.000 Vlamingen zich geen week vakantie buitenshuis kunnen veroorloven. We kijken dan ook zeer uit naar de uiteindelijke inwerkingtreding van het decreet dat sinds 2018 wacht op de nodige aanpassingen voor de opgedoken knelpunten die naar boven kwamen bij het uitwerken van de uitvoeringsbesluiten. Het is nu maar te hopen dat hiermee alle juridische obstakels uit de weg zijn geruimd.

Wij staan positief tegenover de bredere inzet op vakantiedrempels: naast de financiële drempel ook de fysieke, mentale en praktische drempels waar mensen tegenaan lopen.

Het is ook goed dat er wordt ingezet op maatwerk en dat er meer gevarieerde ondersteuningsinstrumenten worden aangereikt.

Maar het zal het een intensieve en blijvende uitdaging zijn om de doelgroep voldoende te bereiken. Dat is ook wat de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) aangeeft. In 2021 waren dat 144.300 mensen van die 870.000. Er wordt dan ook nog veel te weinig ingezet op de gebiedsdekkende spreiding van de sociale organisatiekantoren, en op een proactieve benadering van de doelgroep.

De minister kiest ervoor om het subsidiereglement voor de sociaal-toeristische organisaties gericht in te zetten voor de vakantiedrempel armoede. Dat is op zich zeer goed, maar de doelgroep moet wel door een hele procedure, want voor de toepassing van het voorliggend ontwerp van decreet is de vakantiedrempel armoede bereikt in het geval dat een individu of een huishouden geen week per jaar vakantie buitenshuis kan nemen wegens financiële redenen, en zij daarenboven in aanmerking komen voor minstens vier andere categorieën van de materiële en sociale deprivatie-indicator (MSD). Met andere woorden: de vakantieganger zal niet enkel moeten aantonen, aan de hand van een verhoogde tegemoetkoming, de Europese armoedegrens, schuldbemiddeling, of UiTPAS, dat hij bij de doelgroep behoort. Daarnaast moet hij ook aantonen dat hij bijvoorbeeld niet minstens om de twee dagen vis of vlees kan eten, versleten of beschadigd meubilair niet kan vervangen, of niet minstens eenmaal per maand met familie of vrienden kan afspreken, of zijn woning niet degelijk kan verwarmen.

Wij vrezen dan ook dat deze uitgebreide bewijslast zal leiden tot non-take-up door schaamtegevoelens, de inbreuk op de privacy, en door de complexiteit, en dat zo een groep heel kwetsbaren alsnog niet zal worden bereikt. Dit komt naast het tekort aan proactieve benadering van de doelgroep en de onvoldoende gebiedsdekkende spreiding.

Wij gaan ons dan ook onthouden op dit ontwerp van decreet.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (cd&v): Minister, collega's, exact vier jaar geleden was ik een van de indieners van het oorspronkelijke decreet 'Iedereen verdient vakantie', omdat iedereen recht heeft op vakantie en het de taak is van de overheid om de drempels die mensen ervan weerhouden om deel te nemen aan vrijetijdsactiviteiten of vakantie weg te werken. Dat moet gebeuren met prioriteit voor mensen in armoede, zieke mensen en mensen met een handicap.

Vakantiedrempels stellen zich niet enkel in het vinden of het betaalbaar zijn van logies. Het gaat om een combinatie van drempels in de hele vakantieketen. Daarom is het van belang om op maat te werken. Aanbod en dienstverlening moeten bruikbaar, begrijpbaar, bereikbaar, betaalbaar en beschikbaar zijn. Het zijn de drempels die men zelf niet kan overwinnen die dit ontwerp van decreet moet wegwerken, voor zowel individuen als groepen.

De financiële drempel wordt aanzien als de belangrijkste. Wie in armoede leeft heeft vaak niet de middelen om andere drempels te overwinnen. De oplossing ligt in het werken op maat van de vakantieganger. Dat vergt inspanningen van de vakantieverstrekker, en toeleiding door bemiddelingskantoren en sociaal-toeristische organisaties. Vandaar dat dit ontwerp van decreet voorziet in een waaier van instrumenten: het charter en de stuurgroep 'Iedereen verdient vakantie', de werking- en impulssubsidies, en de erkenning van de bemiddelingskantoren. De overheid moet immers blijven zorgen voor een voldoende groot en kwalitatief aanbod aan sociaal toerisme in eigen land.

We kijken dan ook met grote verwachtingen uit naar de inwerkingtreding van dit nieuwe ontwerp van decreet, en we waren zeer tevreden dat deze Vlaamse Regering 1 miljoen euro extra voorzag voor de uitvoering ervan. Jammer genoeg doken er bij het opstellen van de uitvoeringsbesluiten juridische problemen op, die we dus met dit ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet wegwerken en oplossen. Minister Demir stelde ook enkele bijstellingen voor, die op onze goedkeuring kunnen rekenen. Het subsidie-instrument voor de sociaal-toeristische organisaties wordt gericht ingezet op de vakantiedrempel armoede, en er wordt in een financiële ondersteuning van de 'Rap op Stap'-kantoren voorzien.

Vanuit de cd&v-fractie zullen we dit ontwerp van decreet uiteraard goedkeuren. Onze fractie hoopt dat daarmee alle juridische obstakels uit de weg geruimd zijn, zodat het ontwerp van decreet eindelijk in werking kan treden en de voorziene middelen toegekend kunnen worden aan de organisaties die vakantiedrempels wegnemen. De socio-economische gevolgen van de covidpandemie, maar vooral ook de inflatiecrisis waarmee we nu te kampen krijgen, hebben de vakantiedrempels voor veel mensen immers verhoogd.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Uit nieuwe cijfers die Statistiek Vlaanderen gisteren bekendmaakte, blijkt dat in 2022 maar liefst 13 procent van de Vlamingen niet op vakantie kan, net om financiële redenen. 870.000 Vlamingen geven aan dat ze zich geen week vakantie buitenshuis per jaar kunnen veroorloven. Met de inflatie en de stijgende energiekosten wordt het dus voor een bepaalde groep nog moeilijker. Nochtans, door op vakantie te gaan – of het ver weg of dichtbij is, of het voor één dag of voor een paar dagen is, of je alleen gaat, met je gezin of in groepsverband – kom je even uit de dagelijkse sleur en kun je je batterijen opladen. Iedere Vlaming heeft daar recht op in ons Vlaanderen, maar het is niet voor elke Vlaming vanzelfsprekend. Daar moeten we iets aan doen.

Naast mensen met financiële problemen, die vaak ook voor mentale problemen zorgen, kunnen ook mensen met een beperking of met een gezondheidsprobleem moeilijkheden ondervinden om op vakantie te gaan. Ze hebben op vakantie bijvoorbeeld specifieke zorgen nodig. Er zijn niet enkel de moeilijkheden bij het zoeken naar aangepaste overnachtingsmogelijkheden, maar ook het vervoer naar de vakantieplek kan een drempel zijn. Zodra ze daar zijn, zijn er de zorgen rond aangepaste voeding en dagbesteding. Al de zaken die een drempel vormen om op vakantie te gaan, moeten we proberen om zo goed mogelijk weg te werken.

We hebben daar dan ook iedereen voor nodig: zowel de sociaal-toeristische organisaties die vakanties organiseren als ondernemers die willen helpen om iedereen dat recht op vakantie te geven. Gelukkig zijn er heel wat ondernemers in Vlaanderen die daaraan willen meewerken en die dit ook zien als een maatschappelijke opdracht. Daarnaast heb je ook bemiddelaars nodig, mensen en organisaties die de mensen toeleiden naar het gepaste aanbod. Daarom moeten ze het aanbod dus goed kennen, en dat vraagt tegelijk maatwerk. Het Steunpunt Vakantieparticipatie, maar ook de 'Rap op Stap'-kantoren doen daarin fantastisch werk. Al die mensen – de privéondernemers, de bemiddelaars, de 'Rap op Stap'-kantoren en de sociaal-toeristische ondernemers – vormen samen een netwerk. Vandaag telt dat netwerk 'Iedereen Verdient Vakantie' maar liefst 3000 organisaties. Vorig jaar werden daarmee bijna 150.000 Vlamingen bereikt en kregen die een kans om op vakantie te gaan.

Dat inzetten op sociaal toerisme is hoe dan ook, zelfs nu meer dan ooit, een absolute meerwaarde binnen het Vlaamse toerismebeleid. Dit voorliggend decreet uit 2017 waar juridische problemen mee waren en waarvoor nu het ontwerp van wijzigingsdecreet voorligt, is daarin een belangrijk instrument. Want dat decreet-kader, dat al bestond sinds 2003, werd inderdaad in 2017 na een grondige evaluatie met de sector aangepast. Daarbij werd voor het eerst gekeken naar de privésector en het hele netwerk. Om dat netwerk duidelijk te maken, ondertekenen de organisaties die daaraan willen meewerken een charter. Ze krijgen daarvoor ook een label, zodanig dat het zichtbaar is voor allen.

Daarnaast wordt er met dit ontwerp van decreet ook voor gezorgd dat de erkende sociaal-toeristische organisaties – bijvoorbeeld het Rode Kruis, Horizont en Kansen voor Kinderen – op structurele, maar ook op projectmatige basis gefinancierd kunnen worden. Met de bijstelling die we nu doen, kunnen ook de 'Rap op Stap'-

kantoren versterkt worden en krijgen ook die nu toegang tot een financiële ondersteuning.

Zoals ik zonet gezegd heb, kwamen er bij de uitvoering van het decreet enkele knelpunten naar voren, onder andere rond de Europese staatssteunregels. Het zou inderdaad jammer zijn dat bijvoorbeeld toegekende financiering op vraag van Europa dan terugbetaald zou moeten worden. We hebben met dit ontwerp van wijzigingsdecreet dit euvel verholpen en we geven tegelijk de sector en de Vlaming met een vakantiedrempel maximale kansen.

Ik kijk evengoed, zoals collega Jans, uit naar de uitvoeringsbesluiten, maar ik hoor dat die al op komst zijn, zodanig dat het decreet in werking kan treden op 1 januari 2023, zoals voorzien is.

Kortom, en als besluit: dit ontwerp van decreet biedt maximaal kansen om de sociaal-toeristische sector verder te professionaliseren en het recht op vakantie voor nog meer mensen mogelijk te maken. Het is in elk geval belangrijk dat de basisfilosofie van het 'Iedereen verdient vakantie'-decreet uit 2018 behouden blijft en, meer nog, wordt versterkt met dit wijzigingsdecreet. We moeten de sector en de Vlaming ook maximaal de kans geven om ieders recht om op vakantie te gaan waarmaken in Vlaanderen. *(Applaus van Kathleen Krekels en Axel Ronse)*

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Onlangs hebben we deze decreetswijziging inderdaad besproken in de commissie Toerisme. De Vlaams Belang-fractie staat zeker achter het principe dat iedereen vakantie verdient, laat dat duidelijk zijn. In de commissie hebben we echter een aantal bezorgdheden geuit, bijvoorbeeld over de controle rond de subsidiëring bij de netwerkpartners.

Ik vraag me af of misbruiken momenteel maximaal kunnen worden uitgesloten. De zelfsturing voor de sociaal-toeristische kantoren met subsidiëring zal alleszins van dichtbij moeten worden opgevolgd.

Dan was er bijvoorbeeld ook nog de kwestie rond de verwerking van de persoonsgegevens, zoals aangegeven door de Raad van State en de Vlaamse Toezichtcommissie. Daar waren toch wel wat bezorgdheden over.

Ten derde vind ik dat er ook te weinig duidelijkheid is over wie nu precies allemaal zal worden bereikt. Hoe ziet de samenstelling van de doelgroep eruit? Zijn dat voornamelijk mensen die over onze nationaliteit beschikken of net niet? Is dat evenredig verdeeld? Dat weten we niet, ik kan daar momenteel geen cijfers over geven. Nochtans: meten is weten, en ik vind dat de Vlaamse belastingbetaler het recht heeft om dat te weten. Daarom roep ik u op om dat toch zo snel mogelijk in kaart te brengen.

Dus, voor alle duidelijkheid: onze fractie staat zeker achter het principe dat iedereen vakantie verdient, maar de aanwezigheid van nog te veel vage elementen in deze decreetswijziging, het feit dat we niet weten wie we momenteel allemaal exact bereiken en de veel te ruime marge om te veel zaken via de uitvoeringsbesluiten te regelen, zijn voldoende redenen waarom de Vlaams Belang-fractie zich straks bij de stemming zal onthouden.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Als Vooruit ondersteunen wij uiteraard ook heel erg dat iedereen vakantie verdient. Ik ga bij mijn tussenkomst focussen op de manier waarop dit decreet tot stand is gekomen, in 2018, maar ook nu.

In 2018 waren wij, of de toenmalige s.pa-fractie, de enige die niet voor hebben gestemd. We hebben ons toen ook al onthouden, net omdat er toch een hele reeks lacunes in dat decreet zaten. De totstandkoming van dit decreet heeft allerminst een schoonheidsprijs gehaald. Er waren maar liefst 35 amendementen bij het oorspronkelijke decreet, nog 2 errata achteraf, en vervolgens bleek dan ook dat het decreet onuitvoerbaar was indien er geen wijzigingen zouden worden doorgevoerd. Dat zijn de wijzigingen die vandaag voorliggen.

Ik heb de voorbije maanden al heel wat mensen uit de meerderheid uitspraken horen doen dat er hier in Vlaanderen door rechters wordt geregeerd: een heel prominent lid van de meerderheid in het kader van de Oosterweelwerken en recent nog toen het Grondwettelijk Hof de eindtermen in het onderwijs terugfloot. Collega Rutten zei nogal fel dat we een onafhankelijke juridische dienst moeten hebben om duidelijk te maken dat de wetten geen vodge papier zijn.

Dan heb ik één heel duidelijke boodschap aan de meerderheidspartijen: begin alvast eens met het advies dat jullie bijvoorbeeld krijgen van de Raad van State, ernstig te nemen. En luister ook eens ernstig als de oppositiepartijen heel pertinente punten meegeven over dingen die niet kloppen in jullie decreet. Hadden jullie in 2018 immers naar die adviezen geluisterd en naar onze collega's van de toenmalige s.pa-fractie, dan hadden we hier nu wellicht niet gezeten en hadden we dit vier jaar geleden al kunnen laten ingaan.

Ook nu weer was er geen vlekkeloos juridisch parcours. U werd al teruggefloten door de Raad van State, minister, omdat er een andere versie werd voorgelegd dan degene die werd goedgekeurd door de regering. Er zou worden aangepast op basis van het advies van de privacycommissie. Dat was dus een vormfout en het ontwerp moest weer naar de Vlaamse Regering.

Er zitten uiteraard een aantal hele goede dingen in deze decreetswijziging, maar opnieuw heeft de Raad van State een aantal adviezen aangebracht. Op een aantal daarvan is ingegaan, maar er wordt bijvoorbeeld niet tegemoetgekomen aan het feit dat er een zeer verregerende bevoegdheidsdelegatie is aan de Vlaamse Regering, wat door de Raad van State toch als problematisch wordt ervaren.

Ik vrees dus dat de ezel zich een tweede keer aan dezelfde steen stoot en vanwege die redenen gaan wij ons als fractie dan ook onthouden op dit decreet.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Collega's, de coronaperiode heeft ons alleszins een iets geleerd. Alhoewel, we hebben heel wat zaken geleerd, maar een daarvan is toch dat wij als mens niet gemaakt zijn om voortdurend in ons kot te blijven, zoals collega De Block het zo mooi verwoordde. Er eens een dagje tussenuit knijpen of enkele dagen op vakantie gaan, dat doet iedereen mentaal deugd. Maar we beseffen ook dat zoiets natuurlijk niet voor iedereen evident is. Sommige mensen ondervinden serieuze drempels die hen dat verhinderen. Deze kunnen zeer uiteenlopend zijn. Het kan een mentale drempel zijn, een praktische, fysieke drempel, maar ook financiële drempels, zeker nu het leven op heel wat vlakken toch een pak duurder wordt. Gaande van de brandstof naar verwarming of elektriciteit tot de winkelkar, we mogen inderdaad niet blind zijn voor de gevolgen van stijgende inflatie op de reisplannen van vele mensen.

Ik heb zelf onlangs ook nog een agglomeratie bezocht die zeer sterk inzet op 'iedereen verdient vakantie' en ik moet zeggen dat het een prachtig gegeven is hoe die mensen zich voor iedereen inzetten, zich telkens opnieuw aanpassen aan andere situaties, aan vragen, aan bekommernissen enzovoort. Die drempels wegnemen – of toch trachten weg te nemen – en zeker te verlagen is noodzakelijk en daarom heeft Vlaanderen het decreet 'iedereen verdient vakantie'. De update

van het 'Toerisme voor Allen'-decreet – wat trouwens al bestaat sinds 2004 – kende in 2018 al een eerste leven, maar we stuiten toch nog op enkele knelpunten en noodzakelijke verbeteringen. Daarom zijn we tevreden dat we die punten nu aanpakken met het nieuwe decreet.

Een belangrijke vernieuwing in het decreet is toch de focus op alle individuele noden, een verhaal dat wij men onze liberale fractie absoluut ondersteunen. Collega Talpe heeft dat al benadrukt tijdens de bespreking in de commissie. We kunnen en mogen iedereen niet onderverdelen in een specifiek hokje, maar we moeten wel kijken naar alle behoeften die er zijn en daarop inspelen om zoveel mogelijk drempels weg te werken. Het spreekt voor zich dat die aanpak beter is en dat die zelfs noodzakelijk is. Wij stellen vast dat de knelpunten uit het decreet van 2018 grondig onderzocht en aangepakt werden in nauw overleg met de sector. Dat is voor ons cruciaal. Zij zijn immers de ervaringsdeskundigen op het terrein. Wij kunnen ons zeker vinden in de beleids optie die hier werd gekozen en zijn bovendien tevreden dat de oorspronkelijke insteken van het decreet behouden blijven. Kortom, de liberale fractie gaat dit onverminderd goedkeuren. Dat er nu maar snel van start kan worden gegaan.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1261/2)

– *Artikel 1 tot en met 20 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Veldwetboek van 7 oktober 1886, het Bosdecreet van 13 juni 1990, het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002, wat betreft het beschermen van de bossen en het natuurbeheer van openbare terreinen

– **1292 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 5**

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Veldwetboek van 7 oktober 1886, het Bosdecreet van 13 juni 1990, het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002, wat betreft het beschermen van de bossen en het natuurbeheer van openbare terreinen.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (cd&v): Bij dezen wens ik mee te geven dat wij dit ontwerp van decreet, waar een aantal elementen in staan, volledig zullen goedkeuren.

Minister, ik heb u echter – en ik wil de tussenkomst kort houden – in de commissie een vraag en een bezorgdheid meegedeeld, namelijk het feit dat het voor die terreinen waarvoor er een beheerplan wordt opgemaakt in de toekomst niet meer mogelijk is er een kampvuur te houden, tenzij dat expliciet opgenomen is in de beheerplannen. We staan natuurlijk voor de zomer en hebben het net gehad over 'iedereen verdient vakantie'. Heel wat jongeren kijken vol goede moed en enthousiasme uit naar het moment van het jaar, zijnde op kamp gaan, en hét moment op kamp is het kampvuur. Het zou dus heel spijtig zijn als kampvuren niet zouden kunnen doorgaan, aangezien we nu met een wijzigende regelgeving zitten.

Wanneer de weersomstandigheden het effectief niet toelaten en er extra voorzorgen moeten worden genomen, kan iedereen zich daar, denk ik, in vinden, maar wanneer het louter gaat om een technische bepaling waarin staat dat de kampvuurplek die wordt ingericht ook moet zijn opgenomen in het beheerplan omdat er anders geen kampvuur meer kan plaatsvinden, kan het niet de bedoeling zijn om dat deze zomer mee te maken.

Minister, in die zin heb ik u een aantal weken geleden gevraagd of u een over-zicht hebt van de kampvuurplekken op terreinen waar er momenteel wel al een beheerplan is maar die niet zouden zijn opgenomen in dat beheerplan, en welke acties u zou ondernemen opdat die terreinen tegen de zomer in orde zouden zijn en de kampen met hun kampvuur kunnen plaatsvinden. Daarover zou ik graag een antwoord van u krijgen, zodat we met een gerust hart deze zomer tegemoet kunnen gaan en iedereen het kamp van zijn leven kan beleven.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, net zoals in de commissie blijven wij hier op onze honger wanneer het gaat over deze regeling over het bosbehoud. Deze regeling gaat eigenlijk vooral over een aantal aanpassingen die de boscompensatie vlotter zouden doen verlopen. Zo wordt de mogelijkheid gecreëerd waarbij overheden, lokale besturen, zelf compensaties kunnen uitvoeren en daar zelf een bedrag voor kunnen vaststellen. Wij denken dat dit op zich een positieve evolutie is, maar wat we niet terugvinden in dit ontwerp van decreet zijn incentives om ervoor te zorgen dat bos bos blijft.

De Vlaamse Regering heeft als doel om tegen het einde van deze legislatuur 4000 hectare extra bos te hebben. De teller staat op dit moment op 654 hectare. De eerste stap die moet worden gezet om aan bosuitbreiding te werken, is ervoor zorgen dat bos bos blijft. Dat lezen wij niet in dit ontwerp van decreet. Jaarlijks wordt gemiddeld 200 hectare bos ontbost in woon- en industriegebied met positief advies van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). Wij stellen voor, en daar hebben we ook een amendement voor ingediend, om dat moeilijker te maken zodat waardevol bos dat mogelijk wordt gekapt, grondig wordt onderzocht alvorens men toestemming geeft om te kappen. Op dit moment is het onduidelijk of dat gebeurt. Verder stellen wij voor om net als in de andere bestemmingen op het gewestplan een ontheffing op te leggen zodat het ANB wel degelijk de afweging maakt of het bos niet te waardevol is voor het een positief advies geeft voor het kappen ervan. Immers, zoals ik al zei, wordt in 90 procent van de gevallen waarin er een vraag is aan het ANB om positief advies voor het kappen van bos in woon-en industriegebied, dat positief advies ook afgeleverd. Het is daarop dat de vergunningverlener zich baseert om de vergunning af te leveren. Dat probleem wordt met dit ontwerp van decreet niet opgelost.

Ons voorstel vanuit de Groenfractie is dan ook om die ontheffing op te leggen, zodat die afweging grondiger gebeurt en een aanvraag om waardevol bos te kappen niet zomaar wordt toegestaan. We hebben daarvoor een amendement ingediend en wij hopen dan ook dat u daarmee instemt.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): In het regeerakkoord staat dat we inderdaad 10.000 hectare bos meer willen tegen 2030 en 4000 hectare in deze legislatuur. Ik deel de zorg van collega Schauvliege wat het bosbehoud betreft. Ik heb daar in het verleden nog initiatieven toe genomen. Maar hier gaat het natuurlijk over iets anders. Hier gaat het inderdaad over het alvast wegnemen van een aantal hinderpalen wanneer het erop aankomt extra bos te creëren.

Ten eerste verhogen we het ruimtelijke rendement bij bosuitbreiding door de afstandsregels aan te passen. Ten tweede wordt het boscompensatiemechanisme bijgesteld en krijgt de vergunningverlenende overheid meer betrokkenheid. Ten derde wordt het beheer van natuurgebieden geoptimaliseerd, waardoor er minder versnippering is. Ten vierde, belangrijk, wordt de strafrechtelijke bescherming van bossen geregeld.

Voor ons zijn dat stappen in de goede richting, collega Schauvliege. En om die reden gaan we dit ontwerp van decreet natuurlijk ook goedkeuren.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Wij hebben een klein bezwaar dat we zouden willen rechtzetten, en dat is het principe van stilzwijgende vergunning, omdat dat in de rechtsleer, zowel in internationale als in nationale rechtspraak, in het verleden reeds voorwerp van grote kritiek geweest is. Het gevaar bestaat immers dat de vergunningsaanvrager op die manier een vergunning verkrijgt zonder dat de bevoegde overheid zelfs maar ernstig of reëel de vergunningsaanvraag heeft onderzocht. Het is niet denkbeeldig dat daardoor de rechten van de derden ernstig worden geschaad en het vertrouwen van de burger in de vergunningverlenende overheid aftakelt.

Daarnaast dient elke beslissing over een vergunningsaanvraag, ongeacht of het college van burgemeester en schepenen (CBS) de vergunning toekent of weigert, door het lokaal bestuur op afdoende en draagkrachtige wijze gemotiveerd te worden. Niet alleen bij een weigering van een vergunning, maar ook bij toekenning van de gevraagde vergunning dient de motiveringsplicht door het bestuur te worden nageleefd, opdat elke rechtsonderhorige die door die bestuurshandeling in zijn of haar belangen wordt geraakt, met kennis van zaken voor zijn of haar rechten kan opkomen. Wij hebben daaromtrent ook een amendement ingediend.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Voorzitter, minister, collega's, we zijn drie jaar ver in deze legislatuur. Dat wil zeggen dat 60 procent van de legislatuur voorbij is. Er is wat betreft nieuw bos ongeveer 15 procent van de doelstelling die deze regering zichzelf heeft opgelegd, gerealiseerd. En dat is in de meest optimistische berekening.

Je zou dus denken dat als men die ambitie serieus neemt om 4000 hectare bijkomend bos – en dat is op zich al niet veel – te realiseren in deze legislatuur, het alle hens aan dek zou zijn, dat volle bak alle mogelijkheden zouden worden uitgeput, dat alle mogelijke risico's dat er nog bos verdwijnt, zouden worden vermeden, dat alle deuren daarvoor dicht zouden gaan en dat er gigantisch zou worden ingezet op het alsnog realiseren van die stilaan onmogelijk wordende ambitie. Dat is jammer genoeg niet het geval.

Er zitten in dit ontwerp van decreet wel een aantal goede zaken. We hebben daar ook in de commissie op gewezen. Maar fundamenteel zal het ook na het goedkeuren van dit ontwerp van decreet nog altijd zo zijn dat het financieel voorde-

liger en eenvoudiger is om compensatie te betalen nadat men een bos kapt, dan om in natura de compensatie uit te voeren en er dus bijkomend nieuw bos zal zijn. Dat voelt niet echt als dringend. Dat voelt niet echt als ambitieus. Dat voelt niet echt als: 'We gaan dit nu echt waarmaken'. Het voelt als een vorm van gelatenheid bij de Vlaamse Regering: 'We hebben veel beloofd, maar we gaan het niet waarmaken en we hopen dat niemand het ziet.'

Dat alleen al is al een reden om dit ontwerp van decreet niet heel enthousiast goed te keuren, maar ten tweede ben ik het ook eens met de opmerkingen van collega Schauvliege over de bescherming van bestaand bos, dat vaak vele malen waardevoller is dan wat men nieuw aanplant en dat een kwaliteit heeft, ook qua biodiversiteit, die daar vele malen bovenuit gaat. Het is dus extreem belangrijk om dat te beschermen. En we merken de voorbije jaren toch heel vaak dat de adviezen, ook van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), daar te weinig rekening mee houden en dat dus de lokale besturen bijzonder weinig argumenten krijgen om aanvragen om ontbossing te mogen doen, te weigeren.

We zullen dus sowieso met Vooruit het amendement van de collega's van Groen mee goedkeuren. We hebben jammer genoeg in de commissie gemerkt dat ook daar de 'sense of urgency' bij de meerderheidspartijen niet groot genoeg is om daarin mee te gaan. En dus zullen we ons naar alle waarschijnlijkheid met enig gevoel voor teleurstelling onthouden bij de stemming over het ontwerp van decreet.

Want nog eens, dit zijn kleine stapjes, maar deze regering had op het vlak van bijkomend bos en boscompensatie grote sprongen voorwaarts beloofd. We zien die jammer genoeg niet. En met alleen maar woorden kom je niet vooruit. Ik heb het al een paar keer moeten zeggen in deze legislatuur: aan praatjes groeien geen blaadjes. Dat zal in dit geval jammer genoeg opnieuw het geval zijn. (*Applaus van Kurt De Loor*)

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Collega's, in tegenstelling tot de voorgaande spreker is onze fractie wel heel positief en tevreden met dit ontwerp van decreet. Het is een stap in de goede richting, minister, om de ambitieuze doelstellingen van deze regering te realiseren. De doelstelling in het regeerakkoord is heel duidelijk: 4000 hectare extra bos tegen 2024 en 10.000 hectare tegen 2030. Het klopt dat de teller, zo heb ik ook in de commissie gezegd, momenteel nog heel laag staat, namelijk op 654,1. Er is dus nog heel wat werk aan de winkel. U weet allemaal dat ik een zeer positief ingesteld persoon ben. Ik kijk dus enorm uit naar de realisatie van die 4000 hectare. Als parlamentslid en als lokaal politica zal ik dan ook het nodige doen om mijn steentje bij te dragen om dat te realiseren.

Die doelstelling gaat enkel over bosuitbreiding en niet zozeer over compensatie. We moeten natuurlijk ook wel zorgen dat wanneer ontbossing is toegestaan, dit tijdig, snel en heel efficiënt wordt gecompenseerd. Minister, wat mij betreft kan en moet de handhaving echt wel worden aangescherpt. De Panoreportage over spookbossen en compensatiebossen waarvan tot 80 procent van de aanplantingen door de droogte afsterven, hebben ons met de neus op de feiten gedrukt. Daar is dus nog een tandje bij te steken.

Dit ontwerp van decreet voorziet daarvoor een aantal wijzigingsbepalingen die deze compensatie moeten verbeteren. Zo zal het feit dat openbaar bos altijd in natura zal moeten worden gecompenseerd, wellicht ook een verschil gaan maken. Ook de termijn dat dit binnen de drie jaar moet gebeuren, is een nodige incentive om dat wat sneller te gaan doen in de toekomst. Het is goed en logisch om aan privé-eigenaars de keuze te laten om dat te compenseren in natura of financieel.

Een ander versterkend punt is dat wanneer de vergunningverlenende overheid een vergunning voor ontbossing aflevert tegen een advies van ANB in, de voorziene keuzemogelijkheid vervalt en zij ertoe verplicht wordt om op dat moment zelf in te staan voor het realiseren van die boscompensatie. Er is dan ook een bijkomende responsabilisering om de aangevraagde ontbossing effectief op een zorgvuldige wijze te gaan beoordelen. Met dit ontwerp van decreet wordt ook toegestaan dat in de toekomst op anderhalve meter van de perceelsgrens van agrarisch gebied ook zal kunnen worden aangeplant, wat dus ook het ruimtelijk reglement van bosuitbreiding zal vergroten.

Minister, dat zijn toch een aantal goede elementen en stappen in de goede richting. We kijken uiteraard uit naar de verdere realisaties. We kijken ernaar uit om hopelijk op het einde van de legislatuur te kunnen klinken op het realiseren van de doelstelling die in het regeerakkoord staat. *(Applaus van Maurits Vande Reyde en Bart Van Hulle)*

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u wel, collega's. Ik ga heel kort in op de vraag van collega Rombouts. De plaatsen waar kampvuren mogen, zijn opgenomen in de natuurbeheerplannen. Normaal zet ANB jaarlijks een goede communicatie op naar de jeugdorganisaties om duidelijk te maken waar een kampvuur kan en waar niet. Ik zal het nog eens herhalen om dat opnieuw te doen.

De doelstelling van 4000 hectare extra bos is een gigantische doelstelling. Wij hebben er hemel en aarde voor bewogen, zeker in het begin, om die gronden te gaan zoeken. Wij hadden ook een taakstelling. Ik kan meegeven dat de Vlaamse administraties en de Vlaamse overheden aan onze doelstelling zullen geraken. We hebben al ongeveer 400 hectare grond, waarvan de helft al bebost is. De andere helft zal het komende plantseizoen verder worden bebost. We zien ook dat de natuurverenigingen het eerste jaar wat moeilijk hadden om op zoek te gaan naar die gronden. Maar ook zij hebben ons meegegeven dat ze wel aan hun doelstelling zullen geraken. Ik maak me daar ook geen zorgen over.

We zien wel twee zaken die niet goed zijn. Dat zijn, met name, de lokale besturen die heel fel achterop hinken. Ik denk dat hier ook heel veel burgemeesters of schepenen zijn, dus, bij dezen, ook nog eens de vraag aan hen, want Vlaanderen betaalt grotendeels mee. Ik zal kijken of we die subsidie nog wat extra moeten verhogen, maar daar zien we echt wel een grote achterstand. Ik denk dat we ook binnenkort de beste leerlingen in de bloemetjes moeten zetten – en de slechte leerlingen misschien ook. Misschien kan een beetje concurrentie ervoor zorgen dat zij ook die taakstelling doen. En een tweede groep waarbij we zien dat zij achter staan – en dat is nog erger dan bij de lokale besturen –, dat zijn de private landeigenaars, die ook een doelstelling op zich genomen hadden. Ik denk dat zij ongeveer 500 hectare wilden bebossen.

Dus zowel de lokale besturen als de private landeigenaars, waarmee ik meer-maals gesprekken heb gevoerd – wat ik nog eens opnieuw zal doen –, zullen de komende jaren aan hun doelstelling moeten voldoen. Vlaanderen stelt heel veel middelen ter beschikking, meer dan 120 miljoen euro, wat ongezien is.

Ik besef heel goed dat het niet altijd gemakkelijk is om gronden te vinden. Wij zijn met de Vlaamse overheid ook echt op zoek moeten gaan. Als ik me niet vergis, zouden we ook hopelijk snel tot een evaluatie van de pacht moeten komen, waar ook nog een aantal zaken in zitten die de bosuitbreiding kunnen bevorderen. In ieder geval is dan de richting waar we naar toe moeten gaan, namelijk meer bos in Vlaanderen, wel heel duidelijk.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (cd&v): Ik excuseer me omdat ik toch nog even de vraag herhaal, minister, want ik denk dat u me verkeerd begrepen hebt. Er zijn vandaag terreinen waar er bivakplaatsen en ingerichte kampvuurplekken zijn, en waar dus in het verleden altijd kampvuren hebben kunnen plaatsvinden. Nu stelt het decreet dat daar enkel maar een kampvuur kan plaatsvinden als die kampvuurplek ook opgenomen is in het bosbeheer- of in het natuurbeheerplan. Er zijn locaties die niet opgenomen zijn, en daarover gaat mijn bezorgdheid.

Het kan niet zijn dat, door de regelgeving die wij net voor de zomer stemmen, verenigingen die deze zomer op kamp gaan op plekken die puur administratief niet zijn opgenomen in het beheerplan, geen kampvuur zouden kunnen organiseren. Daarover ging mijn vraag enkele weken geleden. Kunnen die plekken opgezocht worden? Kan dat opgelost worden tegen deze zomer? Bij dezen stel ik de vraag opnieuw. Kunt u de eigenaars of de verantwoordelijken van die beheerplannen contacteren om dat alsnog heel snel recht te zetten opdat die kampvuurplekken ook effectief opgenomen worden in het beheerplan? Kan er deze zomer op een of andere manier mee omgegaan worden zodat de jeugdorganisaties en de sportverenigingen die daar op kamp gaan, effectief ook wel hun kampvuur kunnen laten doorgaan op de georganiseerde plekken?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Ik zal misschien proberen unog eens een antwoord te geven, mevrouw Rombouts. Ten eerste, het decreet is nog niet gepubliceerd, dus ik denk dat, met de achterstand die er is bij het Belgisch Staatsblad, dat niet voor de komende weken of maanden zal zijn. Er is een gigantische achterstand, wat eigenlijk ook niet goed is voor de democratie. In principe is het de bedoeling dat, als een wet of een decreet goedgekeurd wordt, we niet maanden moeten wachten vooraleer het kenbaar gemaakt wordt aan de burger. Maar er is blijkbaar een heel grote uitval bij het Belgisch Staatsblad, dat is bijna problematisch. Het decreet is dus niet voor morgen of overmorgen.

We zijn op dit moment nog niet op de hoogte van de bivakplaatsen die niet opgenomen zijn in de natuurbeheerplannen, maar ik zal het nagaan. Het kan inderdaad niet zijn dat zij daar, wegens een administratieve regeling, slachtoffer van zijn. Ik ga dat meenemen als aandachtspunt naar het ANB.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Minister, ik wil u toch nog ons amendement voorleggen en iets verduidelijken. In het stuk staat dat, als een vergunning wordt aangevraagd bij de vergunningverlener en men niet op tijd reageert, men de vergunning verleend acht.

Dat wil zeggen, als ik – puur hypothetisch – met u een afspraak heb, en ik geef aan dat het in orde komt als ik niets van u hoor, minister Demir. *(Opmerkingen van minister Zuhail Demir. Gelach)*

U wilt dat natuurlijk heel verkeerd bekijken, maar het is hypothetisch. U komt die afspraak niet na, omdat u geen tijd hebt. U hebt het bericht niet gelezen. U hebt het bericht over het hoofd gezien. U hebt tal van redenen om niet te reageren, maar ik krijg wel het voordeel van u, omdat u zelf niet gereageerd hebt. Vindt u dat als minister van Justitie niet vreemd dat een decreet op zo'n wijze in elkaar zit?

Wij vragen nu dat dat omgekeerd wordt. Dat wil zeggen dat er altijd een reactie moet komen op de vergunningenvrager, gewoon om te vermijden dat er zo'n juridisch probleem optreedt. Dat is niet alleen nu in dit ontwerp van decreet. Het komt ook op rechtbanken voor dat dat gewoon juridisch geen steek houdt.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Heel kort, zonder dat we afspraken gaan maken, collega Pieters. In het Omgevingsvergunningsdecreet is bepaald dat als een overheid niet beslist over een vergunning, deze stilzwijgend geweigerd wordt. Uw amendement is een zaak voor het parlement, maar ik verwijs naar het decreet dat vandaag de dag geldt.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1292/1)

– Artikel 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.

Er is een amendement op artikel 3. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1292/5)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– Artikel 4 tot en met 7 worden zonder opmerkingen aangenomen.

Er is een amendement op artikel 8. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1292/4)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– Artikel 9 tot en met 15 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019

– 1303 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Van dermeersch heeft het woord.

Anke Van dermeersch (Vlaams Belang): Ik ga het kort houden. We hebben al heel uitgebreid gesproken, minister, over het ontwerp van decreet tot wijziging van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën. Er is genoeg gezegd, denk ik. Met het voorliggend ontwerp van decreet wilt u zorgen dat de inconsistenties, onduidelijkheden en hiaten verdwijnen in het juridisch kader. Dat is natuurlijk zeer goed, want dat waren er nogal wat.

U wilt ook de wetgeving eenduidiger formuleren, en dat is nodig, want een Vlaming vindt het niet zo eenvoudig om al die wetgeving, zeker op fiscaal vlak, te begrijpen. Dan wilt u ook nog de subsidies in goede banen leiden. U voert namelijk de conceptnota uit die u in die zin opgesteld hebt. Dat laatste is zeer goed. Daar staan we achter. Dat is broodnodig.

Maar we gaan dit ontwerp van decreet toch niet goedkeuren. We gaan ons onthouden, omdat we vinden – en ik heb u dat in de commissie ook uitgebreid uitgelegd – dat het parlement op een paar puntjes dreigt buitenspel gezet te worden. We vinden ook dat belangrijke principes, zoals het eenjarigheidsbeginsel van de begroting en het primaat van de politiek, in het oog gehouden moeten worden. Ik zal daar niet verder op ingaan, maar u weet uit de bespreking in de commissie wat ik daar exact mee bedoel.

We kijken als het Vlaams Belang uit naar de verantwoording in de algemene toelichting die we zullen krijgen in elke begrotingscontrole light, want dat is hetgeen nu verankerd wordt en ingevoerd wordt. Wij willen heel graag – en dat is een vraag die ik u stel – dat u toeziet dat er een zeer gedetailleerde, inhoudelijke, uitgewerkte algemene toelichting zou zijn bij elke begrotingscontrole light. U hebt dat beloofd, dus ik hoop dat dat inderdaad zo zal zijn.

Wij gaan voor een heel groot deel mee in het ontwerp dat hier vandaag voorligt, maar we hebben toch een paar bedenkingen, en vandaar dat wij ons onthouden.

De voorzitter: De heer Muylers heeft het woord.

Philippe Muylers (N-VA): Ik kan heel kort zijn. Mijn fractie en ik zijn blij dat een aantal principes en begrotingsinstrumenten vandaag decretaal verankerd zullen worden. Ik denk aan heel het prestatiegericht begroten, het belang van het meerjarig perspectief, maar ook bijvoorbeeld heel de brede heroverweging en de uitgaventoetsing. Dat zijn allemaal goede punten. Ook positief is zonder twijfel dat een aantal principes inzake subsidies, die voor mij – en ik denk ook voor heel wat departementen van de Vlaamse overheid – vanzelfsprekend zijn, nu ook voor iedereen decretaal verankerd worden. Ik denk hierbij aan 'geen dubbele subsidië'. Ik denk hierbij ook aan het feit dat de subsidie ingezet moet worden waarvoor ze bedoeld is. Dat klinkt vanzelfsprekend, maar dat was niet altijd zo. Ik kan dus garanderen – maar niemand zal iets anders verwacht hebben – dat onze fractie deze wijziging met heel veel enthousiasme zal goedkeuren.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik zal ook proberen het kort te houden, al zal ik misschien iets langer spreken. Er staan twee heel belangrijke dingen in dit ontwerp van decreet. Ik weet dat sommigen misschien nog denken zich te onthouden of tegen te stemmen. Ik ga proberen hen toch te overtuigen van het belang hiervan, welke ideologie ze ook aanhangen. Het eerste punt is de verankering van de uitgavennorm. Dat klinkt als iets heel technisch, maar dat wil eigenlijk gewoon zeggen dat je je overheidsfinanciën gaat afstemmen op de economische situatie van het moment. Als het economisch goed gaat, kun je buffers aanleggen en dan kun je ervoor zorgen dat je de baten van de economische groei vat. Als het dan slechter gaat of als er een crisis is – we hebben daar de afgelopen jaren wat van gezien –, dan heb je ruimte om de uitgaven op sommige vlakken eventueel te vergroten om je economische groei, je jobs, je welvaart te behouden. Dat is wat die uitgavennorm in mensentaal wil zeggen. Het is een soort van leidraad die je invoert om ervoor te zorgen dat de overheidsfinanciën niet van ontsporing naar ontsporing gaan. We zien – en ik hoef het jullie niet te zeggen – dat onze schuldgraad nu enorm stijgt na de verschillende crisissen en dat we al aan meer dan 700 miljoen euro rentelasten per jaar zitten. Collega's, ook aan de linkerkant: dat is meer dan 700 miljoen euro die je niet aan beleid kunt spenderen. Dat gaat naar rente, dat gaat naar banken, dat gaat naar 'die vuile kapitalisten'. Dat kun je niet besteden aan overheidsbeleid. Dat moet jullie toch ook tot denken aanzetten? Als dat zo verdergaat, gaan we helemaal geen ruimte meer hebben in de volgende legislaturen om nog nieuw beleid te kunnen voeren. Dus alle plannen die jullie nog hebben – en we zijn het er soms eens over en soms niet – staan of

vallen met de vraag of je er de budgettaire ruimte voor hebt. En daarom is die uitgavennorm enorm belangrijk, ook en vooral, denk ik, voor mensen die misschien meer een expansieve overheid aanhangen.

Een tweede punt is de 'verankering van subsidies in goede banen'. Het is een beetje een rare term, maar dat wil eigenlijk zeggen dat we eens komaf gaan maken met de wildgroei en de dubbelsubsidiëring die er vaak is en met het gebrek aan transparantie. En ook hier: je kunt voor een rijkelijk subsidiebeleid zijn. Ik ben dat persoonlijk niet, mijn fractie in het algemeen niet en gelukkig velen in dit parlement ook niet. Maar als je nu toevallig aanhanger bent van het standpunt dat het belangrijk is dat de overheid veel subsidies uitdeelt, dan kun je er toch niet omheen dat er van alles schort aan het huidige subsidiebeleid? We weten vaak ook gewoon niet waar al die subsidies naartoe gaan. De overheid geeft meer dan 14 miljard euro subsidies uit per jaar. 7 miljard daarvan gaat naar entiteiten buiten de overheid, en daar is een totaal gebrek aan transparantie, aan beleidsevaluatie, aan overzicht. Niemand weet nog waar al dat geld heen gaat. En daarom is het goed dat we dit ook verankeren in de codex, gewoon om te zorgen dat die subsidies ook het beoogde effect hebben. Dus zelfs al ben je de grootste subsidiefan, dan denk ik dat je hier nog achter kunt staan.

Tot zover twee zeer belangrijke zaken. Ik hoop dat we hierover een kamerbrede meerderheid kunnen hebben. *(Applaus van Bart Van Hulle)*

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Dank u wel voor de tussenkomsten, want het voelt wat vreemd dat over mevrouw Demir zou tussengekomen worden en niet over zoiets belangrijks als de VCO.

Mevrouw Van dermeersch, eerst en vooral, u zegt dat u zich gaat onthouden, onder andere omdat de algemene toelichting niet ver genoeg zou zijn gegaan. Ik begrijp niet wat dat met de VCO te maken heeft. We bespreken de begroting volgende week. Daar is dat natuurlijk relevant, maar dat heeft met dit deel niets te maken. Trouwens, we hebben vorig jaar van het Rekenhof inderdaad de opmerking gekregen dat de algemene toelichting bij de BA light onvoldoende was, maar we hebben dit jaar uitdrukkelijk van het Rekenhof gehoord dat daar nu wel is aan voldaan. We zitten daar in een leertraject, ik ontken dat niet. We proberen elke keer aan de wieltjes te draaien om een volledig positief advies van het Rekenhof te krijgen, maar we verbeteren elk jaar. Maar goed, dat heeft hier niets mee te maken.

Dank u wel voor de rest van jullie tussenkomsten. Dat onderstreept inderdaad dat we allemaal op hetzelfde idee zitten. De maatregelen die we hier met de VCO nemen, kaderen in een grote beleidslijn: de betrokkenheid van de Vlaming bij wat er met zijn of haar centen gebeurt vergroten. We moeten dat inzichtelijker maken, duidelijker aangeven waar die centen naartoe gaan, heel specifiek. De heer Muyters en de heer Vande Reyde hebben het onderstreept: welke maatschappelijke doelstellingen hebben we met die centen?

Een woordje van dank: in deze VCO zitten heel veel zaken die het resultaat zijn van evaluaties en samenwerkingen met verschillende mensen, onder andere de werkgroep Leesbaarheid van de begroting. Ik weet dat veel mensen onder jullie daarin gezeten hebben. Daar hoort een woord van dank bij, ook voor de mensen van de administratie, het Rekenhof, het Vlaams Parlement en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) die hieraan hebben bijgedragen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie Parl.St. VI.Parl. 2021-22, nr. 1303/3)

– Artikel 1 tot en met 34 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 5 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie, tot wijziging van het Groeipakketdecreet van 2018 en tot uitlegging van artikel 8 van het Groeipakketdecreet van 2018

– 1305 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 5 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie, tot wijziging van het Groeipakketdecreet van 2018 en tot uitlegging van artikel 8 van het Groeipakketdecreet van 2018.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Ik blijf bij het ontwerp van decreet stevig op mijn honger zitten. Er is inderdaad een evaluatie van het groeipakket geweest en er zijn een aantal problemen aangepakt, maar het is, jammer genoeg, heel erg beperkt. We zien bijvoorbeeld dat het probleem van de wezen die geboren werden voor 2019 maar wees werden na 2019, niet structureel wordt aangepakt met dit ontwerp. We zien ook een besparingsmaatregel op het vlak van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen.

Maar ik vind het vooral erg jammer dat jullie hebben nagelaten om een grondige evaluatie te doen om bijvoorbeeld na te gaan in welke mate het huidige groeipakket wordt ingezet in de strijd tegen kinderarmoede. Dat was toch een van de grote kritieken die experts zoals Wim Van Lancker en de Gezinsbond op het huidige groeipakket hadden. Het huidige groeipakket laat heel wat handvatten liggen in de strijd tegen armoede. Het groeipakket kan een heel belangrijk instrument zijn en wordt daar op dit moment niet voor gebruikt. Hoewel aan dit decreet een aantal goede aanpassingen gebeuren, is dit volgens ons de grote gemiste kans. Daarom gaan we ons op dit ontwerp onthouden.

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Collega's, we vinden het positief dat er een aantal zaken worden bijgestuurd, zoals het feit dat leerlingen die in een multifunctioneel centrum verblijven ook als interne leerling worden beschouwd, waardoor ze recht kunnen krijgen op een verhoogde schooltoeslag of dat, als leerlingen tijdens het schooljaar van richting veranderen, ze recht blijven hebben op het hoogste bedrag van de verschillende richtingen.

Voor een kleine groep van wezen zet dit ontwerp van decreet een aantal zaken recht, maar we hebben er in de commissie op gewezen dat voor de grootste groep van wezen of halfwezen dit ontwerp een gemiste kans is, zeker als het gaat over wezen die geboren zijn voor 2019 en pas na 2019 wees zijn geworden. Dat wordt niet rechtgezet.

Daarnaast hebben wij ook nog opmerkingen met betrekking tot het groeipakket voor de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. Er wordt getracht om de ongelijke behandeling tussen enerzijds niet-begeleide minderjarige vreemdelingen in de Vlaamse jeugdhulpvoorzieningen van het agentschap Opgroeien en anderzijds niet-begeleide minderjarige vreemdelingen in een federaal opvangcentrum of de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpverblijven weg te werken. Dit wordt misschien heel technisch, maar ik wil er toch eventjes op ingaan. De eerste groep krijgt een derde, de tweede drie derde van het groeipakket. Momenteel wordt voor de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die in Vlaamse jeugdhulpvoorzieningen verblijven, een derde gestort op een geblokkeerde rekening op naam van de jongere. De rest van het bedrag, namelijk twee derde van het groeipakket, gaat naar het Fonds Jongerenwelzijn, en vanuit dat fonds wordt de voorziening gefinancierd. De jongeren krijgen van de voorziening zakgeld, kledinggeld en dergelijke. Dit wordt gefinancierd door de andere twee derde van het groeipakket. De jongeren die in asielcentra verblijven, zouden na wijziging van de twee derde niets ter beschikking krijgen. Volgens ons is dat een besparingsmaatregel.

We zijn niet tegen het principe van de gelijktrekking, maar het vrijgekomen geld moet in de eerste plaats terugvloeien naar het opgroeien van de jongere en mag niet zomaar een besparing worden. Deze middelen zouden voor Groen moeten terugvloeien naar de niet-begeleide minderjarige vreemdeling. Daar zou ook een systeem voor kunnen worden uitgewerkt, net zoals dat nu gebeurt voor jongeren in de Vlaamse jeugdhulpvoorzieningen. Het groeipakket is een belangrijk instrument om armoede aan te pakken.

Dit zijn twee redenen waarom we ons zullen onthouden over dit ontwerp van decreet.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): We hebben deze discussie al vaker gevoerd. Ik zal niet heel de historie opnieuw oprakelen over de evaluatie, waarop we lang hebben gewacht en die er dan uiteindelijk is gekomen, maar waarbij we toch wat op onze honger zijn gebleven. Als je kijkt naar de aanpassingen die bij dezen gebeuren en die uiteraard ook komen uit de resolutie die hier is goedgekeurd, dan zie je dat er een aantal zaken ten goede worden veranderd, een aantal zaken waar we blij mee zijn, onder andere met betrekking tot de schooltoeslag. Collega De Martelaer heeft er ook al naar verwezen.

Ik was vorige week trouwens heel blij om te horen dat die schooltoeslag voortaan vóór 1 september zal worden uitbetaald. Dat is iets waarvan wij vanuit de oppositie al meerdere jaren een punt maakten wanneer die in oktober, november, december nog niet werd uitbetaald. Ik zal dat mee opvolgen, maar ik hoop dat dat lukt, want dat zou een zeer goede zaak zijn voor heel veel gezinnen.

Los daarvan ben ik toch teleurgesteld in wat hier voorligt omdat een aantal echte structurele problemen niet worden aangepakt. We hebben een aantal hoorzittingen georganiseerd. Bijvoorbeeld met betrekking tot de halfwezen en de wezen gaf iedereen die we hebben gehoord, van Gezinsbond tot diverse experts en de mensen van Odos, aan dat er echt iets moet gebeuren omdat dat een onrechtvaardige situatie is. Die wordt hierbij eigenlijk niet rechtgezet, nog los van het feit dat een aantal pistes die in de Vlaamse Brede Heroverweging voorlagen om het groeipakket nog meer herverdelend te maken, allemaal aan de kant zijn

geschoven, om dan uiteindelijk te gaan voor een platte besparing in de indexering op het moment dat de inflatie door het dak gaat.

Wat dat laatste aspect betreft, ben ik alvast heel benieuwd naar de volgende bijsturing van dit decreet, want ik heb daar al heel wat beloftes over gehoord. Eerlijk gezegd, daarvoor had ik daar ook al beloftes over gehoord voor deze begrotingscontrole, maar daar bleek niks van in huis te komen. Nu er echter ook gesponsorde advertenties worden ingezet door de partij die de besparing heeft doorgevoerd, waarin wordt gesteld dat dit zal worden teruggedraaid, dat het kindergeld opnieuw zal stijgen, ben ik er honderd procent zeker van dat dat zal gebeuren. Anders zult u mij in september opnieuw heel uitgebreid horen over deze materie. (*Applaus van Conner Rousseau en Steve Vandenberghe*)

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, het is collega De Reuse die normaal dit dossier behandelt in de commissie. Hij heeft ook een uiteenzetting gehouden. Net als collega De Reuse zal ik niet ontkennen dat in dit ontwerp van decreet inderdaad aan een aantal tekortkomingen is tegemoetgekomen. Dat staat sowieso vast, maar het is inderdaad zo, zoals de collega zei, dat er met de-zie decreetswijziging bijvoorbeeld voor het probleem van de wezen en de half-wezen geen oplossing is gevonden. Wat de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen betreft, blijven wij erbij dat dit nog altijd een soort aanzuigeffect creëert en dat, als er dan toch budgetten voor moeten worden vrijgemaakt, die naar de instellingen zelf moeten gaan, en niet naar de niet-begeleide minderjarige personen zelf. Daarom zullen wij tegen dit ontwerp van decreet stemmen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, we hebben het debat hierover inderdaad al gevoerd in de commissie. Ik hoor een aantal mensen een aantal zaken aanbrengen die er niet in staan. Ik wil het heel bewust hebben over wat er vandaag voorligt en wat er wél in staat. En dat is een gevolg van onze resolutie van 14 juli 2021 in het parlement, collega's. Hier staan echt belangrijke zaken in, onder andere dat kinderen die in een internaat verblijven onder bepaalde voorwaarden weer die verhoogde schooltoelage kunnen krijgen. Ten tweede gaan we ook in op een maatschappelijke tendens. Want of we dat nu willen of niet, er zijn gescheiden ouders. Ook in die situaties kan het worden geregeld. Ook voor de plus-18-jarigen, wanneer de rechter daar geen uitspraak meer over doet, kan de toewijzing gebeuren aan de juiste ouder.

Gezien mijn achtergrond en mijn aanwezigheid in de commissie Onderwijs vind ik het ook belangrijk voor twee zaken. Ten eerste verwijs ik naar die selectieve participatietoelage, die 15 dagen wanneer leerlingen niet zijn ingeschreven. Als er een wissel is van de ene naar de andere school en dat schoolsecretariaat is dicht, kan het worden verlengd naar 21 dagen, zodat ze die niet verliezen. En ten tweede verwijs ik naar iets waarvoor de N-VA-fractie ook tijdens de vorige legislatuur al heeft gepleit en wat nu realiteit wordt. Als een leerling tijdens het schooljaar van richting verandert omdat hij een bepaald advies krijgt, moet de afweging niet zijn dat hij die overstap niet zal maken omdat hij in die nieuwe richting minder krijgt, maar moet de schooltoelage hetzelfde blijven en moet het hoogste bedrag worden weerhouden. Collega's, ik vind het echt belangrijk dat er wordt geluisterd naar het advies van een school en dat er geen financiële afweging wordt ge-maakt.

Ten slotte wil ik een element aanhalen waarnaar onze collega's in het federale parlement en ook collega De Vreese in het verleden al hebben verwezen, namelijk het groeipakket voor jongeren die in een voorziening zijn opgenomen, hetzij in een voorziening van Fedasil hetzij in een Vlaamse voorziening. Het kon niet zijn dat het systeem voor die niet-begeleide minderjarige vreemdelingen anders was

naargelang je in een federale dan wel in een Vlaamse instelling zat en dat je in de ene of de andere zelf meer kreeg dan dat de instelling kreeg. Dat wordt bij dezen rechtgetrokken. Ik vind het niet meer dan normaal dat er geen aanzuiging is naar de Vlaamse instellingen omdat je daar zelf meer zou krijgen.

Om die redenen en ook om andere redenen die al werden aangehaald, zal de N-VA-fractie dit goedkeuren.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Voorzitter, ik was eerst niet van plan om tussen te komen, maar we doen het debat dat we hebben gevoerd in de commissie dan blijktbaar toch over en dan vind ik het belangrijk om een aantal zaken die in dit ontwerp van decreet staan te onderlijnen.

Er is vorig jaar een uitvoerige evaluatie gemaakt van het groeipakket en we hebben daarover binnen de commissie verschillende hoorzittingen georganiseerd. Als conclusie daarvan hebben we een resolutie opgemaakt die we hier bijna een jaar geleden hebben goedgekeurd en waarin tal van punten staan. Een heel aantal bijsturingen werden in dit ontwerp van decreet opgenomen. Algemeen is de conclusie dat het groeipakket heel goed in elkaar steekt, dat het goed is en dat we gaan naar een veel meer automatische rechtentoekenning, gekoppeld aan die basis-bedragen, maar ook met schooltoeslagen, sociale toeslagen en dergelijke meer. Zo bereiken we veel meer kwetsbare gezinnen en kunnen we hen ook versterken.

Maar die evaluatie heeft ook aangetoond dat er een aantal zaken zijn waarvoor er bijsturing nodig was, vaak zeer technisch, maar toch met gevolgen voor de gezinnen. Die zaken worden vandaag bijgestuurd. Ik denk bijvoorbeeld aan het feit dat, wanneer een leerling in de loop van het schooljaar van richting verandert, je dan het hoogste bedrag aan schooltoeslag krijgt. Dat was niet voorzien, maar dat maken we in dit ontwerp van decreet waar. Dat was een van de zaken die we in de resolutie hadden opgenomen. Ook verwijs ik naar het feit dat er een andere behandeling was voor de niet-begeleide minderjarige vluchteling naar-gelang hij in een voorziening van de Vlaamse jeugdhulp verbleef of in een centrum van Fedasil. Dat kun je toch niet uitleggen, dat je in het ene geval een derde van het groeipakket krijgt en in het andere geval een volledig groeipakket? Dat trekken we nu recht. Ik hoor daar opmerkingen over. Maar dat is toch de rechtvaardigheid zelf?

Met betrekking tot de wezen is er altijd gezegd dat niemand ook maar iets minder zou krijgen of er op enige manier op zou achteruitgaan.

In de evaluatie hebben we vastgesteld dat dit – heel, heel beperkt – voor enkele gezinnen toch het gevolg was. Dat zetten we nu recht. Er zijn zo nog een aantal andere punten, zeer positieve, denk ik. Dat zijn zaken die uit de resolutie naar voren komen naar aanleiding van de evaluatie en die we nu rechtzetten.

En er zijn inderdaad nog een aantal andere vragen die leven, en die we horen. Er zijn ook nog een aantal aanbevelingen opgenomen in de resolutie, maar die hebben ook wel serieuze budgettaire consequenties. Daar moeten we dus ook wel op een andere manier mee omgaan. Zij zullen eigenlijk voorwerp moeten uitmaken van een begrotingsopmaak. Dat lijkt mij de logica zelve. Dat is ook wat wij verder willen doen: in uitvoering van de resolutie, bij de begrotingsopmaak, bekijken – dat staat er uitdrukkelijk in – hoe we het groeipakket nog meer kunnen inzetten voor het versterken van kwetsbare gezinnen. Zoals jullie weten is ook de indexatie al vaak ter sprake gekomen in de commissie, en ook dat is iets wat opnieuw op tafel zal komen bij de begrotingsbesprekingen die binnenkort zullen starten.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord?

Excuseer, ik dacht dat u klaar was. U hebt het woord.

Katrien Schryvers (cd&v): Voorzitter, ik was iets te snel, maar wij hebben nog een amendement met betrekking tot de datum van inwerkingtreding. Zal ik dat nu heel kort toelichten, of straks?

De voorzitter: 1 juli of 1 augustus?

Katrien Schryvers (cd&v): Dat is inderdaad alles. We stellen voor om de datum van 1 juli, die in het ontwerp stond, te veranderen naar 1 augustus, omdat de publicatie in het Staatsblad niet meer zal kunnen voor de datum van 1 juli.

De voorzitter: Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Ann De Martelaer (Groen): Dank u wel. Ik wilde graag nog even reageren op collega Schryvers. Het is niet zo dat minderjarigen binnen het Vlaamse Jongerenwelzijn meer moeten krijgen dan asielzoekers die federaal opgevangen worden. Ik heb gezegd dat er moet worden gezocht naar een systeem zodat voor deze laatste groep ook die twee derde ergens kan worden geparkeerd zodat het uiteindelijk ook ten goede komt van deze jongeren.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik houd het heel kort. Dit is een decreet zoals er nog vaak zullen komen. Dat wil ik eigenlijk vooral meegeven. Ik heb hier een aantal commentaren gehoord van 'dat en dat en dat moet je nog aanpassen'. Dit decreet rond het groeipakket is in permanente evolutie. Diverse collega's hebben dat ook al gemeld. Ik ben blij dat we hier al een aantal problemen kunnen oplossen. Ik ben ook bijzonder verheugd dat we eigenlijk een hele administratie hebben klaarstaan om inderdaad onze schooltoeslag toe te kennen eind augustus in plaats van begin september. Dat is een wereld van verschil voor mensen die meerkosten hebben naar aanleiding van het begin van het schooljaar.

Als je kijkt naar wat we nu wel regelen: je kunt altijd iets niet goedkeuren omdat bepaalde dingen nog niet geregeld zijn, maar de zaken die wel regelen zijn bijzonder positief, denk ik, voor de evolutie van het groeipakket voor heel veel gezinnen in Vlaanderen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1305/1)

– *Artikel 1 tot en met 23 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel 24. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1305/3)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

**VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Emmily Talpe, Paul Van Miert, Orry Van de Wauwer, An Moerenhout en Annick Lambrecht over het nemen van concrete maatregelen voor de bescherming en versterking van de Europese lgbtqi+-vrijheidszone
– 1273 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3**

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Emmily Talpe, Paul Van Miert, Orry Van de Wauwer, An Moerenhout en Annick Lambrecht over het nemen van concrete maatregelen voor de bescherming en versterking van de Europese lgbtqi+-vrijheidszone.

De bespreking is geopend.

De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (cd&v): Collega's, het is niet de eerste keer dat we hier een resolutie brengen over de situatie van lgbtqi+-personen in Vlaanderen, Europa of elders in de wereld, maar de ontwikkelingen daarrond lopen natuurlijk ook nog steeds verder.

Want we zien dat verworvenheden van minderheden meer en meer onder druk komen te staan. We zien ook een aantal positieve zaken. Dat vergeten we soms hier in Vlaanderen, waar holebi's kunnen trouwen, kinderen kunnen adopteren, waar de rechten van transpersonen goed verzekerd zijn.

Vandaag is er ook in Spanje goed nieuws, waar de situatie van transpersonen en transkinderen ook verbeterd wordt. Maar er zijn ook heel veel negatieve evoluties, de meest recente daarvan de afgelopen week in de Verenigde Staten, waar het 'Roe versus Wade'-arrest verworpen is, en er zijn de verklaringen van de oprechter dat hij ook wil kijken naar andere verworvenheden, zoals het homohuwelijk of zelfs het arrest dat homoseksuele handelingen niet meer strafbaar stelt. Voormalig president Obama heeft daarop gereageerd dat vooruitgang niet altijd in een rechte lijn gaat. Ook hier in Europa zien we dat verworvenheden en rechten van minderheden, van vrouwen, van transpersonen, van holebi's onder druk staan. Daar moeten we heel waakzaam over zijn en we moeten ook beseffen dat die verworvenheden ook bij ons niet altijd verzekerd zijn. In 2017 heeft Rusland een antihomopropagandawet aangenomen. Toen dachten we dat het hier zover niet zou komen, tot twee jaar geleden Hongarije diezelfde wetgeving letterlijk gekopieerd heeft. Vandaag ligt in Polen ook zo'n initiatief in het parlement voor.

Dus, collega's, daarom is er dit voorstel van resolutie: om opnieuw te wijzen op het belang ervan en om die verworvenheden te vrijwaren en om daar ook de Europese Commissie nog verder toe aan te manen.

In dit voorstel van resolutie is een element dat voor onze fractie heel belangrijk was: de situatie van lgbt-vluchtelingen uit Oekraïne, waar een hele bepaling opgenomen is rond de bescherming van hun rechten in elk land in Europa waar ze ook opgevangen zullen worden.

Collega's, we moeten blijven waken over die verworvenheden. Daarom heeft cd&v dit voorstel van resolutie met veel plezier en veel overtuiging mee ingediend. We hopen dat we dit hier zo kamerbreed mogelijk kunnen aannemen.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

Bart Tommelein (Open Vld): Collega's, ik val even in voor collega Talpe. Ze is afwezig wegens ziekte. Maar ik ben een invaller met heel veel overtuiging. Want

dit is een voorstel van resolutie dat ik met de liberale fractie volledig onderschrijf en nadrukkelijk ondersteun. Dit voorstel van resolutie is een nadrukkelijke oproep voor een Europese Unie waar iedereen de vrijheid heeft om zichzelf te kunnen zijn, waar iedereen gelijk is, ongeacht de seksuele geaardheid of de genderidentiteit. De Europese Unie is gestoeld op het respect voor mensenrechten, op democratie en op de rechtsstaat. En het is aan alle lidstaten om dat te respecteren, om dat te verdedigen.

Helaas zien we vandaag dat dat niet altijd het geval is. Dit voorstel van resolutie verwijst naar verschillende voorbeelden, zoals een honderdtal Poolse gemeenten en provincies die zich uitroepen tot zones waar holebi's en transgenders niet welkom zijn of Hongarije, waar sinds 2021 een verbod geldt op advertenties of lesmateriaal waarin homoseksualiteit getoond wordt. Collega's, dat is de klok terugdraaien. Dat gaat regelrecht in tegen onze grondrechten en waarden. Dat maakt dat we zeer bezorgd zijn over de gelijke rechten.

Gelukkig heeft ook de Europese Unie de ambitie om meer te doen. Op 11 november 2020 kondigde de Europese Commissie haar Europese strategie voor gelijkheid van lgbtqi+-personen voor 2025 aan. Helaas werd noch in de State of the Union 2021, noch in het werkprogramma van de Europese Commissie 2022 verwezen naar de werkzaamheden met betrekking tot de uitvoering van de Europese strategie voor gelijkheid en non-discriminatie van de lgbtqi+-gemeenschap.

Laat ons met Vlaanderen mee aan de kar trekken om daar meteen mee aan de slag te gaan en actie te ondernemen binnen Europa en op internationale fora. Wij, liberalen, zijn van oudsher internationaal voortrekker op dit thema. In de index van de jaarlijkse 'Rainbow Europe Map' stonden we vier jaar lang op de tweede plaats van de landen die het goed doen, en dit jaar op de derde plaats. Met dit Vlaams Parlement hebben we ook al verschillende resoluties goedgekeurd naar aanleiding van concrete gebeurtenissen. Met dit voorstel van resolutie willen we dat ruimer trekken. Dit voorstel van resolutie is een brede oproep naar de Europese Commissie en de Vlaamse Regering om concrete maatregelen te nemen om de gemeenschap te beschermen en hun rechten te versterken en ook waakzaam te blijven voor de terugval van die rechten en vrijheden.

Actueel is ook dat we vragen om er, in het licht van de huidige vluchtelingenstroom door de oorlog in Oekraïne, streng op toe te zien dat de lgbtqi+-vluchtelingen, en in het bijzonder transpersonen, worden toegelaten tot het Europese grondgebied en dat hun rechten en vrijheden in alle Europese lidstaten worden gewaarborgd.

Tot slot wil ik nog even toelichten dat er drie amendementen zijn ingediend ter actualisatie van de tekst. Het betreft eigenlijk drie maal dezelfde aanpassing, namelijk het schrappen van verwijzingen naar de lgbtqi+-conferentie in Londen. Het zou de allereerste internationale conferentie zijn over dit thema, maar die werd ondertussen geannuleerd. De amendementen vragen dus om die verwijzingen te schrappen.

Ik wil alvast alle collega-indieners bedanken voor de constructieve samenwerking en hun steun voor het voorstel van resolutie. De liberale fractie zal dit met grote overtuiging goedkeuren. *(Applaus bij Open Vld en van Karl Vanlouwe)*

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Ik val in voor collega An Moerenhout, die eveneens afwezig is wegens ziekte, maar ook vanuit onze fractie willen wij dergelijke resoluties allemaal heel graag mee tekenen. Dat is uiteraard niet mogelijk, maar u kunt dus al zeker op onze voltallige steun rekenen.

We worden er jammer genoeg maar al te vaak aan herinnerd dat lang niet iedereen altijd en overal zichzelf kan zijn of het eigen hart kan volgen. Dat is niet zo in de wereld, niet in Europa, maar het is helaas zelfs niet altijd het geval in België of Vlaanderen. Er zijn al een aantal voorbeelden aangehaald, maar ik wil toch ook nog even kijken naar alle hoopvolle signalen voor de lgbtqi+-gemeenschap.

Tegenover de verschrikkelijke aanval in Oslo, door één iemand, staat bijvoorbeeld de massale steun vanuit de hele wereld voor de lgbtqi+-gemeenschap in Oslo. En tegenover 100 protesteerders tegen de Sofia Pride in Bulgarije, staan 15.000 deelnemers die vol overtuiging pleiten voor meer rechten voor de lgbtqi+-gemeenschap. Hetzelfde zagen we vorig jaar ook in Boedapest, met collega Van de Wauwer en een heel aantal andere collega's, waar er ook massale steun was. Dat zijn hoopvolle signalen. De afgelopen maanden kwamen hier in Brussel 120.000 Belgen op straat en vorige week kwamen er in Parijs 800.000 mensen op straat voor de lgbtqi+-gemeenschap.

Het zijn hoopvolle signalen die we ook hier in het parlement moeten omarmen en weerklink moeten laten vinden. Dit is hier nog altijd het hart van de democratie, dus dat moeten we doen met wetgeving, zoals recent nog maar met het versterkte karakter van de antidiscriminatiewetgeving, dat een belangrijk signaal is, ook voor de lgbtqi+-gemeenschap, maar evengoed met teksten als deze en eerdere resoluties. We hebben daar als Vlaams Parlement een hele traditie in opgebouwd en dat moeten we blijven doen. Ondanks tegenvallers mogen we ons nooit laten ontmoedigen, dat zijn we onszelf en de hele gemeenschap verschuldigd. Dat moeten we blijven doen, tot iedereen zichzelf kan zijn en zonder schaamte of angst verliefd kan zijn. Dat is een kwestie van gelijke kansen en rechten, ook voor de lgbtqi+-gemeenschap.

Zoals gezegd, zullen wij dit voorstel van resolutie dan ook met volle overtuiging goedkeuren. (*Applaus van Maurits Vande Reyde*)

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Collega's, de veiligheid van de lgbtqi+'ers in Europa staat onder druk. Een paar dagen geleden nog, vielen twee doden door een laffe terroristische aanslag bij de grootste lgbtqi+-bar in Oslo. Het was een aanslag in het hart van de regenbooggemeenschap op de vooravond van de Prides. Het gebeurt ook in eigen land. Zo vierden we iets meer dan een maand geleden in Brussel nog de Belgian Pride en voor sommigen was dit feest de aanleiding om de lgbtqi+-gemeenschap in dit land aan te vallen. Fysiek, zoals in Brussel, waar een dertienjarige transjongen en zijn gezin werden belaagd, maar ook met woorden, zoals door collega's hier in het Vlaams Parlement, het hart van de democratie.

Zoals collega Sintobin, die het nodig vond om het feest van de diversiteit op Twitter als een aanval op het heterohuwelijk te framen onder de slogan: 'Mag het nog?' Je moet het maar durven om zulke boodschappen de wereld in te sturen, als mandataris van een partij die decennialang mensen met hetzelfde geslacht het recht heeft ontzegd te trouwen.

Of zoals collega Brusselmans, die, nadat hij eerder al transpersonen als abnormaal had omschreven, dit keer de kandidaat-voorzitter van Groen aanviel.

Het maakt nog maar eens duidelijk dat het Vlaams Belang een diep- en diep-transfobe partij is. En de nauwe banden met Orban en de Poolse conservatieven zijn dan ook geen toeval. Collega's, waarom zeg ik dat? Deze resolutie die hier vandaag voorligt, is meer dan nodig. We zien homo- en transfobie in Polen, in Hongarije, elders en soms heel dicht bij ons, hier in België en in Vlaanderen. Extreem conservatieven, of ze nu religieus of politiek van aard zijn, willen mensen hun rechten ontzeggen. Want laat ons duidelijk zijn, collega's, niemand, maar dan

ook niemand van de lgbtqi+-gemeenschap vraagt meer rechten dan een ander. Men vraagt gewoon gelijke rechten. En die gelijke rechten willen som-migen in Europa en ook hier in ons parlement hen ontzeggen.

Ik heb het al vaker gezegd: voor ons is de Europese Unie een unie van waarden, waarden als vrijheid, gelijkheid, rechtvaardigheid. De unie heeft slechts zin als we bereid zijn die waarden expliciet te verdedigen, intern en extern. En daar roept deze resolutie toe op. Daarom zullen we met Vooruit deze resolutie heel hard onderschrijven. (*Applaus bij Vooruit en van Orry Van de Wauwer en Maurits Vande Reyde*)

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Ik ging anders beginnen, maar de tussenkomst van mevrouw Lambrecht noopt mij toch tot een reactie. Want men probeert het Vlaams Belang eigenlijk altijd te framen als anti-holebi. Quod non. Wat ik vaststel, is dat als er een probleem ten aanzien van holebi's in onze grootsteden voorkomt, dat vaak de onverdraagzame Islam als achtergrond heeft. Daar hoor ik jullie toch veel minder over. En als het Vlaams Belang dan het geweld tegen holebi's in die steden aanklaagt, is het ook weer niet goed. Alstublieft, collega's, probeer jullie verhaal een beetje consequent te houden.

Dan kom ik tot hetgeen ik wilde zeggen. Ik wilde eigenlijk starten, voorzitter, met het citaat van N-VA-voorzitter Bart De Wever: "Vrijheid kan niet beschermd worden door ze in te perken." Dat zijn de gevleugelde woorden van de N-VA-voorzitter. Ik begrijp dan ook niet goed waarom de N-VA haar handtekening onder dit voorstel van resolutie heeft geplaatst. Want dit voorstel staat net garant voor de inperking van die vrijheid. Wij zijn voor democratie, wij zijn voor meer vrijheid, maar niet voor de inperking van die vrijheid.

Eerst en vooral wordt er in het voorstel van resolutie onmiddellijk verwezen naar de 'Rainbow Europe Map and Index' die jaarlijks gepubliceerd wordt door ILGA-Europe, wat staat voor de 'International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association'. Dat is een keer iets anders dan lgbtqi+. Maar dat is een Europese koepel van zelfverklaarde holebiorganisaties. Ook dit land wordt op die index gerangschikt en daaruit moet blijken dat het in 2022 voor het eerst in vier jaar een plaats is gezakt, van de tweede naar de derde plaats. Of dit nu zo'n verschrikkelijke zaak is, is natuurlijk afhankelijk van de parameters waarop men zich baseert. Dat doet de vraag rijzen naar de parameters die ten grondslag liggen aan deze index. Ik denk dat dat wel een belangrijk argument is bij de bespreking van deze resolutie. Want die moeten blijkbaar een leidraad zijn voor iedereen. Op basis van die parameters worden de verschillende overheden immers opgeroepen om actie te ondernemen, zoals mag blijken uit het voorliggende voorstel van resolutie. Alleen al daarom is het dus belangrijk om de parameters in kwestie even tegen het licht te houden.

Dan blijkt het echter duidelijk niet te gaan om de gelijkwaardigheid van eenieder, het recht om te gaan en staan waar men wil, om zijn mening te verkondigen, om graag te zien wie men graag wil zien. Neen, een van de parameters waar dit land slecht op scoort, blijkt het feit te zijn dat er een minimumleeftijd voor geslachtsverandering bepaald wordt, en voor het veranderen van naam. Dat zou helemaal op de schop moeten gaan, volgens ILGA-Europe. Overal ter wereld – ook in Europa, ook in Vlaanderen – zouden mensen daarover van mening mogen verschillen, dacht ik toch, zonder geframed te moeten worden door de plaatselijke gedachtepolitie waarvan mevrouw Lambrecht nu een exponent is.

Verder worden er ook door ons land slechte punten gehaald omdat de vrijheid van meningsuiting blijkbaar nog niet voldoende is ingeperkt. Een van de betreffende parameters vereist immers – en men hoort het goed – dat die vrijheid van

meningsuiting dringend verder aan banden gelegd zou moeten worden aan de hand van de specifieke wetten gericht op genderidentiteit.

Dat de beweging waarop dit voorstel van resolutie zich baseert onverdraagzaam is, blijkt ook uit het cancelen van de conferentie in Londen waar daarnet naar verwezen is en waar de meerderheid te elfder ure een amendement voor moest indienen. Want de 'Safe To be Me: A Global Equality Conference' in Londen is intussen inderdaad gecancelled en de reden daarvoor is een beslissing van de Britse regering die deze radicale activisten heeft mishaagd. Zo werkt het tegen-woordig. Een mening is onwelgevallig en men wordt gecancelled. Het zou van moed hebben getuigd wanneer ze de conferentie hadden laten doorgaan en daar hun mening hadden verkondigd, maar dat gebeurt dus niet. En dat, collega's, is toch wel bepaald veelzeggend.

Collega's, als slot herhaal ik de woorden van de N-VA-voorzitter, Bart de Wever: "Vrijheid kan niet beschermd worden door ze in te perken." Collega's, dit voorstel van resolutie pleit net voor de inperking van die vrijheden. Wij staan daar alvast niet achter en ik hoop dat de collega's van de N-VA hun fout hier inzien. Wij zullen dit alvast niet goedkeuren. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Collega's, ik weet dat vijf van de tien tussenkomsten beginnen met: normaal was ik niet tussengekomen of ik zal het kort houden. Ik wilde eigenlijk ook niet tussenkomen maar hier worden alleen maar woorden van andere mensen gebruikt. Mijnheer Deckmyn, u mag onze voorzitter citeren maar ik zal me niet, zoals de collega aan de linkerkant, laten verleiden tot het citeren van uitspraken op sociale media van mensen die op uw flank zitten. Ik zal dat niet doen, ik wil dat spelletje niet spelen.

We hebben dit in volle overtuiging gedaan. We maken met dit voorstel van resolutie nog eens duidelijk dat we de holebirechten, de regenboogrechten, beschouwen als grondrechten, fundamenteel en universeel. En wat ik hier alleen maar vaststel, is dat dit middenblok dat doet als mensen. Jullie maken er gebruik van én jullie maken er gebruik van, net zoals jullie dat doen met mensen met een beperking. Wij proberen hier die rechten te respecteren en dit voorstel van resolutie biedt opnieuw een duidelijk kader met maatregelen om vanuit dit parlement, vanuit dit halfroond eensgezind en duidelijk een standpunt in te nemen. En dan vind ik het heel kwalijk dat er aan de ene zijde dingen worden geciteerd en dat er aan de andere zijde dingen worden geciteerd.

Voor ons is het heel duidelijk: wij blijven met kracht alles veroordelen wat het inperken van de rechten en vrijheden van de lgbtq+-gemeenschap betreft. En we blijven, zolang het nodig is, werken en deze strijd voeren. Dat wil ik maar een keer zeggen in plaats van telkens opnieuw datzelfde pingpongspelletje te spelen. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Voor alle duidelijkheid en zodat niemand zich van vijand zou vergissen, wij zullen dit voorstel van resolutie geweldig steunen. Laat daar geen twijfel over bestaan: niet gewoon steunen, maar geweldig steunen. *(Applaus van Conner Rousseau en Steve Vandenberghe)*

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (cd&v): Collega Deckmyn, we hebben deze discussie ook al uitgebreid gevoerd in de commissie. U bent heel selectief in het bekijken van de criteria van de ILGA-ranking. België scoort zo hoog omdat elke partij hier, de N-

VA, cd&v, Open Vld, Groen en Vooruit, voor die verwezenlijkingen heeft gestreden. Het gaat dan over het homohuwelijk uit het strafwetboek halen, adop-tie, betere bescherming voor transpersonen. Er is nog werk rond intersekse personen maar elk element waardoor wij zo hoog in de ranking staan, is er gekomen ondanks jullie houding. Jullie hebben daar tegen gestemd en geprotesteerd. Dus kom hier nu niet hypocriet doen door te wijzen op een aantal zaken waar we misschien nog niet zo goed op scoren, om die dan te misbruiken voor uw polariserend verhaal.

Ik vind het jammer dat jullie opnieuw een kans laten liggen om iets ten goede te doen voor heel de holebigemeenschap. U neemt hier, en ook door de bewoordingen die u in de commissie hebt gebruikt toen u het had over de lgbtq+-ideologie, gewoon de terminologie van Poetin en van Orbán over. Chapeau, u mag daar echt heel trots op zijn. U hebt opnieuw bewezen waar u en uw partij voor staan. Ik heb de quotes van uw partijgenoten uit het verleden niet nodig, ik ken ze goed genoeg. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

VERSLAG VAN HET VERZOEKSCRIFT tot invoering van een verjaringstermijn in artikel 9 van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 (rijexamen) – 1341 (2021-2022) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken over het verzoekschrift tot invoering van een verjaringstermijn in artikel 9 van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 (rijexamen).

Mevrouw Fournier, verslaggever, heeft het woord.

Martine Fournier (cd&v): Op 31 maart 2022 werd een verzoekschrift ingediend tot invoering van een verjaringstermijn in artikel 9 van het KB van 10 juli 2006. Het verzoekschrift werd ontvankelijk verklaard op 20 april 2022 en voor verdere behandeling verwezen naar de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken.

De Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken besprak het verzoekschrift een eerste maal op 5 mei 2022 en besliste om Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, om een standpunt te vragen over dit verzoekschrift. De minister bezorgde bij brief van 8 juni 2022 een antwoord op het verzoekschrift. Op 9 juni 2022 kwam de commissie tot een besluit.

Artikel 9 van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 betreffende het rijbewijs voor voertuigen van categorie B bepaalt het volgende: "De kandidaat die twee maal na elkaar niet slaagt voor het praktisch examen moet zes uren praktisch rijonderricht volgen bij een rijnschool vooraleer hij terug toegelaten wordt tot het praktisch examen."

Momenteel is er geen verjaringstermijn opgenomen in dit artikel. Dat houdt in dat ook examens van meer dan tien jaar geleden blijven meetellen. De verzoeker vraagt of het mogelijk is een verjaringstermijn in te voeren. De verzoeker vindt het huidige artikel 9 zeer streng, gelet op de verjaringstermijnen in andere regelgeving. Wie bijvoorbeeld tien jaar geleden bij zijn rijexamen met een irratio-

nele angst zat vanwege verlies van een geliefde in het verkeer, kan ondertussen van die angst verlost zijn.

Op 5 mei 2022 stemt de commissie unaniem in met het voorstel van commissievoorzitter Bart Claes om daarover meer informatie te vragen aan de minister. In de vergadering van 9 juni 2022 verwijst Bart Claes, voorzitter, naar het antwoord van minister Lydia Peeters. Hij vraagt of er opmerkingen zijn en of de leden van de commissie het eens zijn om het antwoord van de minister als conclusie aan de betrokkene te bezorgen. Martine Fournier, zijnde mezelf, zegt dat de cd&v-fractie van oordeel is dat de verzoeker een punt heeft. Ze stelt voor om de opmerkingen van de verzoeker mee te nemen bij een volgende bespreking over de rijopleiding voor het rijbewijs categorie B. Ze stelt voor om daar niet te lang mee te wachten. Bart Claes sluit zich daarbij aan. Ook de overige leden zijn het daar unaniem mee eens.

Conclusie: de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken beslist om de opmerkingen van de verzoeker mee te nemen bij een volgende bespreking over de rijopleiding voor het rijbewijs categorie B.

De voorzitter: Dank u wel, collega Fournier.

Is het parlement het eens met de conclusies van de commissie? (*Instemming*)

Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet 'Iedereen verdient vakantie' van 29 juni 2018 – 1261 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

103 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
61 leden hebben ja geantwoord;
42 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
59 leden hebben ja geantwoord;
39 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, ik stel vast dat de meerderheid niet in aantal is, en dat is niet de eerste keer. Aan de overkant van de straat wordt daar regelmatig stennis over gemaakt, in mijn ogen terecht, want een democratie verdient een voltallig parlement. Wij gaan niet deelnemen aan de volgende stemmingen. Jullie moeten zorgen dat jullie in meerderheid zijn. Je bent een meerderheid, dus dan moet je er ook allemaal zijn.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Kort aanvullend, collega's: het is de laatste tijd altijd wat met deze meerderheid. Ik kan ondertussen bijna niet meer bijhouden op hoeveel decreten er in de commissie 'very last minute' eindeloos amendementen worden ingediend, die we als oppositie zelfs niet meer deftig kunnen lezen. Dan moeten wij daar last minute over stemmen omdat u uw werk niet deftig hebt gedaan. Het is nu al de derde keer op rij dat jullie het quorum niet halen om vanuit de meerderheid te kunnen stemmen. We zouden de indruk beginnen te krijgen dat u als meerderheid het eigen wetgevende werk van uw Vlaams Parlement niet au sérieux neemt. Ik denk dat we eens een grens moeten trekken. Wij gaan dus inderdaad ook vertrekken.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, het bevragen van ministers in het vragenuurtje en het bespreken van decreten zijn allemaal essentiële taken die wij ter harte moeten nemen als volksvertegenwoordigers. Ik denk dat we dat deze namiddag, over alle partijgrenzen heen, met verve gedaan hebben. Maar aan de grondslag van onze democratie ligt natuurlijk ook de stemming van decreten. Zonder decreten geen beleid. Als je als volksvertegenwoordiger, zeker als volksvertegenwoordiger van de meerderheid, nog niet de moeite kunt doen om aanwezig te zijn bij de stemming van de ontwerpen van decreet van je eigen ministers, dan kunnen we dat als oppositie niet dulden en moeten we het signaal geven dat we dat niet tolereren. Dus ook mijn fractie zal nu vertrekken.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Kunnen jullie nog even luisteren, alstublieft?

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, het was al langer duidelijk dat het rommelde binnen deze meerderheid, maar nu krijgt de meerderheid haar meerderheid blijkbaar zelfs niet meer bij elkaar. Ik denk dat het goed is dat we daar een signaal over geven door de zaal te verlaten. *(De oppositie verlaat het halfroond.)*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, ik denk dat het goed is dat we even schorsen, met uw goedvinden.

De voorzitter: U vraagt een schorsing, dus u krijgt een schorsing. Hoelang had u nodig?

Wilfried Vandaele (N-VA): Een kwartier.

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– *De vergadering wordt geschorst om 18.37 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 19.03 uur.*

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Veldwetboek van 7 oktober 1886, het Bosdecreet van 13 juni 1990, het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002, wat betreft het beschermen van de bossen en het natuurbeheer van openbare terreinen

– 1292 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 5

Aangehouden stemmingen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement nr. 3, van Leo Pieters, Bart Claes, Sam Van Rooy, Klaas Sloomans en Chris Janssens, op artikel 3.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

- 60 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 59 leden hebben neen geantwoord;
- 1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het amendement niet aan.

De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Voorzitter, ik stem mee op basis van een stemafpraak met de heer Nachtergaele wegens zijn afwezigheid. (*Applaus*)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over artikel 3.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

61 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
60 leden hebben ja geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement artikel 3 aan.

Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement nr. 2, van Mieke Schauvliege, Jeremie Vaneeckhout, Staf Aerts, Johan Danen en Chris Steenwegen, op artikel 8.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

61 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
60 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het amendement niet aan.

Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over artikel 8.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

61 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
60 leden hebben ja geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement artikel 8 aan.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

61 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
60 leden hebben ja geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 – 1303 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3**Hoofdelijke stemming**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 7

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

- 64 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 63 leden hebben ja geantwoord;
- 1 lid heeft zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

- 61 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 60 leden hebben ja geantwoord;
- 1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 5 van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie, tot wijziging van het Groeipakketdecreet van 2018 en tot uitlegging van artikel 8 van het Groeipakketdecreet van 2018

– 1305 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3

Aangehouden stemmingsen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement nr. 1, van Katrien Schryvers, Koen Daniëls, Freya Saeys, Veerle Geerinckx, Maaïke De Rudder en Tine van der Vloet, op artikel 24.

Stemming nr. 8

Ziehier het resultaat:

- 64 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 63 leden hebben ja geantwoord;
- 1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het amendement aan.

Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het aldus geamendeerde artikel 24.

Stemming nr. 9

Ziehier het resultaat:

- 64 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 63 leden hebben ja geantwoord;
- 1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement artikel 24 aan.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 10

Ziehier het resultaat:

64 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
63 leden hebben ja geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Emmily Talpe, Paul Van Miert, Orry Van de Wauwer, An Moerenhout en Annick Lambrecht over het nemen van concrete maatregelen voor de bescherming en versterking van de Europese lgbtqi+-vrijheidszone – 1273 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 11

Ziehier het resultaat:

64 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
63 leden hebben ja geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering, de Europese Commissie en het Europees Parlement worden overgezonden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 6 juli 2022 om 10 uur en 14 uur.

Collega Steenwegen, bedankt voor uw constructieve houding. (*Applaus*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 19.13 uur.*

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Yves Buysse, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Johan Deckmyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Filip Dewinter, Kim De Witte, Bart Dochy, Martine Fournier, Veerle Geerinckx, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Marius Meremans, Sofie Mertens, Elisabeth Meuleman, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Wilfried Vandaele, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Ludwig Vandenhove, Steven Vandepuut, Maurits Vande Reyde, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Loes Vandromme, Jeremie Vaneckhout, Bart Van Hulle, Karl Vanlouwe, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Kurt Vanryckeghem, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçın.

Afwezig met kennisgeving

Joris Nachtergaele: ambtsverplichtingen;

Stijn De Roo, Ilse Malfroot, Freya Saeys: familieverplichtingen;

Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Filip Brusselmans, Alessia Claes, Piet De Bruyn, Tom De Meester, Sihame El Kaouakibi, An Moerenhout, Carmen Ryheul, Emmily Talpe, Freya Van den Bossche, Maxim Veys: gezondheidsredenen.

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Veerle Geerinckx, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Sofie Mertens, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Nadia Sminate, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande

Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçin

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloopmans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

Stemming nr. 2:

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Veerle Geerinckx, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Sofie Mertens, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçin

ONTHOUDINGEN:

Chris Steenwegen

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Veerle Geerinckx, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Sofie Mertens, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçin

ONTHOUDINGEN:

Chris Steenwegen

Stemming nr. 4:

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Veerle Geerinckx, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Sofie Mertens, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandepuut, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

ONTHOUDINGEN:

Chris Steenwegen

Stemming nr. 5:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Veerle Geerinckx, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Sofie Mertens, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandepuut, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

ONTHOUDINGEN:

Chris Steenwegen

Stemming nr. 6:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Veerle Geerinckx, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans,

Sofie Mertens, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçin

ONTHOUDINGEN:

Chris Steenwegen

Stemming nr. 7:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Veerle Geerinckx, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Sofie Mertens, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçin

ONTHOUDINGEN:

Chris Steenwegen

Stemming nr. 8:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Veerle Geerinckx, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Sofie Mertens, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçin

ONTHOUDINGEN:

Chris Steenwegen

Stemming nr. 9:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Veerle Geerinckx, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Sofie Mertens, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandepuut, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

ONTHOUDINGEN:

Chris Steenwegen

Stemming nr. 10:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Veerle Geerinckx, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Sofie Mertens, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandepuut, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

ONTHOUDINGEN:

Chris Steenwegen

Stemming nr. 11:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Veerle Geerinckx, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans,

Sofie Mertens, Rita Moors, Philippe Muyters, Tom Ongena, Katrien Partyka, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

ONTHOUDINGEN:

Chris Steenwegen